

РІЧНИЙ ЗВІТ
ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ
ФІЗИЧНИХ ОСІБ
2018

м. Київ, 2019

ЗМІСТ

I. ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У 2018 РОЦІ	
МІСІЯ, ЗАВДАННЯ, ФУНКЦІЇ	8
1. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ У 2018 РОЦІ	10
2. ОГЛЯД БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ ТА РЕГУЛЯТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ	
2.1. Огляд фінансових показників учасників Фонду	13
2.2. Аналіз тенденцій вкладних операцій учасників Фонду	36
2.3. Здійснення контрольних функцій щодо діяльності учасників Фонду	47
2.4. Адміністративно-господарські санкції та адміністративні штрафи	53
3. ПРАВОВЕ ТА РЕГУЛЯТОРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ	
3.1. Удосконалення законодавчої бази та регуляторна діяльність Фонду	56
4. ВИВЕДЕННЯ БАНКІВ З РИНКУ	
4.1. Здійснення тимчасової адміністрації та виконання планів врегулювання неплатоспроможності банків	61
4.2. Ліквідація банків	65
4.3. Завершення процедури ліквідації банків	69
4.4. Задоволення вимог кредиторів банків	75
4.5. Розслідування протиправних діянь цивільного та кримінального характеру в неплатоспроможних банках	86
4.6. Правове супроводження виведення неплатоспроможних банків з ринку	87
5. КОНСОЛІДОВАНИЙ ПРОДАЖ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ	
5.1. Удосконалення системи управління активами неплатоспроможних банків	89
5.2. Розвиток системи консолідованого продажу активів у 2018 році	92
5.3. Результати продажу майна неплатоспроможних банків	93
6. ВИПЛАТИ ВКЛАДНИКАМ	
6.1. Виплати гарантованих сум відшкодувань вкладникам неплатоспроможних банків	103
7. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ	
7.1. Джерела формування фінансових ресурсів	108
7.2. Використання фінансових ресурсів	109

7.3.	Погашення кредиторських вимог Фонду	111
7.4.	Оцінка фінансової стійкості Фонду	114
7.5.	Фінансові інвестиції Фонду	115
8.	ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ТА МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ	
8.1.	Інформування громадськості	117
8.2.	Фінансова просвіта та захист прав вкладників	121
8.3.	Міжнародна співпраця	125
9.	ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	
9.1.	Управління та розвиток персоналу	127
9.2.	Внутрішній аудит	128
9.3.	Інформаційні технології	128

<i>Додаток 1: Звіт про виконання інвестиційного плану Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за 2018 рік</i>	136
--	-----

II. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА 2018 РІК

[Фінансова звітність за 2018 рік, підтверджена аудиторським висновком](#)

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РАДИ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

У 2018 році Фонду гарантування вкладів фізичних осіб виповнилося двадцять років. За ці роки Фонд зазнав серйозних еволюційних змін в усіх суттєвих аспектах своєї діяльності - із «виплатної каси», що лише відшкодовує гарантовану суму вкладникам, він перетворився на активного учасника процесу виведення з ринку неплатоспроможних банків і став важливою ланкою системи фінансової безпеки країни. Серйозним випробуванням для Фонду стали останні чотири роки, адже з ринку було виведено 95 банків, тобто майже кожен другий банк. Вкладникам цих установ було виплачено понад 89 млрд грн гарантованого відшкодування, для чого Фонд змушений був запозичити значні кошти у Національного банку України та Міністерства фінансів.

Досвід, отриманий під час кризи, виявив необхідність удосконалення норм законодавчих актів, що регулюють діяльність системи гарантування вкладів фізичних осіб, з метою поліпшення процесу виведення неплатоспроможних банків з ринку та посилення захисту прав кредиторів. У звітному році, зокрема, до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» було внесено зміни, що врегулювали питання подання Фондом інформації до Кредитного реєстру Національного банку України. Крім того, завдяки ухваленню Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функціонування фінансового сектору в Україні», було усунуто перешкоди для завершення процедури ліквідації банку та припинення банку як юридичної особи при нульовому ліквідаційному балансі, що особливо важливо з огляду на те, що у 2019 році Фонд планує повністю завершити ліквідацію понад 40 банків. Законом також було унормовано питання щодо статусу Фонду гарантування як неприбуткової організації.

Зараз перед Фондом стоїть серйозне завдання – наближення принципів вітчизняної системи гарантування до європейських стандартів, адже у межах Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію з ЄС Україна зобов'язалась до кінця 2019 року імплементувати у своє законодавство важливі елементи законодавчої бази ЄС. Робота у цьому напрямку розпочалася із внесення на розгляд Верховної Ради проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності виведення банків з ринку, продажу активів банків, а також адаптації до міжнародних стандартів та актів законодавства ЄС». Крім того, у звітному році було створено робочу групу у складі представників Фонду, Національного банку України та радників від Світового банку для розробки ключових заходів, необхідних для вдосконалення механізмів врегулювання неплатоспроможності банків і приведення нормативної бази у відповідність до

положень Директиви ЄС 2014/59. Впровадження міжнародних стандартів дозволить підвищити ефективність системи гарантування вкладів фізичних осіб і посилити фінансову стабільність, що сприятиме зміцненню довіри громадян до банківської системи країни.

З повагою

Ігор Прийма

голова адміністративної ради

Фонду гарантування вкладів фізичних осіб,

Завідувач секретаріату Комітету Верховної

Ради України з питань фінансової політики

і банківської діяльності

ЗВЕРНЕННЯ ДИРЕКТОРА-РОЗПОРЯДНИКА ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

2018 рік став роком, коли уже з певністю можна констатувати завершення банківської кризи, що розпочалась у 2014 р: за рік був визнаний неплатоспроможним лише один банк, АТ «ВТБ БАНК», і розпочався наступний важливий для Фонду етап - завершено ліквідацію перших чотирьох банків в управлінні Фонду. Другий рік поспіль Фонд здійснював виплати без додаткового залучення коштів, натомість продовжив систематичне погашення заборгованості перед НБУ і Міністерством фінансів України, виплативши за рік за цими зобов'язаннями 7,64 млрд грн. У цьому ж 2018 році вперше було здійснено дострокове погашення 1 млрд грн за вексями Мінфіну.

Прозора і конкурентна система продажу активів і далі залишається у списку пріоритетів Фонду. Після успішного запуску у 2017 році системи «ProZorro.Продажі» постало питання про залучення не лише внутрішніх інвесторів, а й зовнішніх, і у 2018 році Фонд розпочав продажі активів із залученням всесвітньо відомих міжнародних радників. Від зародження цієї ідеї до втілення було проведено колосальну підготовчу роботу. Навіть у тих надскладних умовах, у яких нам доводиться працювати з активами, Фонду за минулий рік вдалось отримати від їх продажу на всіх майданчиках майже 6,8 млрд грн.

Ми неодноразово публічно, в тому числі і на сторінках ЗМІ, оприлюднювали схеми, за допомогою яких колишні топ-менеджери та власники збанкрутілих банків виводять якісні активи, залишаючи після себе «випалену землю». Як наслідок, Фонду гарантування вкладів доводиться вести безкомпромісну боротьбу за активи в судах. Лише за один 2018 рік нами пред'явлено позовні заяви майже на 66 млрд грн до пов'язаних осіб неплатоспроможних банків. До правоохоронних органів подано майже 5,5 тис заяв, спрямованих на притягнення до відповідальності винуватців у виведенні активів і стягнення з них збитків. Цю боротьбу Фонд не припинятиме й надалі.

Попри всі труднощі, які доводиться долати Фонду, ми можемо констатувати, що нам вдалось створити незалежну і прозору систему гарантування вкладів, яка виключає будь-яку можливість зовнішнього втручання і повернення до «ручного управління».

Другий рік поспіль успішно функціонує створена нами Автоматизована система виплат, а це значить, що вкладники неплатоспроможних банків можуть отримувати свої кошти через будь-яке зручне для них відділення кожного з банків, що приєднались до системи. За 2018 рік вкладникам виплачено майже 1 млрд грн у межах гарантованої суми. Триває також процес наближення до стандартів ЄС норм законодавства у сфері врегулювання неплатоспроможності банків.

Іще один, не менш важливий, напрям нашої роботи – поширення фінансових знань серед громадян. Зокрема, у 2018 р вперше проведено Конкурс студентських відеоробіт в рамках Global Money Week Спільно з Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), який тепер є щорічним. Фінансова грамотність суспільства має безпосередній вплив на стабільність всієї економічної системи держави, тому робота у цьому напрямі нарощуватиметься й надалі.

Попереду на Фонд чекає чимало масштабної і складної роботи. У планах на 2019 рік - завершення ліквідації ще приблизно 40 банків, продовження реалізації активів.

Крім того, ми ставимо перед собою амбітне завдання з підвищення гарантованої суми виплат вкладникам.

З повагою
Костянтин Ворушилін
директор-розпорядник
Фонду гарантування
вкладів фізичних осіб

МІСІЯ, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

МІСІЄЮ ФОНДУ

є забезпечення захисту прав і законних інтересів вкладників банків та сприяння стабільності банківської системи України

ОСНОВНИМ ЗАВДАННЯМ ФОНДУ

є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку

ФУНКЦІЇ ФОНДУ

- веде реєстр учасників Фонду;
- акумулює кошти, отримані з джерел, визначених статтею 19 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон), здійснює контроль за повнотою і своєчасністю перерахування зборів кожним учасником Фонду;
- інвестує кошти Фонду в державні цінні папери України;
- здійснює розміщення облігацій у порядку та за напрямками залучення коштів, визначеними цим Законом, і видачу векселів у випадках, передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік;
- здійснює заходи щодо організації виплат відшкодувань за вкладами у строки, визначені Законом;
- здійснює регулювання участі банків у системі гарантування вкладів фізичних осіб;
- бере участь в інспекційних перевірках проблемних банків за пропозицією Національного банку України;
- застосовує до банків та їх керівників відповідно фінансові санкції і накладає адміністративні штрафи;
- здійснює процедуру виведення неплатоспроможних банків з ринку, у тому числі шляхом здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків, організовує відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку, продаж неплатоспроможного банку або створення та продаж перехідного банку;
- здійснює перевірки банків відповідно до Закону;
- надає фінансову підтримку банку відповідно до Закону;

- здійснює аналіз фінансового стану банків з метою виявлення ризиків у їхній діяльності та прогнозування потенційних витрат Фонду на виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам;
- надає цільову позику банку для фінансування витрат для оплати роботи осіб відповідно до пункту 2 частини шостої статті 36, пунктів 7 і 8 частини другої статті 37 та частини четвертої статті 47 Закону, що здійснюються протягом дії тимчасової адміністрації;
- звертається з відповідними запитами до клієнтів, вкладників та інших кредиторів банку в порядку, встановленому Фондом;
- здійснює заходи щодо інформування громадськості про функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, підвищення рівня фінансової грамотності населення відповідно до Закону;
- вивчає та аналізує тенденції розвитку ринку ресурсів, залучених від вкладників учасниками Фонду.

2018: Рік у короткому огляді

У 2018 році Фонд гарантування вкладів фізичних осіб відзначив 20 річницю від дня свого заснування. Створений у 1998 році на підставі Указу Президента України «Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб - вкладників комерційних банків» Фонд гарантування упродовж цих років з гідністю виконує покладену на нього місію захисту прав та законних інтересів вкладників банку.

Рік ознаменувався завершенням ліквідації перших 4 банків і виходом на іноземні торговельні майданчики; 979,6 млн грн виплаченого гарантованого відшкодування вкладникам; 6,3 млрд грн надходжень від успішного проведення аукціонів; понад 7,6 млрд грн погашених боргових зобов'язань Фонду перед Національним банком України та Міністерством фінансів України; задоволенням вимог кредиторів банків, що ліквідуються у розмірі майже 9 млрд грн.

1. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ

- Станом на 01.01.2019 року в управлінні Фонду перебуває 91 банк, з яких в 1 банку ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» триває тимчасова адміністрація, 90 банків знаходяться в стадії ліквідації. Упродовж 2018 року неплатоспроможним було визнано один банк – АТ «ВТБ БАНК».

- Протягом звітного року завершено процедуру ліквідації перших 4 банків, що були передані в управління Фонду, а саме ПАТ «ДЕРЖЗЕМБАНК», АТ «ЕРДЕ БАНК», АТ «БАНК «ТАВРИКА» та ПАТ «КЛАСИКБАНК». 03.01.2019 року завершено ліквідацію іще однієї фінансової установи - ПАТ «ФІНБАНК».

- Загальна гарантована сума відшкодування, що було виплачена вкладникам неплатоспроможних банків протягом 2018 року за рахунок коштів Фонду, становила 979,6 млн грн, з них 734 млн грн, або 75% здійснено через запроваджену Фондом Автоматизовану систему виплат.

- Станом на 01.01.2019 року учасниками Фонду є 77 банків, які мають ліцензію Національного банку України на право надання банківських послуг (АТ «ОЩАДБАНК» не є учасником Фонду), із яких у 1 банку триває тимчасова адміністрація. Загальна сума активів учасників Фонду станом на 01.01.2019 року становить 1 644,3 млрд грн, чисті активи складають 1 150,0 млрд грн, сукупні зобов'язання – 1 022,0 млрд грн, власний капітал – 128,0 млрд грн. За результатами звітного року консолідований фінансовий результат учасників Фонду становить 16,3 млрд грн. Кількість вкладників в банках-учасниках Фонду – 40,7 млн осіб, сума вкладів фізичних осіб – 438,4 млрд грн, сума можливого відшкодування за рахунок коштів Фонду - 259,4 млрд грн.

- Протягом звітнього року впроваджено нову системою диференційованих зборів до Фонду залежно від ризиків учасників Фонду.

- Упродовж 2018 року Фондом було погашено боргові зобов'язання перед Національним банком України та Міністерством фінансів України на загальну суму 7,64 млрд грн. Із них 5,02 млрд грн виплачено за кредитами НБУ, крім того, вперше було здійснено дострокове погашення 1 млрд грн за векселями Мінфіну.

- Станом на 01.01.2019 року загальна балансова вартість активів 83 банків, в яких рішенням виконавчої дирекції Фонду затверджено реєстр акцептованих вимог кредиторів, становить 482,18 млрд грн, в той час як їх оціночна вартість – 77,17 млрд грн, або 16,00%.

- Загальна сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2019 становить 265,78 млрд грн (враховуючи банки, в яких завершено ліквідацію). Протягом звітнього року сума затверджених акцептованих вимог кредиторів зросла на 5,47 млрд грн, що обумовлено затвердженням реєстру кредиторів в 2018 році у 4 неплатоспроможних банках.

- За 2018 рік по всім чергам кредиторських вимог погашено – 8,81 млрд грн.

- Станом на 01.01.2019 заборгованість банків, що ліквідуються, по сплаті кредиторських вимог Фонду склала 72,50 млрд грн. Загальна кількість банків, до яких Фонд мав зареєстровані кредиторські вимоги, склала 107 банків, з яких 88 банків були під управлінням Фонду та 19 банків – під управлінням НБУ.

- За 2018 р. на рахунки банків, що ліквідуються, надійшло 8,78 млрд грн, із них 6,77 млрд грн – від продажу активів цих банків; 1,45 млрд грн отримано від погашення кредитів; 0,46 млрд грн – від погашення цінних паперів; 0,10 млрд грн – від оренди майна.

- Протягом звітнього року відбулось успішних аукціонів на суму 6,3 млрд грн, на торги було виставлено активів приблизно на 340 млрд грн за балансовою вартістю. Через систему торгів Prozorro.Продажі було виставлено майже 61,5 тис лотів, з них продано 5,1 тис. Середня ціна продажу активів Фондом 2018 року склала 1 млн грн, а максимальна досягла 331 млн грн.

- Фонд продовжив роботу над вдосконаленням процесу продажу. Як і раніше, усі аукціони з реалізації активів, що не перебувають у заставі забезпечених кредиторів, відбуваються у системі ProZorro.Продажі. Орім того, у 2018 році розпочато продаж активів банків через іноземні торговельні майданчики, зокрема, успішно відбулись торги через компанії DebtX (США) та First Financial Network (США) у межах спільного пілотного проекту НБУ и Фонду.

- За результатами проведеної роботи за період 2018 року Фондом та уповноваженими особами Фонду до правоохоронних органів спрямовано 567 звернень про вчинення кримінальних правопорушень, за результатами розгляду яких до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено 190 кримінальних проваджень. Окрім того, протягом звітнього року Фондом завершено проведення незалежних економічних розслідувань (forensic audit) в 9 неплатоспроможних банках.

- Станом на початок 2019 року Фондом, на виконання вимог статті 52 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», пред'явлено позовні заяви до пов'язаних осіб щодо 30 банків, у яких фігурує 571 відповідач (пов'язані особи). Загальна сума вимог, за якими подано позовні заяви, становить 65,8 млрд грн.

- Серед заходів, спрямованих на підвищення фінансової грамотності населення, у 2018 році Фондом вперше організовано Конкурс студентських відеоробіт в рамках відзначення Global Money Week (Всесвітній тиждень грошей), проведено низку тренінгів для різних цільових аудиторій - для школярів, студентів, працівників центрів надання соціальних послуг, пенсіонерів, викладачів курсу «Фінансова грамотність» у школах, безробітних та інших.

2. ОГЛЯД БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ ТА РЕГУЛЯТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

2.1. Огляд фінансових показників учасників Фонду

Станом на 01 січня 2019 року учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб було 77 банків, які мали ліцензію Національного банку України на право надання банківських послуг.

Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» передбачено, що участь банків у Фонді є обов'язковою. Банк набуває статусу учасника Фонду в день отримання ним банківської ліцензії. Фонд виключає банк з числа учасників Фонду в разі прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку. АТ «Ощадбанк» не є учасником Фонду.

У 2018 році із реєстру учасників виключено 6 банків (в попередньому – 16 банків), динаміка виключення наведена на рис. 2.1.:

- 2 банки – відкликання банківської ліцензії та ліквідація;
- 2 банки – відкликання банківської ліцензії та генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій у зв'язку з припиненням банківської діяльності без припинення юридичної особи;
- 2 банк – виключення із Державного реєстру банків у зв'язку із реорганізацією шляхом приєднання за спрощеною процедурою.

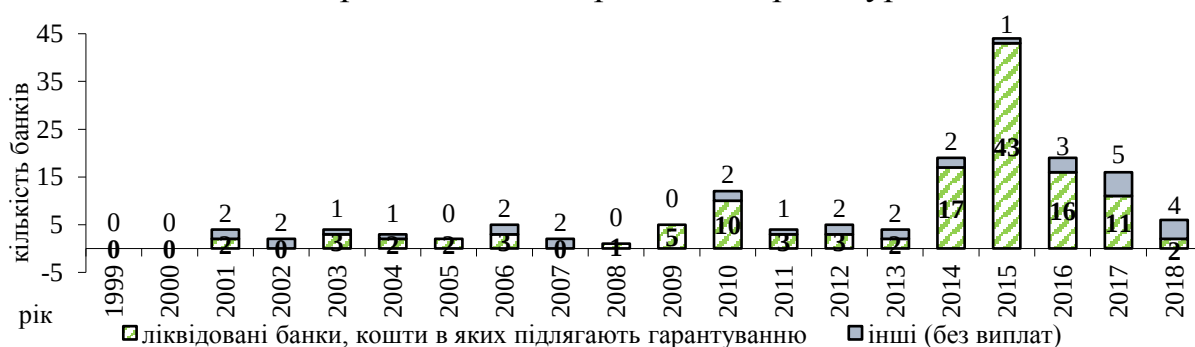

Рис. 2.1. Виключення банків з реєстру учасників Фонду

Станом на 01 січня 2019 року в одному з банків – учасників Фонду, який був віднесений Національним банком України до категорії неплатоспроможних, діяла тимчасова адміністрація.

Станом на 01 січня 2019 року чисельність банків за участю іноземного капіталу (більше або рівне 10,00 %) склала 37, із них в 23 банках участь іноземного капіталу 100%.

Відповідно до рішення Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем Національного банку України від 29 грудня 2017 року №444 передбачені такі групи:

- банки з державною часткою – банки, в яких держава прямо чи опосередковано володіє часткою понад 75% статутного капіталу банку;
- банки іноземних банківських груп – банки, контрольні пакети акцій яких належать іноземним банкам або іноземним фінансово-банківським групам;

- банки з приватним капіталом – банки, в яких серед кінцевих власників істотної участі є один чи кілька приватних інвесторів, що прямо та/або опосередковано володіють не менше ніж 50% статутного капіталу банку.

Станом на 01 січня 2019 року розподіл банків на групи був наступним: 4 - банки з державною часткою; 21 - банки іноземних банківських груп; 51 - банки з приватним капіталом, 1 - неплатоспроможні банки.

Огляд фінансових показників учасників Фонду

Аналіз фінансових показників учасників Фонду проводився на підставі балансових даних за станом на 01 січня, 01 липня, 01 жовтня 2018 року та 01 січня 2019 року.

З початку 2018 року з реєстру Фонду були виключені шість банків (два із яких у зв'язку із реорганізацією шляхом приєднання за спрощеною процедурою), тому не відбулось значного впливу на динаміку системних показників в частині активів і зобов'язань через їх невелику питому вагу в системі. Капіталізація системи від цього також майже не змінилась, оскільки помітне зменшення сплаченого статутного капіталу було компенсовано покращенням результатів діяльності завдяки виключенню збиткових установ.

Загальні дані про основні балансові показники чотирьох банків, виключених з реєстру Фонду в 2018 році у зв'язку з ліквідацією та у зв'язку з припиненням банківської діяльності без припинення юридичної особи, наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Дані про балансові показники банків, виключених з реєстру Фонду в 2018 р. (за винятком банків, які були реорганізовані) станом на 01.01.2018

Показники	Чисті активи		Сукупні зобов'язання	Власний капітал		
	всього	у т.ч. кредитно-інвестиційний портфель за вирахуванням резервів		всього	у т.ч. сплачений статутний капітал	результати діяльності до 2018 року
По чотирьом виключеним банкам, млн. грн.	13 559,7	5 218,9	11 554,2	2 005,5	40 665,5	– 38 814,8
Питома вага в загальній сумі по Фонду, %	1,2	0,6	1,2	1,6	9,1	10,3
<u>Довідково:</u>						
Загальна сума по Фонду, млн грн	1 116 162,3	833 291,1	987 889,0	128273,3	449 079,7	–377 406,5

Протягом I кварталу 2018 року Національний банк України двічі підвищив облікову ставку, яка на початку року дорівнювала 14,5%: з 26.01.2018 року ставку було встановлено на рівні 16,0%, а з 02.03.2018 року збільшено до 17,0%. У II кварталі ставка не змінювалась, а в III кварталі вона знову зросла: спочатку до 17,5% з 13.07.2018 року, а потім до 18,0% з 07.09.2018 року. Після цього її значення залишалось сталим до кінця року.

Таке поступове підвищення ставки було зумовлено зміною інфляційних очікувань регулятора, які протягом року погіршились. У вересні НБУ переглянув оцінку інфляції на 2018 рік в бік її збільшення у зв'язку з більш швидким, ніж передбачалося, зростанням світових цін на енергоресурси та пшеницю, а також вищими темпами збільшення зарплат в Україні. Завдяки жорсткій монетарній політиці НБУ споживча інфляція у 2018 році сповільнилася і, за даними Державної служби статистики України, склала 9,8% проти 13,7% торік. Це свідчить про розворот тренду на її зростання, який спостерігався у 2017 році, та послаблення фундаментального інфляційного тиску на українську економіку. Разом з тим, за підсумками року інфляція перевищила верхню межу цільового діапазону ($6\% \pm 2$ відсоткових пункти), встановленого «Основними засадами грошово-кредитної політики на 2018 рік та середньострокову перспективу».

Протягом року спостерігались незначні коливання обмінного курсу гривні, внаслідок чого вона помірно зміцнилась відносно основних світових валют. Так, з початку 2018 року офіційний курс гривні до долара США підвищився на 0,378959 грн або 1,4% і станом на 01.01.2019 року склав 27,688264 грн за доллар, а офіційний курс гривні до євро зріс на 1,781286 грн або 5,3% і станом на 01.01.2019 року дорівнював 31,714138 грн за євро.

Основні тенденції учасників Фонду в 2018 році

У звітному періоді банківський сектор працював у сприятливих макроекономічних умовах. Відносна стабілізація економіки та обмінного курсу гривні дозволили поживати кредитування населення, зупинити відтік валютних вкладів, а по депозитам в гривні продемонструвати приріст. У III кварталі сезонно відновилося корпоративне кредитування, депозитні ставки зросли внаслідок жорсткої монетарної політики НБУ. Деякі банки провели успішну реструктуризацію проблемних кредитів, що дало змогу розформувати резерви та збільшити прибутковість. Консолідований фінансовий результат банківської системи вперше за останні роки був додатним. Серед негативних факторів залишались високий рівень проблемних активів в балансах учасників Фонду, у т.ч. значний обсяг простроченої кредитної заборгованості, триваюче зменшення строковості зобов'язань, недостатній рівень довіри з боку вкладників.

З початку року важливим викликом для банківської системи став перехід на новий стандарт МСФЗ 9, який призвів до рекласифікації активів та впровадження підходу до формування резервів на основі концепції очікуваних збитків. Зазначені зміни спричинили суттєвий вплив на балансові показники та прибутковість учасників Фонду.

За підсумками 2018 року валюта балансу банківської системи продемонструвала зростання, хоча в першій половині року вона зменшилась. Її обсяг станом на 01.01.2019 року склав 1149975,3 млн грн проти 1116162,3 млн грн на початку року, збільшившись на 33813,0 млн грн або 3,0% (приріст за минулий рік становив 55082,5 млн грн або 5,2%). Зміна тренду відбулась у другому півріччі, коли валюта балансу зросла на 51241,2 млн грн після скорочення у першому на 17428,2 млн грн.

Головними чинниками зростання стали збільшення кредитно-інвестиційних портфелів банків внаслідок активізації кредитування, стабілізація курсу гривні та відновлення прибуткової діяльності банківської системи. Враховуючи рівень доларизації економіки, коли більшість валютних активів і зобов'язань номіновані в доларах США, вплив коливань курсу національної валюти за підсумками року був незначним.

Аналіз активів

Сукупні активи учасників Фонду в 2018 році зросли на 64126,8 млн грн або 4,1% і на 01.01.2019 року становили 1644284,1 млн грн проти 1580157,3 млн грн на початку року. При цьому високоліквідні активи (готівка, кошти в НБУ та кошти на вимогу в інших банках) зменшились на 1729,5 млн грн або 1,1%, а їх доля в сукупних активах знизилась з 9,6% до 9,2%.

У 2018 році головним чинником зростання обсягу активних операцій учасників Фонду було відновлення кредитування населення та бізнесу, в той час як торік – вкладення банків в державні цінні папери (ОВДП та депозитні сертифікати). Така зміна пріоритетів свідчить про поступове оздоровлення банківської системи країни та повернення до виконання головної функції – кредитування економіки. Деякі статті активів зросли формально внаслідок запровадження МСФЗ 9 (ОВДП, нараховані доходи за кредитами), або «штучно» скоротились (похідні фінансові активи). Вкладення в депозитні сертифікати НБУ та інші активи зазнали реального зменшення, особливо протягом III кварталу, а зростання обсягу резервів було спричинено одночасним впливом декількох факторів: погравленням кредитування, погіршенням якості активів та переглядом методології обліку фінансових інструментів.

Зміни в обсягах і структурі активів учасників Фонду в 2018 році наведені в таблиці 2.2. Зміни за 2018 рік основних складових активів, на які припадає понад 80,0% їх загального обсягу, в розрізі окремих груп банків показані в таблиці 2.3.

Обсяг клієнтського кредитного портфеля за 2018 рік збільшився на 70110,5 млн грн або 7,5% і станом на 01.01.2019 року склав 1009029,6 млн грн, а його частка в структурі активів зросла з 59,4% до 61,3%. Чистий клієнтський кредитний портфель зростає повільніше і за весь 2018 рік додав 40004,8 млн грн або 8,2% через формування додаткових резервів внаслідок як погіршення якості кредитної заборгованості, так і запровадження МСФЗ 9. Детальний аналіз клієнтського кредитного портфеля учасників Фонду в 2018 році показаний в таблиці 2.4.

Кредити, надані суб'єктам господарювання, в 2018 році зросли на 45048,0 млн грн або 5,8% за рахунок, насамперед, суттєвого збільшення нарахованих доходів на 37472,7 млн грн в зв'язку з переходом на стандарт МСФЗ 9. У той же час відновлення нового кредитування дозволило наростити кредитний портфель бізнесу на 7575,3 млн грн. Портфель корпоративних кредитів протягом року збільшився, головним чином, в державних банках та банках за участю іноземного капіталу (за винятком російських). Основна частина приросту припала на III квартал. Чисті гривневі кредити корпораціям в 2018 році зросли на 8,1%, а чисті валютні – на 2,6%. Основними корпоративними позичальниками, які забезпечили зростання кредитування в гривні, були держмонополії, підприємства торгівлі та

сільського господарства, а ключовими позичальниками у валюті – підприємства альтернативної енергетики, торгівлі та аграрні компанії-експортери.

Кредити фізичним особам продовжили зростати другий рік поспіль і з початку 2018 року збільшились на 23768,5 млн грн або 14,5%, в той час як за 2017 рік – лише на 4186,3 млн грн. Головний чинник зростання – надання нових гривневих позик населенню, на які припадає 30481,2 млн грн приросту (у т.ч. на нараховані доходи – 3478,8 млн грн). Портфель валютних кредитів населення з початку року реально скоротився на 6712,7 млн грн через часткове погашення і продаж, незважаючи на формальне збільшення нарахованих процентів на 5757,2 млн грн.

Прострочена заборгованість за наданими клієнтськими кредитами з 01.01.2018 року зросла на 65971,8 млн грн за рахунок суттєвого збільшення прострочених нарахованих доходів на 67625,2 млн грн, що пов'язано, головним чином, із застосуванням МСФЗ 9. Загальний розмір простроченого клієнтського кредитного портфеля на 01.01.2019 року склав 404153,3 млн грн, перевищивши рівень початку року на 19,5%, хоча в IV кварталі він скоротився на 18656,7 млн грн. Через збільшення номінальних обсягів прострочки її частка в загальній сумі наданих клієнтських кредитів на 01.01.2019 року зросла до 40,0%, в той час як за весь минулий рік вона збільшилась з 27,3% до 36,0%.

Розмір резервів під кредитні ризики за клієнтським портфелем в 2018 році збільшився на 30105,7 млн грн або 6,7% і досяг 482199,2 млн грн станом на 01.01.2019 року, а рівень покриття резервами кредитного портфеля знизився з 48,2% до 47,8%. У IV кварталі зазначені резерви зменшились одразу на 30078,4 млн грн внаслідок виходу з банківського ринку двох банків з державним російським капіталом.

Обсяг міжбанківських кредитів та депозитів в першій половині року залишався досить стабільним, в другій підвищився і станом на 01.01.2019 року склав 28628,0 млн грн. У цілому, за рік він зріс на 6534,4 млн грн або 29,6%, хоча в IV кварталі знизився на 3801,5 млн грн. Зростання відбулось виключно за рахунок міжбанківських депозитів, в той час як обсяг кредитів майже не змінився. Чистий міжбанківський портфель також збільшився на 6857,9 млн грн або 32,7% до 27820 млн грн. Резерви за міжбанківським портфелем за підсумками року дещо зменшились (на 323,5 млн грн) незважаючи на зростання його обсягу (на 6534,4 млн грн) і суми простроченої заборгованості (на 384,7 млн грн). У таблиці 2.5. наведений аналіз змін в міжбанківському кредитно-депозитному портфелі учасників Фонду, які відбулися з початку року.

Сума непрацюючих кредитів та нарахованих по ним доходів в балансах учасників Фонду станом на 01.01.2019 року досягла рівня 531799,8 млн грн, збільшившись з 01.01.2018 року на 18314,0 млн грн або 3,6%. Разом з тим, в IV кварталі вона суттєво скоротилась на 30083,5 млн грн, що дозволило знизити частку непрацюючих кредитів в загальному кредитному портфелі учасників Фонду до 50,1% проти 53,4% на початку року. Головні причини поліпшення полягають не стільки в погашенні проблемних боргів, скільки в погашенні кредитування, що призводить до «розбавлення» поганих кредитів новими, а також виходу з банківського ринку двох російських банків. Зміни обсягів та частки

непрацюючих клієнтських кредитів та міжбанківських кредитів і депозитів в портфелях окремих груп банків у 2018 році показані в таблиці 2.6.

У зв'язку із впровадженням МСФЗ 9 в балансах учасників Фонду суттєвої перебудови зазнала структура портфеля цінних паперів (табл. 2.7.). Загальний обсяг вкладень учасників Фонду в цінні папери продовжив зростати четвертий рік поспіль і станом на 01.01.2019 року склав 364684,7 млн грн, що на 34722,0 млн грн або 10,5% більше рівня початку року. Наразі на нього припадає 22,2% сукупних активів учасників Фонду проти 20,9% на початку року. За той же час чистий портфель цінних паперів збільшився на 34414,2 млн грн і станом на 01.01.2019 року дорівнював 359917,6 млн грн проти 325503,4 млн грн станом на 01.01.2018 року. Головною складовою портфеля залишаються вкладення в державні цінні папери, які рефінансуються НБУ. Протягом року вони зросли на 37828,5 млн грн або 14,5%, а їх доля в портфелі збільшилась з 79,2% до 82,0%. Зазначені зміни пов'язані, головним чином, з перекласифікацією в січні 2018 року до ОВДП індексованих державних цінних паперів, які раніше визнавались в АТ КБ "ПРИВАТБАНК" як похідні фінансові активи. Внаслідок цього розмір похідних активів скоротився на суму понад 34,0 млрд грн з одночасним суттєвим збільшенням переоцінки ОВДП, що призвело до формального зростання портфеля державних цінних паперів, які рефінансуються НБУ, без фактичного збільшення вкладень.

У 2018 році в балансах учасників Фонду зменшився портфель депозитних сертифікатів НБУ, який станом на 01.01.2019 року скоротився на 3962,5 млн грн або 6,4% до 57565,2 млн грн. Питома вага зазначених сертифікатів в загальному портфелі цінних паперів також знизилась з 18,6% до 15,8%. Разом з тим, наприкінці року банки суттєво збільшили вкладення в сертифікати НБУ, що дозволило майже повністю відновити їх обсяг після зменшення в III кварталі.

Сума вкладень учасників Фонду в корпоративні цінні папери вперше за останні роки збільшилась і станом на 01.01.2019 року склала 8019,6 млн грн проти 7163,6 млн грн станом на 01.01.2018 року, проте їх доля в загальному портфелі учасників Фонду залишилась незначною – лише 2,2%, що свідчить про вкрай низьку активність банків на корпоративному фондовому ринку України.

Після тривалого скорочення в балансах учасників Фонду зросла дебіторська заборгованість, яка за 2018 рік збільшилась на 1286,8 млн грн або 7,9%. Натомість інвестиції в асоційовані і дочірні компанії за цей період зменшились на 591,0 млн грн або в 4 рази. Також скоротились довгострокові вкладення в основні засоби та нематеріальні активи на 2059,7 млн грн або 4,6%, а обсяг інших активів знизився на 10238,9 млн грн або на чверть.

Таблиця 2.2.

Структура та динаміка активів учасників Фонду в 2018 році

(млн грн)

Показники	01.01.18		01.07.18		01.10.18		01.01.19		Зміни суми за	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	IV кв.	рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Готівка, дорожні чеки та банківські метали	39 710,1	2,5	39 105,3	2,5	37 766,2	2,3	42 009,6	2,6	+ 4 243,4	+ 2 299,5
Кошти в НБУ	30 524,9	1,9	39 126,0	2,5	41 878,7	2,5	30 762,5	1,9	- 11 116,2	+ 237,6
– кошти на коррахунках в НБУ	30 524,9	1,9	38 731,9	2,5	41 878,7	2,5	30 762,5	1,9	- 11 116,2	+ 237,6
– розміщені в НБУ депозити	–	–	394,1	0,0	–	–	–	–	–	–
Кошти в інших банках	103 382,5	6,6	107 520,0	6,7	129 810,9	7,7	105 648,8	6,4	- 24 162,1	+ 2 266,3
– кошти на вимогу	81 227,4	5,2	84 830,3	5,3	97 318,6	5,8	76 960,8	4,7	- 20 357,8	- 4 266,6
– надані кредити та розміщені депозити	22 019,5	1,4	22 537,0	1,4	32 328,2	1,9	28 544,2	1,7	- 3 784,0	+ 6 524,7
– нараховані доходи	135,6	0,0	152,7	0,0	164,1	0,0	143,8	0,0	- 20,3	+ 8,2
Кредити суб'єктам господарювання	774 389,1	49,0	776 289,5	48,8	838 736,8	50,1	819 437,1	49,8	- 19 299,7	+ 45 048,0
– надані кредити	724 821,2	45,9	693 092,0	43,6	746 442,8	44,6	732 396,5	44,5	- 14 046,3	+ 7 575,3
– нараховані доходи	49 567,9	3,1	83 197,5	5,2	92 294,0	5,5	87 040,6	5,3	- 5 253,4	+ 37 472,7
Кредити фізичним особам	163 924,3	10,4	171 703,2	10,8	190 839,4	11,4	187 692,8	11,4	- 3 146,6	+ 23 768,5
– надані кредити	135 881,6	8,6	133 745,4	8,4	150 715,8	9,0	150 414,1	9,1	- 301,7	+ 14 532,5
– нараховані доходи	28 042,7	1,8	37 957,8	2,4	40 123,6	2,4	37 278,7	2,3	- 2 844,9	+ 9 236,0
Кредити органам влади	605,7	0,0	781,4	0,0	1 398,5	0,1	1 899,7	0,1	+ 501,2	+ 1 294,0
– надані кредити	594,8	0,0	696,2	0,0	1 305,8	0,1	1 823,9	0,1	+ 518,1	+ 1 229,1
– нараховані доходи	10,9	0,0	85,2	0,0	92,7	0,0	75,8	0,0	- 16,9	+ 64,9
ЦП*, які рефінансуються або випущені НБУ	322 799,1	20,4	343 258,9	21,6	326 672,8	19,5	356 665,1	21,7	+ 29 992,3	+ 33 866,0
– ЦП*, які рефінансуються НБУ	256 105,5	16,2	279 032,1	17,6	292 704,9	17,5	294 590,6	17,9	+ 1 885,7	+ 38 485,1
– депозитні сертифікати НБУ	61 368,2	3,9	59 279,4	3,7	28 529,7	1,7	57 439,9	3,5	+ 28 910,2	- 3 928,3
– нараховані доходи	5 325,4	0,3	4 947,4	0,3	5 438,2	0,3	4 634,6	0,3	- 803,6	- 690,8
Корпоративні та інші ЦП*	7 163,6	0,5	7 279,2	0,5	7 796,6	0,5	8 019,6	0,5	+ 223,0	+ 856,0
– корпоративні та інші ЦП*	6 117,4	0,4	6 183,2	0,4	6 719,8	0,4	6 966,6	0,4	+ 246,8	+ 849,2

– нараховані доходи	1 046,2	0,1	1 096,0	0,1	1 076,8	0,1	1 053,0	0,1	– 23,8	+ 6,8
Похідні фінансові активи	34 501,7	2,2	111,2	0,0	123,9	0,0	317,3	0,0	+ 193,4	– 34 184,4
Дебіторська заборгованість	16 299,0	1,0	20 360,0	1,3	20 304,8	1,2	17 585,8	1,1	– 2 719,0	+ 1 286,8
Інвестиції в асоційовані, дочірні компанії	777,5	0,0	400,1	0,0	400,1	0,0	186,5	0,0	– 213,6	– 591,0
Основні засоби та нематеріальні активи	44 802,0	2,9	44 988,6	2,8	45 465,1	2,7	42 742,3	2,6	– 2 722,8	– 2 059,7
Інші нараховані доходи	1 727,1	0,1	1 689,2	0,1	1 757,1	0,1	2 005,2	0,1	+ 248,1	+ 278,1
Інші активи	39 550,7	2,5	37 648,0	2,4	31 183,9	1,9	29 311,8	1,8	– 1 872,1	– 10 238,9
Всього активів	1 580 157,3	100,0	1 590 260,6	100,0	1 674 134,8	100,0	1 644 284,1	100,0	– 29 850,7	+ 64 126,8
у т.ч. нарахованих доходів	85 855,8	5,4	129 125,8	8,1	140 946,5	8,4	132 231,7	8,0	– 8 714,8	+ 46 375,9
Резерви під активні операції	– 463 995,0	x	– 491 526,5	x	– 524 761,5	x	– 494 308,8	x	+ 30 452,7	– 30 313,8
Чисті активи	1 116 162,3	x	1 098 734,1	x	1 149 373,3	x	1 149 975,3	x	+ 602,0	+ 33 813,0

* ЦП – цінні папери

Таблиця 2.3.

Зміни за 2018 рік основних складових активів в розрізі окремих груп банків

(млн грн)

Показники	Всього активів на 01.01.19		у тому числі:					
			кредити суб'єктам господарювання		кредити фізичним особам		цінні папери, які рефінансуються або випущені НБУ	
	сума	зміни за рік	сума	зміни за рік	сума	зміни за рік	сума	зміни за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Банки з державною часткою	849 986,9	+ 53 059,8	406 999,9	+ 43 092,4	75 801,0	+ 12 105,5	262 920,3	+ 31 505,1
у т.ч. Приватбанк	525 247,8	+ 33 531,8	226 484,6	+ 13 120,2	67 382,8	+ 11 284,0	179 115,0	+ 50 670,4
Банки іноземних банківських груп	544 583,5	– 2 545,4	286 874,6	+ 1 801,9	82 648,8	+ 4 381,5	53 703,5	– 554,5
у т.ч. з державним російським капіталом	118 528,3	– 23 813,9	98 552,8	– 15 883,6	2 881,7	+ 290,3	3 537,3	+ 1 685,2
Банки з приватним капіталом	225 618,4	+ 17 221,4	103 969,7	+ 2 777,7	29 239,7	+ 7 312,3	38 179,0	+ 3 645,6
Неплатоспроможні банки	24 095,3	– 3 609,0	21 592,9	– 2 624,0	3,3	– 30,8	1 862,3	– 730,2
Всього по учасниках Фонду	1 644 284,1	+ 64 126,8	819 437,1	+ 45 048,0	187 692,8	+ 23 768,5	356 665,1	+ 33 866,0

Таблиця 2.4.

Обсяг та структура клієнтського кредитного портфеля учасників Фонду в 2018 році

(млн грн)

Показники	01.01.18		01.07.18		01.10.18		01.01.19		Зміни суми за	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	IV кв.	рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Кредити суб'єктам господарювання	774 389,1	82,5	776 289,5	81,8	838 736,8	81,4	819 437,1	81,2	– 19 299,7	+ 45 048,0
– надані кредити	724 821,2	77,2	693 092,0	73,0	746 442,8	72,4	732 396,5	72,6	– 14 046,3	+ 7 575,3
з них прострочені	269 403,8	28,7	268 205,8	28,3	275 407,0	26,7	265 032,1	26,3	– 10 374,9	– 4 371,7
– нараховані доходи	49 567,9	5,3	83 197,5	8,8	92 294,0	9,0	87 040,6	8,6	– 5 253,4	+ 37 472,7
з них прострочені	19 826,2	2,1	68 618,1	7,2	74 708,7	7,3	71 799,8	7,1	– 2 908,9	+ 51 973,6
Кредити фізичним особам	163 924,3	17,4	171 703,2	18,1	190 839,4	18,5	187 692,8	18,6	– 3 146,6	+ 23 768,5
– надані кредити	135 881,6	14,4	133 745,4	14,1	150 715,8	14,6	150 414,1	14,9	– 301,7	+ 14 532,5
з них прострочені	29 929,2	3,2	29 220,6	3,1	35 158,0	3,4	32 647,5	3,2	– 2 510,5	+ 2 718,3
– нараховані доходи	28 042,7	3,0	37 957,8	4,0	40 123,6	3,9	37 278,7	3,7	– 2 844,9	+ 9 236,0
з них прострочені	19 011,4	2,0	35 383,8	3,7	37 461,1	3,6	34 598,7	3,4	– 2 862,4	+ 15 587,3
Кредити органам влади	605,7	0,1	781,4	0,1	1 398,5	0,1	1 899,7	0,2	+ 501,2	+ 1 294,0
– надані кредити	594,8	0,1	696,2	0,1	1 305,8	0,1	1 823,9	0,2	+ 518,1	+ 1 229,1
з них прострочені	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– нараховані доходи	10,9	0,0	85,2	0,0	92,7	0,0	75,8	0,0	– 16,9	+ 64,9
з них прострочені	10,9	0,0	75,2	0,0	75,2	0,0	75,2	0,0	–	+ 64,3
Всього клієнтський портфель	938 919,1	100,0	948 774,1	100,0	1 030 974,7	100,0	1 009 029,6	100,0	– 21 945,1	+ 70 110,5
у т.ч. прострочений	338 181,5	36,0	401 503,5	42,3	422 810,0	41,0	404 153,3	40,0	– 18 656,7	+ 65 971,8
Резерви під кредити клієнтам	–452 093,5	x	– 479 064,7	x	– 512 277,6	x	– 482 199,2	x	+ 30 078,4	– 30 105,7
Чистий клієнтський портфель, у т.ч.	486 825,6	100,0	469 709,4	100,0	518 697,1	100,0	526 830,4	100,0	+ 8 133,3	+ 40 004,8
Кредити за справедливою вартістю через прибутки та збитки	–	–	6 204,0	1,3	5 900,7	1,2	70,8	0,0	– 5 829,9	+ 70,8
– номінал кредитів та дисконт/премія	–	x	9 328,7	x	5 923,6	x	520,1	x	– 5 403,5	+ 520,1
– нараховані доходи	–	x	3 975,2	x	67,3	x	42,4	x	– 24,9	+ 42,4
– переоцінка	–	x	– 7 099,9	x	– 90,2	x	– 491,7	x	– 401,5	– 491,7
Кредити за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	–	0,0	0,0	146,0	0,0	0,0	0,0	– 146,0	0,0

– номінал кредитів та дисконт/премія	–	x	64,1	x	231,1	x	53,3	x	– 177,8	+ 53,3
– нараховані доходи	–	x	24,7	x	26,6	x	21,1	x	– 5,5	+ 21,1
– переоцінка	–	x	–	x	– 15,8	x	–	x	+ 15,8	–
– резерви	–	x	– 88,8	x	– 95,9	x	– 74,4	x	+ 21,5	– 74,4
Кредити за амортизованою собівартістю	486 825,6	100,0	463 505,4	98,7	512 650,4	98,8	526 759,6	100,0	+ 14 109,2	+ 39 934,0
– номінал кредитів та дисконт/премія	861 297,6	x	825 240,7	x	892 415,7	x	884 552,8	x	– 7 862,9	+ 23 255,2
– нараховані доходи	77 621,5	x	117 240,6	x	132 416,4	x	124 331,6	x	– 8 084,8	+ 46 710,1
– резерви	– 452 093,5	x	– 478 975,9	x	– 512 181,7	x	– 482 124,8	x	+ 30 056,9	– 30 031,3

Таблиця 2.5.

Міжбанківський кредитно-депозитний портфель учасників Фонду за 2018 рік

(млн грн)

Показники	01.01.18		01.07.18		01.10.18		01.01.19		Зміни суми за	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	IV кв.	рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Вклади в інших банках	4 029,8	18,2	4 359,7	18,9	7 067,7	21,8	9 817,8	34,3	+ 2 750,1	+ 5 788,0
– розміщені депозити	4 029,5	18,2	4 358,1	18,9	7 064,7	21,8	9 811,3	34,3	+ 2 746,6	+ 5 781,8
з них прострочені	0,3	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	–	–
– нараховані доходи	0,3	0,0	1,6	0,0	3,0	0,0	6,5	0,0	+ 3,5	+ 6,2
з них прострочені	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	–	–
Міжбанківські кредити	18 063,8	81,8	18 660,0	81,1	25 361,8	78,2	18 810,2	65,7	– 6 551,6	+ 746,4
– надані кредити	17 990,0	81,4	18 573,0	80,7	25 263,5	77,9	18 732,8	65,4	– 6 530,7	+ 742,8
з них прострочені	345,7	1,6	319,7	1,4	873,4	2,7	762,4	2,7	– 111,0	+ 416,7
– нараховані доходи	73,8	0,4	87,0	0,4	98,3	0,3	77,4	0,3	– 20,9	+ 3,6
з них прострочені	42,4	0,2	4,2	0,0	36,4	0,1	10,4	0,0	– 26,0	– 32,0
Всього міжбанківський портфель	22 093,6	100,0	23 019,7	100,0	32 429,5	100,0	28 628,0	100,0	– 3 801,5	+ 6 534,4
у т.ч. прострочений	388,4	1,8	324,2	1,4	910,1	2,8	773,1	2,7	– 137,0	+ 384,7
Резерви під міжбанківські кредити та депозити	– 1 131,5	x	– 1 145,7	x	– 873,9	x	– 808,0	x	+ 65,9	+ 323,5
Чистий міжбанківський портфель	20 962,1	x	21 874,0	x	31 555,6	x	27 820,0	x	– 3 735,6	+ 6 857,9

Таблиця 2.6.

Непрацюючі портфелі учасників Фонду в 2018 році

(млн грн)

Показники	01.01.18		01.07.18		01.10.18		01.01.19		Зміни суми за	
	сума	доля в КП*, %	сума	доля в КП*, %	сума	доля в КП*, %	сума	доля в КП*, %	IV кв.	рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Всього непрацюючих КП* та нарахованих по ним доходів в учасниках Фонду, у т.ч.	513 485,8	53,4	533 470,7	54,9	561 883,3	52,8	531 799,8	50,1	– 30 083,5	+ 18 314,0
– в банках з державною часткою	316 049,9	73,6	320 221,8	74,3	337 856,1	71,1	338 134,1	66,0	+ 278,0	+ 22 084,2
з них в АТ КБ "ПРИВАТБАНК"	236 211,2	87,6	230 263,3	84,6	243 695,9	83,3	244 824,3	83,4	+ 1 128,4	+ 8 613,1
– в банках іноземних банківських груп	156 833,6	41,0	167 466,9	42,5	178 236,9	41,7	151 194,5	38,5	– 27 042,4	– 5 639,1
– в банках з приватним капіталом	30 169,1	24,1	30 951,7	24,1	34 463,3	24,7	31 233,0	23,0	– 3 230,3	+ 1 063,9
– в неплатоспроможних банках	10 433,2	43,0	14 830,3	69,3	11 327,0	52,2	11 238,2	52,0	– 88,8	+ 805,0

* КП – кредитний портфель відповідної групи банків без вирахування резервів

Таблиця 2.7.

Портфель цінних паперів (ЦП) учасників Фонду за 2018 рік

(млн грн)

Показники	01.01.18		01.07.18		01.10.18		01.01.19		Зміни суми за	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	IV кв.	рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ЦП, які рефінансуються НБУ	261 271,4	79,2	283 810,1	81,0	298 068,6	89,1	299 099,9	82,0	+ 1 031,3	+ 37 828,5
– ОВДП та інші ЦП, які рефінансуються НБУ	256 105,5	77,6	279 032,1	79,6	292 704,9	87,5	294 590,6	80,8	+ 1 885,7	+ 38 485,1
– нараховані доходи	5 165,9	1,6	4 778,0	1,4	5 363,7	1,6	4 509,3	1,2	– 854,4	– 656,6
ЦП, які випущені НБУ	61 527,7	18,6	59 448,8	16,9	28 604,2	8,6	57 565,2	15,8	+ 28 961,0	– 3 962,5
– депозитні сертифікати НБУ	61 368,2	18,6	59 279,4	16,9	28 529,7	8,6	57 439,9	15,8	+ 28 910,2	– 3 928,3
– нараховані доходи	159,5	0,0	169,4	0,0	74,5	0,0	125,3	0,0	+ 50,8	– 34,2
Корпоративні та інші ЦП	7 163,6	2,2	7 279,2	2,1	7 796,6	2,3	8 019,6	2,2	+ 223,0	+ 856,0

– корпоративні та інші ЦП	6 117,4	1,9	6 183,2	1,8	6 719,8	2,0	6 966,6	1,9	+ 246,8	+ 849,2
– нараховані доходи	1 046,2	0,3	1 096,0	0,3	1 076,8	0,3	1 053,0	0,3	– 23,8	+ 6,8
Всього портфель ЦП	329 962,7	100,0	350 538,1	100,0	334 469,4	100,0	364 684,7	100,0	+ 30 215,3	+ 34 722,0
Резерви під ЦП	– 4 459,3	x	– 4 684,7	x	– 4 717,5	x	– 4 767,1	x	– 49,6	– 307,8
Чистий портфель ЦП, у т.ч.	325 503,4	100,0	345 853,4	100,0	329 751,9	100,0	359 917,6	100,0	+ 30 165,7	+ 34 414,2
ЦП за справедливою вартістю через прибутки та збитки (колишній торговий портфель)	46 954,7	14,4	121 066,6	35,0	123 560,8	37,5	125 780,7	34,9	+ 2 219,9	+ 78 826,0
– номінал ЦП та дисконт/премія	37 559,9	x	85 734,3	x	85 301,3	x	87 055,3	x	+ 1 754,0	+ 49 495,4
– нараховані доходи	1 353,2	x	1 834,2	x	1 925,0	x	1 758,8	x	– 166,2	+ 405,6
– переоцінка	8 041,6	x	33 498,1	x	36 334,5	x	36 966,6	x	+ 632,1	+ 28 925,0
ЦП за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (колишній портфель на продаж)	202 440,0	62,2	176 508,7	51,0	169 905,7	51,5	178 778,7	49,7	+ 8 873,0	– 23 661,3
– номінал ЦП та дисконт/премія	203 611,5	x	181 125,1	x	174 776,4	x	185 077,7	x	+ 10 301,3	– 18 533,8
– нараховані доходи	4 304,1	x	3 903,1	x	4 255,3	x	3 649,1	x	– 606,2	– 655,0
– переоцінка	– 1 021,0	x	– 4 019,3	x	– 4 626,1	x	– 5 398,0	x	– 771,9	– 4 377,0
– резерви	– 4 454,6	x	– 4 500,2	x	– 4 499,9	x	– 4 550,1	x	– 50,2	– 95,5
ЦП за амортизованою собівартістю (колишній портфель до погашення)	76 108,7	23,4	48 278,1	14,0	36 285,4	11,0	55 358,2	15,4	+ 19 072,8	– 20 750,5
– номінал ЦП та дисконт/премія	75 399,1	x	48 156,5	x	36 168,3	x	55 295,5	x	+ 19 127,2	– 20 103,6
– нараховані доходи	714,3	x	306,1	x	334,7	x	279,7	x	– 55,0	– 434,6
– резерви	– 4,7	x	– 184,5	x	– 217,6	x	– 217,0	x	+ 0,6	– 212,3

Аналіз зобов'язань

Динаміка зобов'язань учасників Фонду в 2018 році свідчить про їх зменшення протягом січня – лютого внаслідок сезонного відпливу коштів з подальшим зростанням у II та III кварталах і незначним зниженням наприкінці року. Це дозволило не тільки відновити обсяги початку року, але й перевищити їх. За підсумками року банки збільшили зобов'язання по всім напрямкам за винятком залучених міжбанківських коштів та строкових депозитів населення і бізнесу в іноземній валюті (враховуючи ощадні сертифікати). Найбільшим джерелом збільшення зобов'язань стали кошти фізичних осіб на вимогу, зростання яких дало 75,6% приросту.

У цілому за 2018 рік обсяг зобов'язань збільшився на 34085,2 млн грн або 3,5% і станом на 01.01.2019 року склав 1021974,2 млн грн проти 987889,0 млн грн станом на 01.01.2018 року. Зобов'язання зростають вже другий рік поспіль приблизно в однаковому темпі (за 2017 році вони додали 33528,5 млн грн або 3,5%) за рахунок підвищення клієнтських залишків до запитання і строкових вкладів в гривні. Структура зобов'язань та їх динаміка протягом 2018 року показані в таблиці 2.8. Зміни за 2018 рік основних складових зобов'язань, на які припадає понад 80,0% їх загального обсягу, в розрізі окремих груп банків показані в таблиці 2.9.

За 2018 рік обсяг міжбанківських кредитів і депозитів учасників Фонду скоротився на 5362,1 млн грн або 14,1%, а їх частка в структурі зобов'язань знизилась з 3,9% до 3,2%. За той же час заборгованість банків за кредитами НБУ (без нарахованих процентів) майже не змінилась, збільшившись лише на 170,9 млн грн або 0,8%, а залишки коштів на вимогу інших банків зменшились на 3823,2 млн грн або 27,9%.

У другому півріччі банки збільшили заборгованість за кредитами від міжнародних та інших організацій, яка наприкінці року досягла 81484,9 млн грн, що на 5713,8 млн грн або 7,5% вище за рівень станом на 01 січня 2018 року. При цьому АТ «Укрексімбанк», на який припадає 65017,2 млн грн боргу, збільшив його за рік на 5817,9 млн грн.

Розмір субординованих боргів банків в 2018 році залишався сталим і на 01 січня 2019 року складав 11984,5 млн грн проти 11948,4 млн грн на 01 січня 2018 року.

Протягом 2018 року в балансах учасників Фонду зросли кошти суб'єктів господарювання. Станом на 01 січня 2019 року їх обсяг становив 389001,7 млн грн, що на 7986,2 млн грн або 2,1% більше рівня на 01.01.2018 року. Кошти бізнесу зростають в банках вже третій рік поспіль (в 2017 році вони збільшились на 12,5%, а в 2016 році – на 8,8%), хоча їх доля в зобов'язаннях учасників Фонду за підсумками 2018 року знизилась з 38,5% до 38,1%.

Кошти фізичних осіб за минулий рік збільшились на 23308,1 млн грн або 6,0% (з 387110,1 млн грн до 410418,2 млн грн), а їх частка в структурі зобов'язань зросла на процентний пункт (з 39,2% до 40,2%). Гривневі вклади фізичних осіб збільшились в державних і приватних банках (на 19795,4 млн грн та 5593,3 млн грн відповідно), а також в банках іноземних банківських груп за винятком банків з державним російським капіталом (на 5627,2 млн грн). Валютні вклади населення

скоротились в усіх групах банків за винятком банків з приватним капіталом. За рік їх зменшення становило 6031,3 млн грн.

Доля строкових коштів (без нарахованих відсотків) в структурі зобов'язань учасників Фонду протягом 2018 року продовжила скорочуватись п'ятий рік поспіль і на 01 січня 2019 року склала 49,4% проти 51,3% на 01 січня 2018 року. Її зростання на початку року за рахунок розміщення тимчасово вільних бюджетних коштів в строкові вклади в подальшому було знівельовано скороченням депозитів бюджету наприкінці року, а також поступовим зменшенням строкових міжбанківських запозичень.

Таким чином, тренд на зменшення строкового ресурсу, який існує з початку 2014 року, продовжується, але не за всіма напрямками через зростання депозитів бізнесу, кредитів від міжнародних фінансових установ та гривневих вкладів населення.

Таблиця 2.8.

Структура та динаміка зобов'язань учасників Фонду в 2018 році

(млн грн)

Показники	01.01.18		01.07.18		01.10.18		01.01.19		Зміни суми за	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	IV кв.	рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Заборгованість перед НБУ	23 143,8	2,4	20 139,5	2,1	23 633,8	2,3	23 218,4	2,3	– 415,4	+ 74,6
– кошти на коррахунках НБУ	2,4	0,0	–	–	0,0	0,0	–	–	0,0	– 2,4
– отримані від НБУ кредити	22 332,8	2,3	19 430,9	2,0	22 921,0	2,2	22 503,7	2,2	– 417,3	+ 170,9
– нараховані витрати	808,6	0,1	708,6	0,1	712,8	0,1	714,7	0,1	+ 1,9	– 93,9
Кошти інших банків	52 676,2	5,4	40 366,6	4,1	49 687,3	4,8	43 967,1	4,3	– 5 720,2	– 8 709,1
– кошти на вимогу	13 710,3	1,4	8 773,8	0,9	14 278,0	1,4	9 887,1	1,0	– 4 390,9	– 3 823,2
– отримані кредити та залучені депозити	38 160,7	3,9	30 541,8	3,1	34 141,7	3,3	32 798,6	3,2	– 1 343,1	– 5 362,1
– нараховані витрати	805,2	0,1	1 051,0	0,1	1 267,6	0,1	1 281,4	0,1	+ 13,8	+ 476,2
Кошти суб'єктів господарювання	381 015,5	38,5	364 724,2	37,3	381 168,5	37,1	389 001,7	38,1	+ 7 833,2	+ 7 986,2
– кошти на вимогу	272 831,2	27,6	257 978,0	26,4	277 295,5	27,0	277 407,0	27,1	+ 111,5	+ 4 575,8
– строкові вклади (депозити)	106 830,0	10,8	105 407,9	10,8	102 372,7	10,0	110 052,5	10,8	+ 7 679,8	+ 3 222,5
– нараховані витрати	1 354,3	0,1	1 338,3	0,1	1 500,3	0,1	1 542,2	0,2	+ 41,9	+ 187,9
Кошти фізичних осіб	387 110,1	39,2	396 176,5	40,5	410 843,0	40,0	410 418,2	40,2	– 424,8	+ 23 308,1
– кошти на вимогу	133 257,5	13,5	152 946,4	15,6	157 212,2	15,3	159 024,3	15,6	+ 1 812,1	+ 25 766,8
– строкові вклади (депозити)	251 414,0	25,4	240 845,4	24,6	251 151,3	24,4	248 978,2	24,4	– 2 173,1	– 2 435,8
– нараховані витрати	2 438,6	0,3	2 384,7	0,3	2 479,5	0,3	2 415,7	0,2	– 63,8	– 22,9
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	7 253,5	0,8	18 257,6	1,9	19 158,6	1,9	7 362,1	0,7	– 11 796,5	+ 108,6
– кошти на вимогу	7 251,3	0,8	6 394,0	0,7	7 565,9	0,8	7 358,4	0,7	– 207,5	+ 107,1
– строкові вклади (депозити)	–	–	11 802,7	1,2	11 527,0	1,1	–	–	– 11 527,0	–
– нараховані витрати	2,2	0,0	60,9	0,0	65,7	0,0	3,7	0,0	– 62,0	+ 1,5
Кредити від міжнародних та інших організацій	75 771,1	7,6	75 831,7	7,7	80 186,9	7,8	81 484,9	7,9	+ 1 298,0	+ 5 713,8
– отримані кредити	72 388,6	7,3	72 321,0	7,4	76 459,6	7,4	77 948,7	7,6	+ 1 489,1	+ 5 560,1
– нараховані витрати	3 382,5	0,3	3 510,7	0,3	3 727,3	0,4	3 536,2	0,3	– 191,1	+ 153,7
Цінні папери власного боргу	6 496,6	0,6	5 259,7	0,5	6 094,0	0,6	5 527,8	0,5	– 566,2	– 968,8
– ощадні (депозитні) сертифікати	6 195,0	0,6	5 008,6	0,5	5 518,0	0,5	4 965,7	0,5	– 552,3	– 1 229,3

– інші цінні папери власного боргу	165,3	0,0	152,4	0,0	449,2	0,1	486,3	0,0	+ 37,1	+ 321,0
– нараховані витрати	136,3	0,0	98,7	0,0	126,8	0,0	75,8	0,0	– 51,0	– 60,5
Похідні фін. зобов'язання	109,6	0,0	50,8	0,0	133,9	0,0	51,4	0,0	– 82,5	– 58,2
Кредиторська заборгованість	21 606,6	2,2	27 248,6	2,8	22 745,7	2,2	22 618,7	2,2	– 127,0	+ 1 012,1
Субординований борг	11 948,4	1,2	11 352,2	1,1	12 225,9	1,2	11 984,5	1,2	– 241,4	+ 36,1
– субординований борг	11 519,8	1,2	10 933,2	1,1	11 830,9	1,2	11 518,1	1,2	– 312,8	– 1,7
– нараховані витрати	428,6	0,0	419,0	0,0	395,0	0,0	466,4	0,0	+ 71,4	+ 37,8
Резерви під зобов'язання	7 551,1	0,8	8 161,1	0,8	8 230,0	0,8	7 955,3	0,8	– 274,7	+ 404,2
Інші нараховані витрати	661,4	0,1	640,9	0,1	710,9	0,1	783,3	0,1	+ 72,4	+ 121,9
Інші пасиви	12 545,1	1,2	10 866,3	1,1	12 824,4	1,2	17 600,8	1,7	+ 4 776,4	+ 5 055,7
Всього зобов'язань	987 889,0	100,0	979 075,7	100,0	1 027 642,9	100,0	1 021 974,2	100,0	– 5 668,7	+ 34 085,2
у т.ч. нарахованих витрат	10 017,7	1,0	10 212,8	1,0	10 985,9	1,1	10 819,4	1,1	– 166,5	+ 801,7

Таблиця 2.9.

Зміни за 2018 рік основних складових зобов'язань в розрізі окремих груп банків

(млн грн)

Показники	Всього зобов'язань на 01.01.19		у тому числі:					
			кошти інших банків		кошти суб'єктів господарювання		кошти фізичних осіб	
	сума	зміни за рік	сума	зміни за рік	сума	зміни за рік	сума	зміни за рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Банки з державною часткою	480 422,6	+ 26 716,6	6 205,5	+ 1 990,0	138 578,1	– 2 689,8	224 293,9	+ 16 164,9
у т.ч. Приватбанк	250 575,1	+ 17 121,4	194,9	– 38,9	47 391,9	+ 6 924,1	177 143,5	+ 10 178,3
Банки іноземних банківських груп	353 438,2	– 3 671,2	33 281,3	– 8 666,5	169 755,1	+ 4 998,8	112 433,0	– 2 018,8
у т.ч. з державним російським капіталом	36 949,6	– 25 228,9	17 413,5	– 13 679,5	5 718,8	– 3 727,7	7 087,9	– 7 012,2
Банки з приватним капіталом	171 434,9	+ 12 151,7	4 327,3	– 2 028,7	80 050,2	+ 5 703,7	72 295,0	+ 9 201,3
Неплатоспроможні банки	16 678,5	– 1 111,9	153,0	– 3,9	618,3	– 26,5	1 396,3	– 39,3
Всього по учасниках Фонду	1 021 974,2	+ 34 085,2	43 967,1	– 8 709,1	389 001,7	+ 7 986,2	410 418,2	+ 23 308,1

Аналіз фінансових результатів

За підсумками 2018 року консолідований фінансовий результат учасників Фонду був додатним в розмірі 16334,8 млн грн, що дозволило частково компенсувати зниження власного капіталу банківського сектору в зв'язку з переходом на стандарт МСФЗ 9. Динаміка фінансового результату з початку року була нестабільною: в першому кварталі був зафіксований прибуток в сумі 5375,5 млн грн, в другому – збиток в розмірі 2450,7 млн грн, в третьому – прибуток в сумі 2943,6 млн грн, а в останньому – теж прибуток в розмірі 10466,4 млн грн (рис. 2.2). Головною причиною таких коливань було формування або розформування резервів під кредитні ризики, а також виведення з ринку наприкінці року збиткових банків. Детально динаміка доходів та витрат учасників Фонду, а також їх фінансових результатів протягом 2018 року наведена в таблиці 2.10.

Поступове зростання процентних ставок за кредитами дозволило збільшити обсяг процентних доходів учасників Фонду вперше за останні три роки. З іншого боку, підвищення депозитних ставок призвело до збільшення процентних витрат, проте в менших сумах ніж зросли процентні доходи, оскільки депозитні ставки підвищились пізніше за кредитні. Як наслідок, річна сума чистого процентного доходу учасників Фонду в 2018 році склала 67719,4 млн грн проти 49364,9 млн грн в 2017 році.

Вартість фондування в другій половині року почала поступово зростати після відносної стабільності в першому півріччі. Посилення конкуренції за кошти клієнтів призвело до подорожчання депозитів бізнесу. За 2018 рік вартість нових гривневих депозитів корпорацій зросла на 5,3 відсоткових пункти до 14,5% річних. Також зросли ставки за гривневими депозитами фізичних осіб, причому за всіма строками. Наприклад, середня вартість 12-місячних вкладів фізичних осіб у гривні зросла на 0,6 відсоткових пункти до 15,7% річних. Вартість валютних депозитів трохи підвищилась (у доларах США – на 0,1 відсоткових пункти до 3,6% річних), але продовжила перебувати на досить низькому рівні. При цьому банки майже не диференціюють депозитні ставки залежно від строковості: різниця у ставках між 6-, 9- та 12-місячними депозитами зберігалася незначною.

З початку року спостерігалось підвищення гривневих кредитних ставок, які в I кварталі зросли на 1,1 відсоткових пункти за корпоративними кредитами і 0,4 відсоткових пункти за кредитами населенню. У II кварталі гривневі кредити суб'єктам господарювання також подорожчали до 16,1% річних, проте вартість кредитів фізичним особам залишилась без змін на рівні 30,3% річних. У III кварталі вартість нових кредитів корпораціям знову зросла до 17,5% річних, натомість ставки за кредитами населенню знизились на 0,6 відсоткових пункти до 29,7% річних. Нарешті, в IV кварталі ставки за гривневими кредитами бізнесу збільшились до 20,8% річних, а кредити фізичних осіб подорожчали на 1,6 відсоткових пункти до 31,3% річних.

Збільшенню прибутковості банків в 2018 році також сприяло випереджаюче зростання комісійних доходів в порівнянні з комісійними витратами та скорочення відрахувань в резерви після завершення впровадження нової методології обліку і оцінки фінансових інструментів.

Зазначені фактори дозволили учасникам Фонду вперше з 2013 року отримати додатний консолідований фінансовий результат за підсумками 2018 року в розмірі 16334,8 млн грн, що частково компенсувало зниження їх власного капіталу в зв'язку з переходом на стандарт МСФЗ 9.

За підсумками року прибуток отримали 69 учасників Фонду в загальній сумі 34274,3 млн грн, а збиток – 14 банків в розмірі 17939,5 млн грн. Торік діяльність 63 установ була прибутковою, а 20 показали від'ємний результат.

Серед груп банків всі державні банки зафіксували річний прибуток в загальній сумі 13429,6 млн грн, з яких 11668,2 млн грн припадає на АТ «КБ «Приватбанк». Банки іноземних банківських груп завершили рік з прибутком в сумі 3972,9 млн грн незважаючи на триваючу збиткову діяльність установ з державним російським капіталом, консолідований збиток яких склав 11003,1 млн грн. Платоспроможні банки з приватним капіталом в 2018 році отримали прибуток в розмірі 4191,4 млн грн, а неплатоспроможні банки завершили рік зі збитками на загальну суму 5259,1 млн грн.

За підсумками 2018 року сукупні доходи учасників Фонду становили 185079,1 млн грн, що на 28568,2 млн грн або 18,3% більше ніж за 2017 рік. Протягом року зросли всі складові доходів за винятком повернення списаних активів.

Процентні доходи були зафіксовані в розмірі 121568,8 млн грн, перевищивши рівень 2017 року на 14401,9 млн грн або 13,4%, а їх питома вага в структурі доходів трохи зменшилась з 68,5% до 65,7%. У 2018 році банки поступово підвищували ставки за кредитами після рішень НБУ про зростання облікової ставки, що дозволило збільшити обсяг процентних доходів вперше за останні три роки.

Протягом 2018 року прискорено зростали комісійні доходи учасників Фонду. На 01.01.2019 року вони досягли 45667,4 млн грн і перевищили обсяг 2017 року на 12522,4 млн грн або 37,8%, а їх доля в сукупних доходах збільшилась до 24,7% проти 21,2% торік. При цьому обсяг комісій за розрахунково-касове обслуговування, на які припадає лівова частка всіх комісійних доходів, збільшився на 10965,2 млн грн або 41,7%.

Решта статей доходів в 2018 році зросла менш суттєво ніж процентні та комісійні, проте перевищила рівень 2017 року за винятком доходів від повернення списаних активів. Це стосується результатів переоцінки та операцій купівлі-продажу, інших операційних доходів, а також інших доходів.

З метою покращення фінансових результатів діяльності банки намагались скорочувати свої витрати, які в 2018 році становили 168744,3 млн грн або 92,2% від їх розміру в 2017 році, зменшившись за рік на 14297,0 млн грн. Головною складовою витрат, як і торік, залишались процентні витрати, розмір яких склав 53849,4 млн грн або 93,2% від минулорічного обсягу. В порівнянні з 2017 роком вони зменшились на 3952,6 млн грн, і на кінець 2018 року на них припадало 31,9% загальної суми витрат. Підвищення облікової ставки НБУ протягом року хоча і призвело до поступового збільшення процентних витрат, проте в менших сумах ніж зросли процентні доходи, оскільки депозитні ставки підвищились пізніше за кредитні.

Комісійні витрати банків за результатами 2018 року становили 11315,5 млн грн, що на 2966,8 млн грн або 35,5% більше ніж торік, а їх частка в загальному обсязі витрат зросла з 4,6% до 6,7%. Інші операційні витрати на кінець року перевищили торішній обсяг на 4389,8 млн грн або 45,0% і склали 14152,3 млн грн, займаючи 8,4% від загальної суми витрат.

Майже третина всіх витрат учасників Фонду в 2018 році припадала на адміністративні і податкові витрати. Станом на 01.01.2019 року вони склали 52842,0 млн грн, що на 3657,9 млн грн або 6,5% менше ніж за 2017 рік, і за обсягом наблизились до процентних витрат.

Відрахування в резерви в 2018 році помітно скоротились. У порівнянні з 2017 роком їх обсяг зменшився на 14043,1 млн грн або 27,7%, у т.ч. відрахування в резерви під кредити клієнтам знизились на 13238,7 млн грн. Доля відрахувань в резерви в загальному обсязі витрат 2018 року склали 21,7% проти 27,6% торік. Таке скорочення пояснюється тим, що основну частину резервів під активні операції банки сформували в попередні роки. Саме за рахунок зменшення відрахувань в резерви загальний обсяг витрат учасників Фонду в 2018 році скоротився на 7,8% відносно рівня 2017 року.

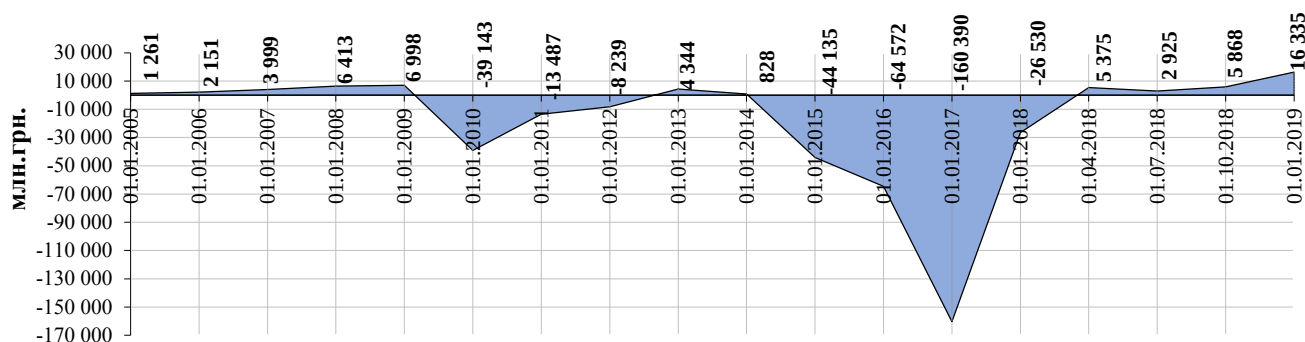

Рис.2.2. Динаміка фінансового результату банків

Таблиця 2.10.

Доходи, витрати та фінансові результати учасників Фонду в 2018 році

(млн грн)

Показники	01.01.18	01.07.18	01.10.18	01.01.19	Зміни суми за	
					IV кв.	рік
1	2	3	4	5	6	7
Усього доходів, у т.ч.:	156 510,9	82 251,1	127 988,1	185 079,1	+ 57 091,0	+ 28 568,2
- процентні доходи	107 166,9	56 779,6	87 301,0	121 568,8	+ 34 267,8	+ 14 401,9
- комісійні доходи	33 145,0	21 323,8	33 717,4	45 667,4	+ 11 950,0	+ 12 522,4
з них комісії за розрахунково-касове обслуговування	26 325,7	17 384,4	27 527,2	37 290,9	+ 9 763,7	+ 10 965,2
- результат переоцінки та операцій купівлі-продажу	6 632,4	- 634,7	- 338,9	7 532,4	+ 7 871,3	+ 900,0
- інші операційні доходи	7 169,9	3 879,7	5 933,2	8 044,2	+ 2 111,0	+ 874,3
- інші доходи	1 329,1	662,9	948,8	1 738,6	+ 789,8	+ 409,5
- повернення списаних активів	1 067,6	239,8	426,6	527,7	+ 101,1	- 539,9
Усього витрат, у т.ч.:	183 041,3	79 326,3	122 119,7	168 744,3	+ 46 624,6	- 14 297,0
- процентні витрати	57 802,0	26 071,0	39 941,1	53 849,4	+ 13 908,3	- 3 952,6
з них проценти за коштами клієнтів	44 541,5	20 698,1	31 728,4	42 602,5	+ 10 874,1	- 1 939,0
- комісійні витрати	8 348,7	5 073,7	7 994,4	11 315,5	+ 3 321,1	+ 2 966,8
з них комісії за розрахунково-касове обслуговування	7 458,8	4 645,9	7 330,5	10 408,3	+ 3 077,8	+ 2 949,5
- інші операційні витрати	9 762,5	5 280,9	8 678,6	14 152,3	+ 5 473,7	+ 4 389,8
- адміністративні та податкові витрати	56 499,9	25 800,6	38 179,6	52 842,0	+ 14 662,4	- 3 657,9
- відрахування в резерви	50 628,2	17 100,1	27 326,0	36 585,1	+ 9 259,1	- 14 043,1
з них відрахування в резерви під кредити клієнтам	47 662,7	15 444,5	25 562,3	34 424,0	+ 8 861,7	- 13 238,7
Фінансовий результат, у т.ч.:	- 26 530,4	2 924,8	5 868,4	16 334,8	+ 10 466,4	+ 42 865,2
- платоспроможних банків з державною часткою	- 21 407,2	7 843,2	6 523,4	13 429,6	+ 6 906,2	+ 34 836,8
з них Приватбанку	- 22 965,9	6 925,7	5 356,3	11 668,2	+ 6 311,9	+ 34 634,1
- платоспроможних банків іноземних банківських груп	- 5 068,7	- 1 641,2	2 117,3	3 972,9	+ 1 855,6	+ 9 041,6
з них банків з державним російським капіталом	- 11 808,2	- 9 099,3	- 9 107,5	- 11 003,1	- 1 895,6	+ 805,1
- платоспроможних банків з приватним капіталом	1 557,2	2 010,9	2 535,6	4 191,4	+ 1 655,8	+ 2 634,2
- неплатоспроможних банків	- 1 611,7	- 5 288,1	- 5 307,9	- 5 259,1	+ 48,8	- 3 647,4

Аналіз капіталу

Власний капітал учасників Фонду в 2018 році майже не змінився і на 01.01.2019 року становив 128001,1 млн грн проти 128273,3 млн грн торік. Зміни в структурі власного капіталу учасників Фонду в 2018 році показані в табл. 2.11.

Протягом року на рівень капіталізації впливали декілька факторів. Спочатку вона дещо знизилась через запровадження нових підходів в обліку та оцінці фінансових інструментів під час переходу на новий стандарт МСФЗ 9. Зазначені зміни призвели до ретроспективного збільшення резервів за активними операціями учасників Фонду, завдяки чому зросли збитки минулих років. Проте вже в середині року за рахунок повернення банківської системи до прибуткової діяльності і додаткових внесків акціонерів до статутних фондів деяких банків (насамперед, російських) капіталізація почала зростати. А наприкінці року власний капітал учасників Фонду майже відновився до торішнього рівня завдяки виходу з банківського ринку 4 збиткових банків і прибутковій діяльності системи.

За підсумками 2018 збільшення власного капіталу спостерігалось у 58 банках, а його зменшення – у 19 (після 2017 року відповідні показники були 70 та 13). Один учасник Фонду станом на 01.01.2019 року мав від’ємний капітал. Власний капітал решти банків був додатним. Протягом 2018 року сплачений статутний капітал учасників Фонду зменшився на 30180,6 млн грн або 6,7% і склав 418899,1 млн грн, що в 3,3 рази більше їх власного капіталу. При цьому 22 банки збільшили власні статутні капітали на загальну суму 10586,0 млн грн за рахунок додаткових внесків, а ще два – на 620,0 млн грн за рахунок приєднання двох інших банків.

Обсяг зареєстрованого статутного капіталу за 2018 рік скоротився на 26524,9 млн грн і на 01.01.2019 року становив 418489,2 млн грн проти 445014,1 млн грн на 01.01.2018 року. При цьому 22 банки зареєстрували збільшення статутних капіталів на загальну суму 12101,1 млн грн. Суттєве зниження статутного капіталу наприкінці 2018 року внаслідок виходу з банківського ринку збиткових установ не призвело до помітного зменшення розміру власного капіталу системи, оскільки виключення збиткових банків одночасно призвело до покращення консолідованих результатів діяльності внаслідок зменшення збитків минулих років. Відновленню капіталізації також сприяла прибуткова діяльність учасників Фонду за результатами 2018 року, що дозволило збільшити власний капітал на суму річного прибутку. За підсумками 2018 року частка власного капіталу в пасивах дещо знизилась (з 11,5% до 11,1%) через незначне зростання розміру зобов’язань учасників Фонду, хоча протягом 2017 року вона зросла з 10,1% до 11,5%. При цьому обсяг субординованого боргу майже не змінився і на 01.01.2019 року склав 11518,1 млн грн проти 11519,8 млн грн на 01.01.2018 року.

У 2018 році збільшилось співвідношення проблемної (простроченої) кредитної заборгованості до власного капіталу учасників Фонду, яке загалом за рік зросло з 263,9% до 316,3%. При цьому кількість учасників, в яких сума простроченої кредитної заборгованості перевищує розмір власного капіталу, налічує, як і торік, 14 банків.

Станом на 01.01.2019 року вклади фізичних осіб були в 3,4 рази більше за власний капітал банків, в той час як на 01.01.2018 року таке перевищення складало 3,2 рази, що свідчить про недостатній рівень захисту вкладів капіталом.

Таким чином, незважаючи на стабілізацію ситуації з капіталізацією банківської системи в 2018 році проблема зростання адекватності капіталу залишається актуальною. Наявність таких негативних факторів, як зниження якості активів, великий обсяг прострочених боргів та ретроспективне збільшення збитків минулих років завдяки впровадженню нових стандартів обліку та оцінки зменшує позитивний ефект від докапіталізації учасників Фонду. Враховуючи це, НБУ у II та III кварталах провів стрес-тестування 24 банків, на які сукупно припадало близько 95% активів банківського сектору, за результатами якого визначив потребу в капіталі для 13 установ на загальну суму 42,1 млрд грн. За винятком АТ «ВТБ БАНК», який було визнано неплатоспроможним, потреба становила 34,7 млрд грн, а з урахуванням заходів, здійснених банками до кінця 2018 року вона знизилась до 19,7 млрд грн і має бути «закрита» повністю протягом 2019 року. Крім того, на виконання положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання негативному впливу на стабільність банківської системи» від 04.07.2014 року №1586-VII, який передбачає збільшення мінімального розміру статутного капіталу на момент державної реєстрації юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність, з 120 млн грн до 500 млн грн, НБУ розробив графік поступового приведення статутного капіталу у відповідність до вимог, а саме до розміру, не меншого, ніж: 120 млн грн – до 17 червня 2016 року; 200 млн грн – до 11 липня 2017 року; 300 млн грн – до 11 липня 2020 року (дату змінено згідно з постановою Правління НБУ від 21.12.2017 року за № 136); 400 млн грн – до 11 липня 2022 року (дату змінено згідно з постановою Правління НБУ від 21.12.2017 року за № 136); 500 млн грн – до 11 липня 2024 року. Зважаючи на це, а також враховуючи підсумки проведеного НБУ стрес-тестування, черговий етап зростання капіталізації банківської системи очікується протягом 2019 року та першої половини 2020 року.

За результатами щорічної оцінки стійкості банків, яку провів у 2018 році НБУ, банківський сектор було визнано достатньо капіталізованим та фінансово стійким. На сьогодні головними проблемами залишаються: низька якість активів, високий рівень непрацюючих кредитів, зосередження значних коштів в державних цінних паперах замість спрямування на кредитування економіки, зменшення платоспроможної клієнтської бази, продовження роботи банківських установ з низькою фінансовою стійкістю, слабкий рівень захисту прав кредиторів. У той же час з'явилися свідчення поступового відновлення вітчизняної економіки загалом та банківського сектору зокрема. Наявна тенденція до економічного зростання, контрольована інфляція та помірна волатильність обмінного курсу сприяють збільшенню попиту населення та бізнесу на банківські послуги та вже призвели до поживлення кредитування і зростання обсягу вкладів. У подальшому в банківському секторі очікується продовження припливу депозитів, збільшення кредитного портфеля бізнесу та споживчого кредитування населення. Драйвером операційної прибутковості слугуватимуть роздрібне кредитування та прискорене зростання комісійних доходів, а консолідований результат діяльності залишиться прибутковим, чому сприятимуть зростання операційних доходів та помірні відрахування до резервів.

Таблиця 2.11

Зміни в структурі власного капіталу учасників Фонду в 2018 році

(млн грн)

Показники	01.01.18	01.07.18	01.10.18	01.01.19	Зміни суми за	
					IV кв.	рік
1	2	3	4	5	6	7
Сплачений статутний капітал	449 079,7	459 651,8	460 593,6	418 899,1	– 41 694,5	– 30 180,6
у т.ч. зареєстрований статутний капітал	445 014,1	448 348,2	458 406,4	418 489,2	– 39 917,2	– 26 524,9
Емісійні різниці та додаткові внески	19 431,5	20 499,4	20 499,0	20 469,8	– 29,2	+ 1 038,3
у т.ч. результати операцій з акціонерами	6 405,2	6 377,7	6 377,4	6 377,3	– 0,1	– 27,9
Загальні резерви та фонди	17 178,0	18 221,6	18 886,6	18 881,3	– 5,3	+ 1 703,3
Результати переоцінки	19 990,6	16 201,0	15 138,3	13 629,3	– 1 509,0	– 6 361,3
у т.ч. результати від первісного визнання за неринковою ціною операцій з акціонерами	12 485,3	12 483,6	12 344,0	12 341,8	– 2,2	– 143,5
Результати минулих років та 2018 року	– 377 406,5	– 394 915,4	– 393 387,1	– 343 878,4	+ 49 508,7	+ 33 528,1
у т.ч. результат 2018 року	–	2 924,8	5 868,4	16 334,8	+ 10 466,4	+ 16 334,8
Всього власного капіталу	128 273,3	119 658,4	121 730,4	128 001,1	+ 6 270,7	– 272,2
<u>Довідково:</u>						
Субординований борг	11 519,8	10 933,2	11 830,9	11 518,1	– 312,8	– 1,7

2.2. Аналіз тенденцій вкладних операцій учасників Фонду

Аналіз вкладних операцій за 2018 рік проводився по 77 учасниках Фонду на підставі отриманих щомісячних «Звітів про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб - форма звітності №1Ф». Протягом 2018 року із реєстру учасників Фонду було виключено 6 банків. На початку 2018 року загальна сума вкладів фізичних осіб у цих банках складала 4,4 млрд грн (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Дані про вклади фізичних осіб в банках, виключених із реєстру учасників Фонду протягом 2018 року (станом на 01.01.2018)

№ з/п	№ з/р	Назва банку	Кількість вкладників	Сума вкладів, грн.		Сума можливого відшкодування, грн.	Дата постанови про ліквідацію/виключення
			осіб	усього	в т. ч. в іноземній		
1	229	ЮНІСОН	13 641	19 580 115	10 981 631	8 734 123	18.06.2018
2	222	ДІВІ БАНК	912	11 152 453	6 638 811	7 006 100	14.08.2018
3	50	ВІЕС БАНК	50 270	466 330 814	270 178 657	209 512 972	30.10.2018
4	219	ЦЕНТР	1 030	28 442 167	26 488 697	5 796 171	30.10.2018
5	185	БМ БАНК	41 601	551 153 477	314 201 180	413 153 323	06.11.2018
6	60	ВТБ БАНК	169 165	3 369 386 749	2 077 434 792	1 814 646 120	18.12.2018
Загалом за 2018 рік			276 619	4 446 045 775	2 705 923 768	2 458 848 808	

Тенденції ринку вкладних операцій

✓ **чисельність вкладників** – за 2018 рік зменшилась на 274,4 тис. осіб або на 0,7% до **40,7 млн осіб**. Для порівняння за 2017 рік зменшення чисельності вкладників склало 150,1 тис. особи або 0,4%. Загальна кількість вкладників в банках з державною часткою складає 23,5 млн. осіб або 57,8% від загальної чисельності по Фонду. У 7 банках, кількість вкладників в кожному з яких понад 1 млн. осіб, зосереджено загалом 32,1 млн. вкладників, що складає 78,9% від загальної кількості вкладників по Фонду (таблиця 2.13). В АТ КБ "ПРИВАТБАНК" зосереджено вклади 21,5 млн осіб, що складає 52,8% до кількості вкладників всього по учасниках Фонду.

✓ **сума вкладів** – за 2018 рік збільшилась на 24,6 млрд. грн. або на 5,9% до 438,4 млрд. грн. Для порівняння за 2017 рік збільшення суми вкладів склало 31,6 млрд грн або 8,3%. Загальна сума вкладів в банках з державною часткою складає 238,0 млрд грн або 54,3% до загальної суми вкладів по Фонду.

У 8 банках, в кожному з яких сума вкладів перевищує 10 млрд грн, разом зосереджено 344,4 млрд грн або 78,6% із суми вкладів усього по Фонду, в тому числі в АТ КБ «ПРИВАТБАНК» 43,4% із всіх учасників системи гарантування (таблиця 2.14).

Таблиця 2.13

Банки, в яких зосереджена найбільша кількість вкладників станом на 01.01.2019

№ з/п	№ з/р	Назва банку	01.01.2019					
			Кількість вкладників, тис. осіб			Сума вкладів	Сума можливого відшкодування	
			усього	% до всього	в т. ч. в ін. валюті	усього, тис. грн	Кількість, тис. осіб	Сума вкладів, тис. грн
1	113	ПРИВАТБАНК	21 477	52,8	3 882	190 105	16 177	132 152
2	121	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 369	5,8	94	26 730	1 752	16 589
3	90	УКРСИББАНК	2 091	5,1	199	18 708	1 337	11 062
4	48	АЛЬФА-БАНК	1 823	4,5	127	31 048	700	14 188
5	111	ПУМБ	1 743	4,3	88	17 162	638	8 175
6	52	УКРГАЗБАНК	1 377	3,4	83	21 423	494	11 540
7	98	АКЦЕНТ-БАНК	1 219	3,0	67	3 197	453	2 832
Всього по банках			32 098	78,9	4 540	308 372	21 550	196 537
% до всього по Фонду			78,9	78,9	77,3	70,3	85,6	75,8
По Фонду ЗАГАЛОМ			40 677	100,0	5 873	438 353	25 178	259 362

Таблиця 2.14

Банки, в яких зосереджена найбільша сума вкладів станом на 01.01.2019

№ з/п	№ з/р	Назва банку	01.01.2019					Зміна за 2018 рік	
			К-ть вкладників	Сума вкладів, тис. грн.			Сума можливого відшкодування	Сума вкладів	СМВ
			тис. осіб	усього	% до всього	в т. ч. в ін. валюті	(СМВ), тис. грн.	тис. грн.	
1	113	ПРИВАТБАНК	21 477	190 105	43,4	74 472	132 152	13 787	13 716
2	48	АЛЬФА-БАНК	1 823	31 048	7,1	16 940	14 188	6 900	3 962
3	121	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 369	26 730	6,1	8 307	16 589	1 997	1 308
4	22	УКРЕКСІМБАНК	664	26 466	6,0	17 854	9 627	1 215	567
5	52	УКРГАЗБАНК	1 377	21 423	4,9	11 880	11 540	4 475	1 995
6	90	УКРСИББАНК	2 091	18 708	4,3	8 453	11 062	2 965	1 572
7	111	ПУМБ	1 743	17 162	3,9	9 038	8 175	1 044	724
8	85	ОТП БАНК	839	12 770	2,9	6 690	5 607	1 555	609
По банках загалом			32 383	344 410	78,6	153 634	208 939	33 938	24 453
% до всього по Фонду			79,6	78,6	78,6	76,2	80,6		
По Фонду ЗАГАЛОМ			40 677	438 353	100,0	201 651	259 362	24 583	21 319

✓ **кількість фізичних осіб – підприємців** станом на 01.01.2019 склала 1,3 млн осіб або 3,1% із всіх вкладників, на які припадає 27,4 млрд грн або 6,3% від їх загальної суми. За 2018 рік кількість фізичних осіб – підприємців збільшилась на 112,5 тис. осіб або на 8,9%, а їх сума на 6,0 млрд грн або на 21,8%.

✓ **неплатоспроможний банк** - АТ "КБ "ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА", в якому зосереджено кошти 166,4 тис. владників на загальну суму 1,4 млрд грн, із яких гарантовано Фондом кошти 55,5 тис. осіб із сумою відшкодування за рахунок Фонду – 0,5 млрд грн.

✓ **середній розмір вкладу** за 2018 рік зріс на 672,5 грн до 10 776,36 грн. Середній розмір вкладу по гарантованих Фондом вкладах (понад 10 грн) за 2018 рік зріс на 734,6 грн до 17 269,76 грн.

✓ **сума можливого відшкодування** за рахунок коштів Фонду за 2018 рік збільшилась на 21,3 млрд грн або на 9,0% і станом на 01.01.2019 склала 259,4 млрд грн. Для порівняння за 2017 рік збільшення суми можливого відшкодування склало 34,8 млрд грн або 17,1%. Загальна сума можливого відшкодування в банках з державною часткою складає 153,3 млрд грн або 59,1% із загальної суми по Фонду.

У таблиці 2.15 наведена динаміка вкладних операцій учасників Фонду з фізичними особами за 2018 рік.

У таблиці 2.16 наведена структура вкладів учасників Фонду з початку 2014 року.

У таблиці 2.17 наведена динаміка вкладних операцій учасників Фонду починаючи з 2000 року.

Річна динаміка суми вкладів в 2014 (-20,5 млрд грн або 5,1%) та 2015 (-19,8 млрд грн або 5,2%) роках майже однакова. Зменшення вкладів населення було пов'язане із ліквідацією банків, високим рівнем недовіри до банківської системи, зростаючою інфляцією та погіршенням соціального становища в країні. Невисокі темпи скорочення суми вкладів в 2014-2015 роках пов'язані із девальвацією гривні (в 2 та в півтора рази відповідно). У доларовому еквіваленті зменшення валютних вкладів в обох роках також майже однакове (на 40,3 та на 38,1% відповідно). У 2016 році динаміка змінилась, а саме: спостерігався приріст суми вкладів на 19,9 млрд грн або на 5,5% до 382,1 млрд грн як в національній валюті (+5,4 млрд грн або на 3,3% до 169,9 млрд грн), так і в іноземній (+14,5 млрд грн або на 7,3% до 212,3 млрд грн). Разом з тим, в доларовому еквіваленті вклади в іноземній валюті продовжили зменшуватись (-0,4 млрд доларів США або -5,3% до 7,8 млрд доларів США), проте темпи їх падіння значно скоротились. Зазначене свідчить про номінальність росту суми вкладів в 2016 році. Протягом 2017 року загальна сума вкладів зросла на 31,6 млрд грн або на 8,3% завдяки приросту вкладів в національній валюті на 33,8 млрд грн або на 19,9% (в порівнянні з 2016 зросли як обсяги так і темпи росту), в той час як рівень зменшення вкладів в іноземній валюті в гривневому еквіваленті становить «-»2,2 млрд грн або «-»1,0%, в доларовому еквіваленті вклади в іноземній валюті продовжили зменшуватись («-»0,3 млрд доларів США або «-»4,1% до 7,48 млрд доларів США), спостерігається незначне скорочення темпів їх падіння в порівнянні з 2016 роком. Динаміка суми вкладів в учасниках Фонду протягом 2000-2018 рр. наведена на рисунку 2.3.

У 2018 році продовжилось значне зростання загальної суми вкладів фізичних осіб, яке за рік становило 24,6 млрд грн або 5,9%, що відбулось за рахунок значного приросту вкладів в національній валюті на 33,0 млрд грн або на 16,2% (з 2016 зберігається високий темп приросту), в той час як рівень зменшення вкладів в іноземній валюті в гривневому еквіваленті становить «-»8,4 млрд грн або «-»4,0%, в доларовому еквіваленті вклади в іноземній валюті продовжили зменшуватись («-» 0,2 млрд доларів США або «-»2,7% до 7,28 млрд доларів США), спостерігається скорочення темпів їх падіння в порівнянні з 2017 роком.

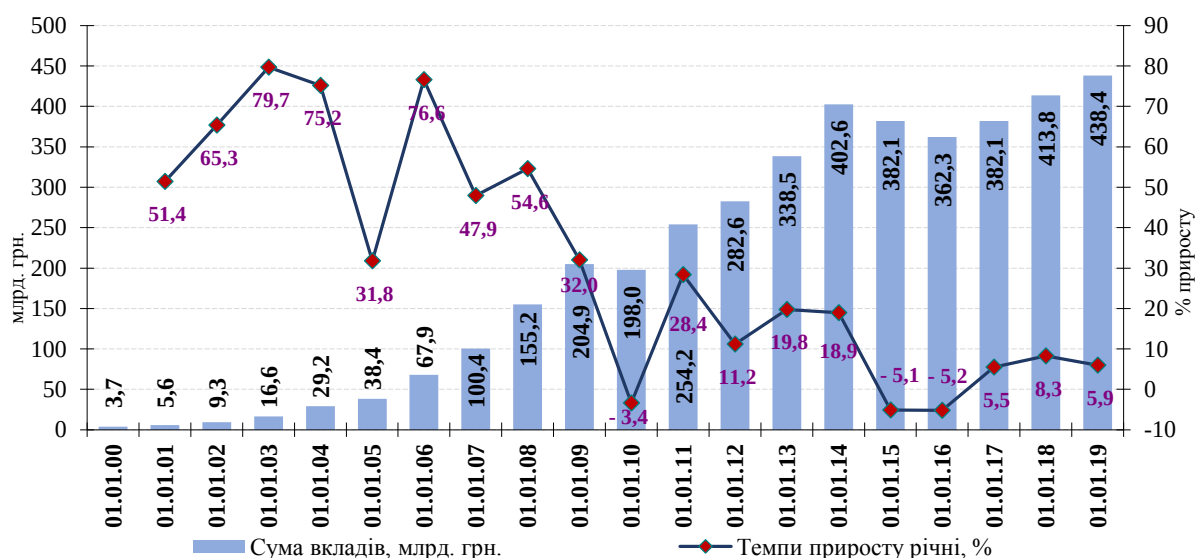

Рис. 2.3. Динаміка суми вкладів в учасниках Фонду протягом 2000-2018 рр.

Таблиця 2.15

Динаміка вкладних операцій учасників Фонду з початку 2018 року

№	Вкладні операції банків з фізичними особами (№1Ф)	01.01.2018	01.01.2019	з початку 2018	
				+/-	%
1	Кількість учасників Фонду, в т.ч.:	83	77	-6	х
-	неплатоспроможні	2	1	-1	х
2.1.	Сума вкладів фізичних осіб, млрд. грн.	413,8	438,4	24,6	5,9
-	у т.ч. в національній валюті, млрд. грн.	203,7	236,7	33,0	16,2
-	в іноземній валюті, млрд. грн.	210,0	201,7	-8,4	-4,0
2.2.	Кількість вкладників, млн. осіб	41,0	40,7	-0,3	-0,7
2.3.	процент повного покриття к-ті вкладників Фондом, %	98,5	98,4	-0,1	-0,1
2.4.	Сума можливого відшкодування Фондом, млрд. грн.	238,0	259,4	21,3	9,0
2.5.	Середній розмір вкладу, грн.	10 104	10 776	672,5	6,7

Таблиця 2.16

Щомісячна динаміка вкладних операцій фізичних осіб в розрізі валют

Дата	Кількість вкладників, млн осіб	Загальна сума вкладів, млрд грн	Сума можливого відшкодування, млрд грн	Сума вкладів в національній валюті, млрд грн	Сума вкладів в іноземній валюті, млрд грн
01.01.2014	47,4	402,6	245,6	224,3	178,4
01.01.2015	46,5	382,1	209,9	172,1	210,0
01.01.2016	44,7	362,3	191,9	164,5	197,8
01.01.2017	41,1	382,1	203,3	169,9	212,3
01.01.2018	41,0	413,8	238,0	203,7	210,0
01.02.2018	40,8	409,9	234,1	200,1	209,8
01.03.2018	40,8	406,0	236,8	204,4	201,6
01.04.2018	40,7	406,6	238,3	207,6	199,0
01.05.2018	40,3	411,5	243,7	214,8	196,7
01.06.2018	40,1	406,1	240,7	213,5	192,6
01.07.2018	40,2	420,5	253,1	227,3	193,1
01.08.2018	40,3	418,9	248,8	220,9	198,0
01.09.2018	40,3	430,0	251,5	218,7	211,3
01.10.2018	40,6	437,0	257,5	225,3	211,7

Дата	Кількість вкладників, млн осіб	Загальна сума вкладів, млрд грн	Сума можливого відшкодування, млрд грн	Сума вкладів в національній валюті, млрд грн	Сума вкладів в іноземній валюті, млрд грн
01.11.2018	40,6	433,1	255,4	224,4	208,7
01.12.2018	40,7	432,5	254,2	225,3	207,2
01.01.2019	40,7	438,4	259,4	236,7	201,7

Таблиця 2.17

Щорічна динаміка вкладних операцій фізичних осіб

Період	Кількість вкладників		Загальна сума вкладів		Середній розмір вкладу (СРВ), грн.		СРВ без 1 або 10 грн.	
	тис. осіб	темпи приросту до початку року, %	млн. грн.	темпи приросту до початку року, %	грн.	темпи приросту до початку року, %	грн.	темпи приросту до початку року, %
01.01.2000	4 558,9		3 675,58		806			
01.01.2001	5 358,8	17,5	5 603,62	52,5	1 046	29,7		
01.01.2002	4 837,4	-9,7	9 264,13	65,3	1 915	83,1		
01.01.2003	7 005,5	44,8	16 645,80	79,7	2 376	24,1		
01.01.2004	10 488,4	49,7	29 160,58	75,2	2 780	17,0	3 745	
01.01.2005	15 021,2	43,2	38 432,07	31,8	2 559	-8,0	3 368	-10,1
01.01.2006	18 570,2	23,6	67 885,22	76,6	3 656	42,9	4 561	35,4
01.01.2007	24 239,9	30,5	100 416,06	47,9	4 143	13,3	4 945	8,4
01.01.2008	29 607,8	22,1	155 236,15	54,6	5 243	26,6	6 105	23,5
01.01.2009	34 532,3	16,6	204 934,68	32,0	5 935	13,2	7 001	14,7
01.01.2010	31 568,0	-8,6	198 010,58	-3,4	6 273	5,7	7 455	6,5
01.01.2011	32 577,8	3,2	254 180,28	28,4	7 802	24,4	9 400	26,1
01.01.2012	35 007,8	7,5	282 596,88	11,2	8 072	3,5	9 594	2,1
01.01.2013	44 428,9	26,9	338 496,80	19,8	7 619	-5,6	16 006	66,8
01.01.2014	47 447,2	6,8	402 615,53	18,9	8 486	11,4	17 148	7,1
01.01.2015	46 523,5	-1,9	382 081,64	-5,1	8 213	-3,2	16 487	-3,9
01.01.2016	44 703,4	-3,9	362 277,96	-5,2	8 104	-1,3	15 338	-7,0
01.01.2017	41 101,8	-8,1	382 149,86	5,5	9 298	14,7	16 378	6,8
01.01.2018	40 951,6	-0,4	413 769,21	8,3	10 103	8,7	16 535	1,0
01.01.2019	40 677,2	-0,7	438 352,51	5,9	10 776	6,7	17 270	4,4

Вклади в розрізі валют

Питома вага вкладів в національній валюті за 2018 рік зросла від 49,2 до 54,0%, а іноземній валюті зменшилась від 50,8 до 46,0%. (рис. 2.4.). Вклади в національній валюті за 2018 рік зросли на 33,0 млрд грн або на 16,2% і склали 236,7 млрд грн. У порівнянні із динамікою за 2017 («+»33,8 млрд. грн. або на 19,9%) продовжує зберігатися на високому рівні темп приросту суми вкладів в національній валюті.

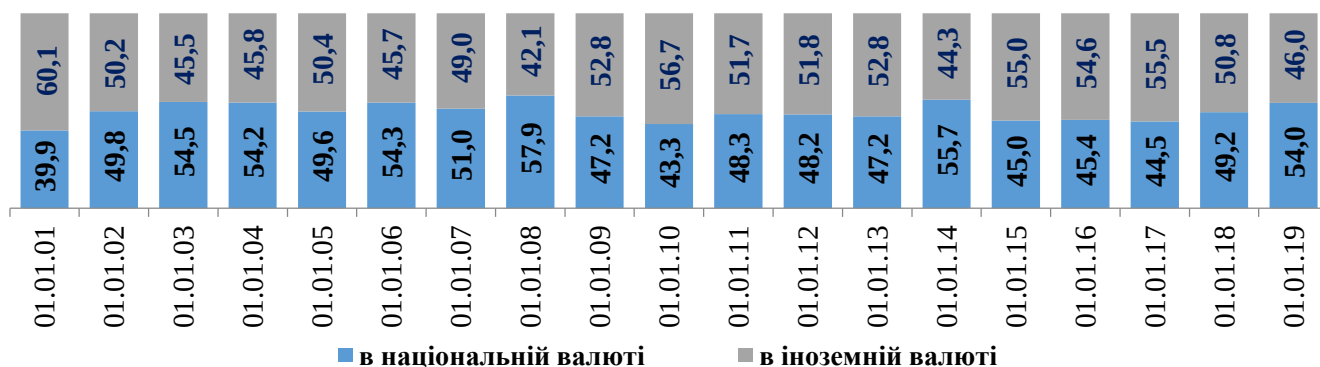

Рис. 2.4. Динаміка вкладів фізичних осіб в розрізі валют, %

Гривневий еквівалент суми вкладів в іноземній валюті за 2018 рік зменшився на 8,4 млрд грн або на 4,0% і склав 201,7 млрд грн. У доларовому еквіваленті зменшення суми вкладів склало 200,5 млн доларів США або 2,7% до 7,28 млрд доларів США. Загалом з початку 2018 року відбулось збільшення суми вкладів в національній валюті із незначними коливаннями протягом окремих місяців. І навпаки, відбулось зменшення гривневого еквіваленту вкладів в іноземній валюті. На таке зменшення вплинуло зміцнення гривні щодо долара США з початку року та поступовий відтік таких вкладів (приведених в еквівалент доларів США) протягом 2018 року (рис. 2.5.).

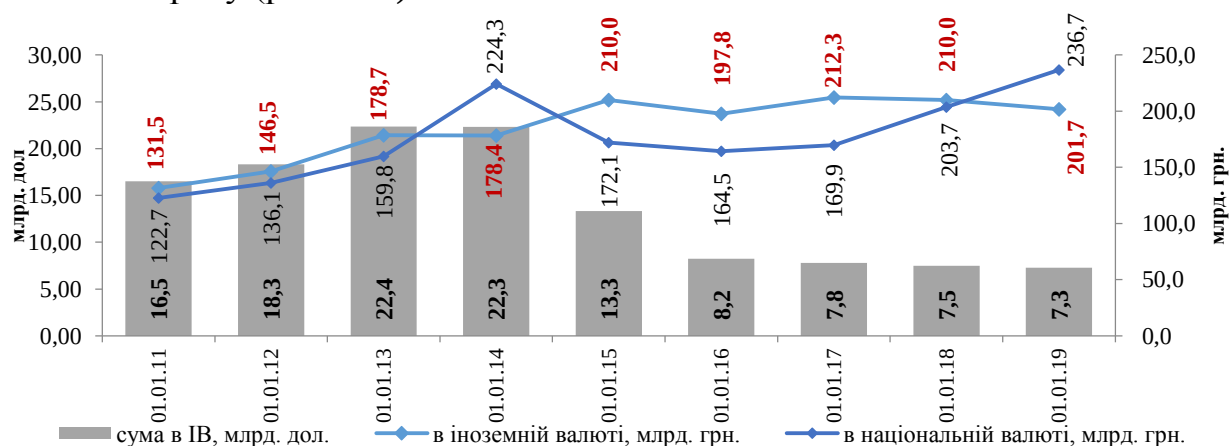

Рис. 2.5. Динаміка вкладів в іноземній валюті

Граничний розмір відшкодування

Відповідно до статті 26 Закону України про систему гарантування вкладів фізичних осіб сума граничного розміру відшкодування коштів за вкладами фізичних осіб за рахунок коштів Фонду складає 200 000 грн (7,0 тис. доларів США

або 6,3 тис. ЄВРО). За весь період існування Фонду сума граничного розміру відшкодування коштів за вкладами підвищилась в 400 разів.

Структура вкладів фізичних осіб за діапазонами станом на 01.01.2019 має наступний вигляд (таблиця 2.18, рис. 2.6., 2.7.).

Станом на 01.01.2019 повністю захищеними (діапазон від 10 грн до 200 тис. грн), є кошти 25,0 млн осіб або 98,4% вкладників, у таких вкладників зосереджено разом 180,7 млрд грн або 41,2% від загальної суми вкладів. Середній розмір вкладу в гарантованому Фондом діапазоні становить 7 230,43 грн. Таким чином, гарантований рівень відшкодування за вкладами забезпечує покриття більшості вкладів населення та свідчить про наміри/можливості вкладників тримати вклади в гарантованому Фондом діапазоні коштів.

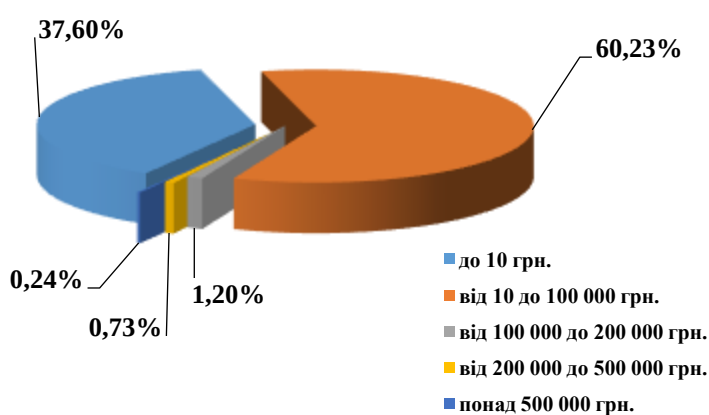

Рис. 2.6. Кількість вкладників, %

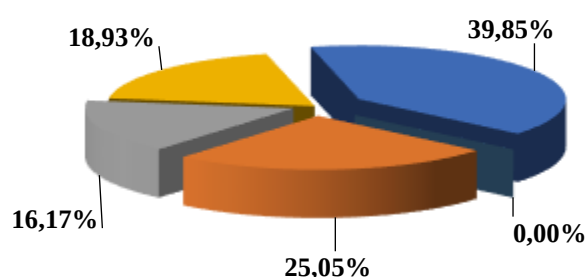

Рис. 2.7. Сума вкладів, %

Таблиця 2.18

Структура вкладів за діапазонами сум по учасниках Фонду станом на 01.01.2019

Розмір вкладу, грн	Кількість вкладників		Сума вкладів		Середній розмір вкладу, грн
	осіб	%	тис. грн	%	
до 10 грн	15 295 769	37,60%	20 743,42	0,00%	1,36
від 10 до 100 000 грн	24 499 932	60,23%	109 806 910,40	25,05%	4 481,93
від 100 000 до 200 000 грн	487 689	1,20%	70 864 447,74	16,17%	145 306,64
від 200 000 до 500 000 грн	295 280	0,73%	82 978 437,92	18,93%	281 016,11
понад 500 000 грн	98 564	0,24%	174 681 972,34	39,85%	1 772 269,51
Всього	40 677 234	100,0%	438 352 511,82	100,0%	10 776,36
Всього без «до 10 грн»	25 381 465	62,4%	438 331 768,40	100,0%	17 269,76
від 10 до 200 тис. грн (гарантовані повністю)	24 987 621	98,4%	180 671 358,14	41,2%	7 230,43

Сума можливого відшкодування та гарантовані Фондом вклади

Сума можливого відшкодування (СМВ) по учасниках Фонду за 2018 рік зросла на 21,3 млрд грн або на 9,0% і станом на 01.01.2019 склала 259,4 млрд грн.

Сума можливого відшкодування в 4 державних банках склала 153,3 млрд грн, що складає 59,1% до загальної суми вкладів.

Ресурси Фонду станом на 01.01.2019 складають 14,3 млрд грн та не покривають суму можливого відшкодування АТ КБ "ПРИВАТБАНК" (покриття складає 10,9%, сума відшкодування складає 132,2 млрд грн або 51,0% із усього по Фонду), АТ «Райффайзен Банк Аваль» (покриття складає 86,4%).

Співвідношення суми можливого відшкодування (СМВ) до загальної суми вкладів (СВ) в цілому по Фонду за 2018 рік зросло з 57,5 до 59,2%.

Відповідно до даних форм звітності 1Ф станом на 01.01.2019 – сума відшкодування за структурою розподілена таким чином: загальна сума відшкодування – 259,4 млрд грн, сума вкладів на строкових депозитах склала 127,6 млрд грн або 49,2%, сума вкладів на поточних рахунках – 131,6 млрд грн або 50,7%, в тому числі на карткових рахунках – 40,6 млрд грн або 30,9% із усіх поточних (таблиця 2.19). Тобто, за 2018 рік в розрізі суми відшкодування незначно зменшились вклади на депозитних рахунках та суттєво зросли вклади на поточних рахунках, в тому числі на карткових.

Таблиця 2.19

Структура суми можливого відшкодування за строками погашення станом на 01.01.2019

№ з/п	Найменування показника	01.01.2018		01.01.2019	
		Кількість	Сума вкладів	Кількість	Сума вкладів
1	Сума вкладів/к-ть вкладників усього	40 951 648	413 769 212 831	40 677 234	438 352 511 820
2	В іноземній валюті	5 940 882	210 039 897 446	5 872 744	201 651 329 603
	Частина IV				
9	Сума можливого відшкодування усього, у тому числі:	24 191 720	238 042 953 161	25 177 643	259 361 621 843
9,1	Вклади на поточних рахунках, у тому числі:	20 754 496	109 260 909 241	21 747 047	131 583 363 901
9,1,1	Вклади на карткових рахунках	6 930 737	38 287 165 854	6 802 967	40 609 286 279
9,2	Іменні ощадні сертифікати, у тому числі зі строком погашення:	1 657	278 151 235	387	61 415 061
9,2,1	до запитання	100	16 145 796	44	6 493 618
9,2,2	до 1 місяця	298	47 885 842	80	12 619 783
9,2,3	від 1 до 2 місяців	336	56 104 148	35	5 634 040
9,2,4	від 2 до 3 місяців	201	35 221 274	37	6 355 894
9,2,5	від 3 до 4 місяців	151	24 902 796	18	3 031 031
9,2,6	від 4 до 5 місяців	172	29 091 297	25	4 017 253
9,2,7	від 5 до 6 місяців	140	23 827 268	18	3 255 231
9,2,8	від 6 до 7 місяців	52	8 978 941	4	624 615
9,2,9	від 7 до 8 місяців	39	6 321 178	13	2 018 690
9,2,10	від 8 до 9 місяців	26	3 827 637	19	2 540 412
9,2,11	від 9 до 10 місяців	23	3 968 057	12	1 977 925
9,2,12	від 10 до 11 місяців	27	4 796 021	12	1 671 938
9,2,13	від 11 до 12 місяців	57	9 170 613	12	1 731 788
9,2,14	більше 12 місяців	135	7 910 368	67	9 442 842
9,3	Вклади на депозитних рахунках, у тому числі зі строком повернення:	9 785 196	128 419 990 634	10 197 581	127 632 170 966
9,3,1	до 1 місяця	909 024	23 013 339 549	926 686	19 865 818 405
9,3,2	від 1 до 2 місяців	847 328	16 907 655 282	814 489	13 772 854 831
9,3,3	від 2 до 3 місяців	974 037	20 158 402 323	919 787	15 670 986 258
9,3,4	від 3 до 4 місяців	807 789	12 091 038 036	803 572	10 848 805 648
9,3,5	від 4 до 5 місяців	803 263	12 458 939 120	813 881	11 266 746 267
9,3,6	від 5 до 6 місяців	835 493	12 946 637 317	852 048	11 355 582 165
9,3,7	від 6 до 7 місяців	614 010	5 213 080 793	668 398	6 297 351 644
9,3,8	від 7 до 8 місяців	609 580	4 516 509 534	663 250	5 421 674 842
9,3,9	від 8 до 9 місяців	750 169	4 150 870 518	780 142	5 183 336 426

№ з/п	Найменування показника	01.01.2018		01.01.2019	
		Кількість	Сума вкладів	Кількість	Сума вкладів
9,3,10	від 9 до 10 місяців	794 208	4 169 481 407	891 827	7 446 469 360
9,3,11	від 10 до 11 місяців	941 719	3 793 409 927	1 080 265	7 113 551 092
9,3,12	від 11 до 12 місяців	1 406 486	4 353 317 078	1 651 083	8 220 979 744
9,3,13	більше 12 місяців	210 391	3 792 873 061	155 872	4 511 647 651
9,3,14	строк дії договорів за якими закінчився і які не перераховані на поточний/картковий рахунок	128 201	854 436 689	106 097	656 366 633
9,4	Інші	34 300	83 902 051	23 211	84 671 915

2.3. Здійснення контрольних функцій щодо діяльності учасників Фонду

В рамках забезпечення функціонування системи гарантування вкладів, захисту прав та інтересів вкладників, Фонд здійснює контроль за виконанням зобов'язань банків у зв'язку з їх участю в системі гарантування вкладів, у вигляді інспекційних перевірок учасників Фонду та дистанційного контролю. Інспекційні перевірки у 2018 році здійснювались з метою визначення належного виконання обов'язків учасників Фонду, покладених на них Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правовими актами Фонду відповідно до затвердженого річного плану перевірок.

У відповідності до Плану проведення інспекційних перевірок учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2018 рік, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 30.10.2017 № 4879, працівниками Фонду у 2018 році загалом здійснено 62 інспекційні перевірки банків (рис.2.8.).

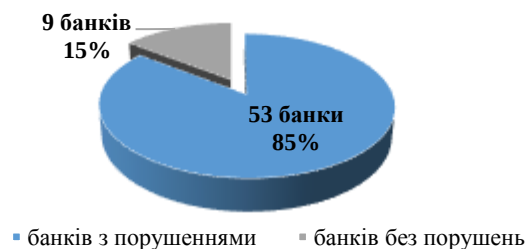

Рис.2.8. Результати здійснених перевірок банків-учасників у 2018 році

Планові інспекційні перевірки проводились з наступних питань:

1. Достовірності наданої Фонду звітності;
2. Повноти і своєчасності розрахунків з Фондом за зборами до Фонду та нарахованою пенєю;
3. Повноти і достовірності ведення бази даних про вкладників;
4. Дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді;
5. Дотримання інших вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правових актів Фонду.

Перевірки були спрямовані на отримання інформації про виконання або невиконання банками вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», у тому числі дотримання правил нарахування та сплати зборів, надання відомостей для ведення реєстру учасників Фонду, відповідності обліку інформації про вкладників – фізичних осіб в базі даних, а також порядку інформування вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб в Україні. Особлива увага в ході перевірок приділялась достовірності розрахунків за зборами і звітам, наданими до Фонду банками та можливостям банків належним чином здійснювати формування бази даних про вкладників – фізичних осіб відповідно до вимог Фонду.

За результатами 53 інспекційних перевірок банків встановлено 101 факт порушення вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правових актів Фонду (рис.2.9.).

Рис. 2.9. Питома вага порушень з окремих питань, що перевірялися в загальній кількості встановлених порушень

Достовірність наданої Фонду звітності

Для аналізу тенденцій розвитку ринку ресурсів, залучених від вкладників учасниками Фонду з метою захисту прав і законних інтересів вкладників банків, зміцнення довіри до банківської системи України, стимулювання залучення коштів у банківську систему України, забезпечення ефективної процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку, встановлено вимоги до учасників Фонду стосовно надання ними форми звітності № 1Ф. Основні вимоги щодо складання та надання цієї форми визначені Інструкцією про порядок складання звіту про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – форма звітності №1Ф, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду 09 липня 2012 року №5, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2012 року за №1314/21626 із змінами і доповненнями. Результати проведених перевірок свідчать, що банками допускалися певні порушення при складанні та наданні звітності до Фонду, серед яких: недостовірна інформація щодо кількості та сум коштів фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців; недостовірна інформація про кількість та суми коштів вкладників фізичних осіб.

За підсумками проведених перевірок встановлені факти порушень учасниками Фонду достовірності (порядку складання) звітності № 1-Ф у 14 з усіх перевірених банків, питома вага даного порушення складає 16% від всіх виявлених порушень.

Повнота і своєчасність розрахунків з Фондом за зборами до Фонду та нарахованою пенєю

У результаті проведених у 2018 році перевірок, було встановлено, що учасниками Фонду при обчисленні суми регулярного збору допускалися певні порушення, серед яких:

- недостовірний розрахунок ступеня ризику, на який зважається базова річна ставка в національній та іноземній валюті;
- невірне визначення розміру середньозваженої процентної ставки за залученими вкладками фізичних осіб в національній валюті (коефіцієнт

диверсифікації – K1) та співвідношення (у відсотках) середньоарифметичних залишків за вкладками фізичних осіб в іноземній валюті до середньоарифметичних залишків за вкладками фізичних осіб в національній валюті (коефіцієнт диверсифікації – K3);

- несвоєчасне подання до Фонду виправленого розрахунку регулярного збору у формі диференційованого збору, що підлягає сплаті до Фонду за 1,2,3 квартал 2018;

- невірно визначені бали за кількісними та якісними індикаторами, що призвело до невірного визначення загального балу по сумі кількісних та якісних індикаторів, що зважаються на вагові коефіцієнти в розрізі групи показників, що не вплинуло на суму сплати регулярного збору.

За результатами перевірок банків з питання повноти розрахунків банками з Фондом за зборами виявлено заниження сплаченої суми регулярного збору банками до Фонду на загальну суму 4,3 тис. грн, у зв'язку з чим нараховано пеню за неповну сплату регулярного збору банками до Фонду в сумі 2,5 тис. грн.

Загалом, порушення в частині повноти і своєчасності сплати зборів до Фонду встановлені у 5 учасників, питома вага даного порушення складає 6% від всіх виявлених порушень.

Результати проведених перевірок свідчать, що банки в цілому вірно розраховували базу нарахування регулярного збору, визначали ступінь ризику та в повному обсязі сплачували регулярний збір до Фонду.

Повнота і достовірність ведення бази даних про вкладників

Фондом встановлені вимоги щодо формування бази даних про вкладників-фізичних осіб в учасниках Фонду, які викладені в Правилах формування та ведення баз даних про вкладників, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду 09 липня 2012 року № 3, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 23 серпня 2012 року за №1430/21742 із змінами і доповненнями (далі – Правила).

У звітному році були встановлені випадки допущення банками типових порушень при формуванні та веденні бази даних, серед яких:

- помилки щодо відсутності, неповноти та некоректності інформації про вкладника;
- дублювання інформації про одного вкладника, що унеможлиблює здійснення однозначної ідентифікації вкладника;
- у файлі архіву даних за структурою інформаційного рядка файлу N відсутня інформація про пов'язаних із банком осіб, передбачена Правилами.

Загальна кількість банків по яким виявлено вищезазначені недоліки у веденні бази даних відповідно до Правил склала 41 банк, питома вага даного порушення складає 46% від всіх виявлених порушень.

В цілому у банках, що були охоплені перевіркою, розроблений програмно-апаратний комплекс, який дозволяє накопичувати і зберігати інформацію про вкладників, забезпечувати зберігання даних в архівний файл на зовнішніх носіях, відокремлених як логічно, так і фізично.

Дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді

Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», а також Інструкцією про порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, затвердженою рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 26.05.2016 № 825, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 17.06.2016 за № 874/29004, висунуто вимоги до учасників Фонду в частині обов'язкового розміщення інформації про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

Результати проведених перевірок свідчать, що банками допускалися деякі порушення вимог Фонду щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді, серед яких:

- на власній інтернет-сторінці банку в мережі Інтернет та/або у приміщенні де здійснюються операції з приймання вкладів від фізичних осіб розміщено не достовірну інформацію щодо реквізитів Фонду;
- на власній інтернет-сторінці банку в мережі Інтернет розміщено Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» без останніх змін та доповнень;
- до типових зразків договорів банківських рахунків, підписаних із фізичними особами-підприємцями, занесена інформація щодо умов гарантування Фондом відшкодування коштів за цим вкладом, яка не відповідає вимогам Фонду;
- у типових зразках договорів банківських рахунків, підписаних із фізичними особами-підприємцями, відсутня інформація щодо умов гарантування Фондом відшкодування коштів за цим вкладом;
- у договорах банківського вкладу, договорах банківського рахунку відсутня інформація про те, що фізична особа (у тому числі фізична особа - підприємець), ознайомлена з довідкою про систему гарантування вкладів фізичних осіб, що засвідчується окремим підписом вкладника;
- до змісту договорів банківського вкладу, договорів банківського рахунку включено умови гарантування Фондом відшкодування коштів за цим вкладом без врахування змін щодо припинення нарахування процентів за договором в останній день перед початком процедури виведення Фондом банку з ринку.

Під час проведених у 2018 році перевірок зафіксовано 16 випадків порушення банками вимог Фонду щодо інформування вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб в Україні, питома вага даного порушення складає 18% від всіх виявлених порушень.

Дотримання інших вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правових актів Фонду

Учасники Фонду повинні подавати інформацію передбачену Положенням про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженим рішенням виконавчої дирекції Фонду від 12 липня 2012 року №7, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07 вересня 2012 року за №1547/21859 із змінами та доповненнями (далі – Положення).

Під час проведення перевірок у 2018 році було виявлено, що всупереч встановленим вимогам, учасниками Фонду:

- не повідомлено або не своєчасно повідомлено Фонд про зміни відомостей, що містяться у реєстрі учасників Фонду, а саме на посадах Заступників голови Правління, членів Правління, Голови та членів Спостережної Ради;
- не повідомлено або не своєчасно повідомлено Фонд про зміни інформації щодо двадцяти найбільших учасників банку;
- не подано Банком до Фонду у строк та спосіб інформацію, що визначена Положенням про порядок ведення реєстру, щодо призначення куратора банку службовця Національного банку України;
- не повідомлено або не своєчасно повідомлено Фонд про зміни відомостей, що містяться в реєстрі учасників Фонду визначених Положенням, а саме про зміну інформації щодо рейтингів материнської компанії.

В ході проведених у 2018 році перевірок зафіксовано 13 випадків порушення банками вимог Фонду щодо надання інформації передбаченої Положенням про порядок ведення реєстру учасників Фонду, питома вага даного порушення складає 15% від всіх виявлених порушень.

Згідно наданих банками пояснень серед основних причин виникнення порушень були:

- невірне відображення параметру «тип контрагента» за залишками коштів вкладників фізичних осіб, які обліковувались на рахунках фізичних осіб-підприємців;
- з технічних причин, а саме невідповідного налаштування програмно-апаратного комплексу, та невірного заведення працівниками аналітичних параметрів по окремим рахункам фізичних осіб;
- не включенням до форми звітності №1Ф станом залишків коштів фізичних осіб, які обліковувались на балансових рахунках №2903, №2604;
- некоректне внесення інформації про вкладників-іноземців у картку вкладника в АБС відповідальними працівниками;
- програмний збій при формуванні файлів бази даних після оновлення документів вкладників;
- клієнти, які не звертаються до Банку для проходження ідентифікації та верифікації;
- технічні помилки при передачі даних з клієнтської підсистеми в операційну систему Банку;
- оригінали документів, що надавались вкладниками були в незадовільному стані;
- неможливість виправлення помилок по причині відсутності з ними зв'язку або внаслідок їх знаходження в зоні АТО та на тимчасово окупованій території АРК Крим;
- не включення при формуванні файлу «N» осіб, з якими не було укладено договорів банківського вкладу або банківського рахунку;

- технічний збій впровадженні нового програмного забезпечення у зв'язку з об'єднанням банків;

- несвоєчасне внесення змін до типових договорів банківського вкладу, договорів банківського рахунку інформації про систему гарантування;

- недостатній рівень контролю зі сторони структурного підрозділу банку, відповідального за обслуговування фізичних осіб;

- зміни функціональних обов'язків між працівниками банку, відповідальними за своєчасне подання інформації до Фонду;

- налагодження та тестування програмного забезпечення, в якому формувались звітні файли, що могло вплинути на внесення даних до файлів;

- помилкове тлумачення вимог Положення про порядок ведення реєстру учасників Фонду щодо надання повідомлення банком про зміни в інформації, що міститься в реєстрі учасників Фонду.

За результатами інспекційних перевірок працівниками відділу інспектування департаменту дистанційного та інспекційного моніторингу діяльності банків складено 89 протоколів про правопорушення банками законодавства у сфері гарантування вкладів фізичних осіб.

У зв'язку з високим рівнем встановлених порушень банкам надавалися рекомендації з посилення контролю за виконанням вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно-правових актів Фонду.

2.4. Адміністративно-господарські санкції та адміністративні штрафи

Основним завданням Фонду гарантування вкладів фізичних осіб є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку.

На виконання основного завдання Фонд у порядку, передбаченому Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», однією з функцій Фонду є застосування до банків та їх керівника відповідно фінансових санкцій і накладення адміністративних штрафів.

Станом на 01.01.2019 року уповноваженими працівниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб було складено 50 протоколів про вчинення адміністративного правопорушення. Провадження в справах про адміністративні правопорушення здійснювалися відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення, оскільки, передбачено, що підставами для притягнення керівників банків до адміністративної відповідальності є допущення таких адміністративних правопорушень:

- порушення керівником банку порядку складання відомостей до Фонду (частина перша статті 166-19 Кодексу);

- порушення керівником банку порядку подання відомостей до Фонду (частина перша статті 166-19 Кодексу);

- невиконання керівником банку законних рішень Фонду (частина друга статті 166-19 Кодексу);

- несвоєчасне виконання керівником банку законних рішень Фонду (частина друга статті 166-19 Кодексу);

- невнесення банком збору до Фонду (частина третя статті 166-19 Кодексу);

- несвоєчасне внесення банком збору до Фонду (частина третя статті 166-19 Кодексу).

За результатами розгляду справ про адміністративні правопорушення уповноваженою посадовою особою винесено 43 рішення, які винесені з урахуванням частини другої статті 36 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме: постанови про накладення адміністративного стягнення на керівників банків.

Таким чином, за:

- порушення керівником банку порядку складання або подання відомостей до Фонду уповноваженою посадовою особою накладено штрафи на суму 331 500,00 грн.,

- несвоєчасне внесення банком збору до Фонду або невнесення банком збору до Фонду накладено штрафи на суму 27 200,00 грн.

Отже, загальна сума накладених штрафів склала 358 700,00 грн., із яких 350 200,00 грн. сплачено добровільно до Державного бюджету України.

У разі порушення банками законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб Фонд адекватно вчиненому правопорушенню застосовує до банків адміністративно-господарські санкції у вигляді письмового застереження або

штрафу чи розпорядження про усунення порушень законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

Фонд накладав на банки санкції за такі порушення:

- неподання банком відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами;
- несвоєчасне подання банком відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами Фонду;
- подання банком недостовірних відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами Фонду;
- порушення банком порядку ведення бази даних вкладників;
- невиконання банком рішень та/або нормативно-правових актів Фонду чи розпоряджень про усунення банком порушень вимог законодавства про гарантування вкладів фізичних осіб;
- несвоєчасне виконання банком рішень та/або нормативно-правових актів Фонду чи розпоряджень про усунення банком порушень вимог законодавства про гарантування вкладів фізичних осіб.

Посадовою особою, яка уповноважена розглядати справи, станом на 01.01.2019 року було прийнято 145 рішень, із яких (рис. 2.11):

- 67 - застережень про вжиття заходів щодо недопущення порушень законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб у подальшій діяльності;
- 69 - розпоряджень про усунення порушень вимог законодавства у сфері гарантування вкладів фізичних осіб;
- 8 - постанов про закриття справи про правопорушення у сфері гарантування вкладів фізичних осіб;
- 1 – постанова про накладення штрафу на суму 75 750,00 грн.

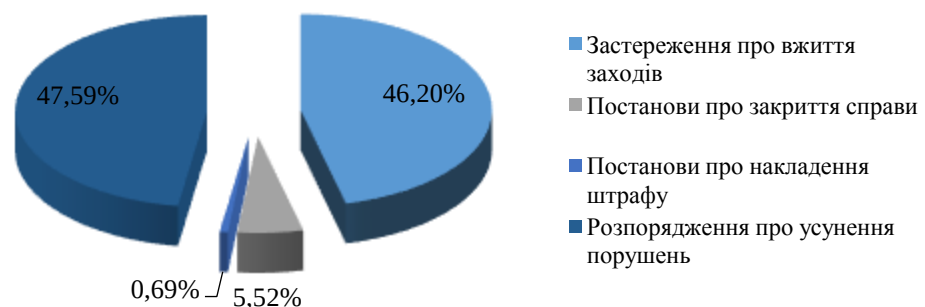

Рис. 2.11. Питома вага видів винесених рішень уповноваженою особою Фонду

За результатами інспекційних перевірок та дистанційного контролю за 2018 рік були зафіксовані порушення наступних нормативно-правових актів Фонду у:

- 10 банках порушені норми Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду 02.07.2012 №1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за №1273/21585;

- 35 банках порушені норми Положення про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 12.07.2012 № 7, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.09.2012 за № 1547/21859;

- 23 банках порушені норми Інструкції про порядок складання звіту про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду – форма звітності № 1Ф, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.07.2012 № 5, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02.08.2012 за № 1314/21626 та Правил надання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.07.2012 № 4, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за № 1269/21581, в частині неподання або несвоєчасного подання Звіту про вклади в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – форма звітності № 1Ф;

- 40 банках порушені норми Правил формування та ведення баз даних про вкладників, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб 09.07.2012 № 3, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 23.08.2012 за № 1430/21742;

- 9 банках порушені норми Правил надання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.07.2012 № 4, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за № 1269/21581;

- 28 банках порушені норми Порядку здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, затвердженим рішенням виконавчої дирекції Фонду від 26.05.2016 № 825, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 17.06.2016 за № 874/29004.

Рис. 2.12. Питома вага порушень за видами нормативно-правових актів Фонду

3. ПРАВОВЕ ТА РЕГУЛЯТОРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

3.1. Удосконалення законодавчої бази та регуляторна діяльність Фонду

Протягом 2018 року в Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» вносилися зміни двічі, пов'язані з прийняттям Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення та ведення Кредитного реєстру Національного банку України та вдосконалення процесів управління кредитними ризиками банків», нормами якого врегульовано питання подання інформації до Кредитного реєстру Національного банку України та Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функціонування фінансового сектору в Україні», нормами якого врегульовано питання внесення ряду змін до системи гарантування вкладів фізичних осіб щодо неприбутковості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, усунення правової прогалини щодо зняття з реєстрації ліквідованих банків.

Протягом 2018 року у рамках здійснення нормативного регулювання системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку Фондом було прийнято 36 регуляторних актів. З них:

6 актів щодо реалізації повноважень стосовно забезпечення відшкодування коштів за вкладами, а саме:

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 26.02.2018 № 586 «Про затвердження Змін до Положення про порядок визначення банків-агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 16 березня 2018 року за № 329/31781;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 02.04.2018 № 948 «Про затвердження Змін до Положення про порядок відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб коштів за вкладами», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 14 травня 2018 року за № 587/32039;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 05.07.2018 № 1864 «Про затвердження Змін до пункту 1 розділу II Положення про порядок визначення банків-агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 30 липня 2018 року за № 884/32336;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 02.07.2018 № 1842 «Про особливості формування та ведення банками баз даних про вкладників в частині відображення інформації про осіб, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія України, лінія зіткнення/розмежування, зона безпеки, прилегла до району бойових дій, або району здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 24 липня 2018 року за № 866/32318;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 12.07.2018 № 1972 «Про внесення змін до пункту 4 розділу VI Положення про порядок відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб коштів за

вкладами», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 02 серпня 2018 року за № 900/32352;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 16.08.2018 № 2289 «Про затвердження Змін до Інструкції про порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 19 листопада 2018 року за № 1308/32760;

7 актів щодо реалізації повноважень у сфері регуляторної діяльності, а саме:

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 01.02.2018 № 313 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 26 лютого 2018 року за № 231/31683;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 01.03.2018 № 615 «Про внесення змін до Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб і Положення про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 27 квітня 2018 року за № 514/31966;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 26.04.2018 № 1244 «Про затвердження Змін до Положення про порядок проведення перевірок учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 22 травня 2018 року за № 615/32067;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 04.05.2018 № 1278 «Про затвердження Змін до Положення про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 29 травня 2018 року за № 634/32086;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 29.05.2018 № 1485 «Про затвердження Положення про перелік інформації, яка подається до Кредитного реєстру Національного банку України Фондом гарантування вкладів фізичних осіб безпосередньо або уповноваженою особою Фонду у разі делегування їй повноважень», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 18 червня 2018 року за № 727/32179;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 27.09.2018 № 2647 «Про удосконалення порядку складання та подання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2018 року за № 1214/32666;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 13.12.2018 № 3358 «Про внесення змін до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», знаходиться на державній реєстрації у Міністерстві юстиції України;

11 актів щодо реалізації повноважень у сфері виведення неплатоспроможних банків з ринку, а саме:

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 15.02.2018 № 466 «Про внесення змін до Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку та Положення про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 14 березня 2018 року за № 292/31744;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 22.02.2018 № 526 «Про внесення змін до Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 13 березня 2018 року за № 287/31739;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 10.04.2018 № 1028 «Про внесення зміни до пункту 5 розділу II Інструкції про порядок виявлення правочинів (у тому числі договорів), що є нікчемними, а також дій Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у разі їх виявлення», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 24 квітня 2018 року за № 493/31945;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 17.05.2018 № 1376 «Про затвердження Змін до Положення про порядок складання і ведення реєстру акцептованих вимог кредиторів та задоволення вимог кредиторів банків, що ліквідуються», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 14 червня 2018 року за № 717/32169;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 17.05.2018 № 1418 «Про внесення змін до пункту 2 розділу I Положення про оренду майна неплатоспроможних банків», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 11 червня 2018 року за № 713/32165;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 26.07.2018 № 2079 «Про внесення зміни до пункту 2 розділу II Положення про порядок здійснення та розрахунку витрат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на утримання та продаж заставленого майна», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 22 серпня 2018 року за № 958/32410;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 26.07.2018 № 2113 «Про затвердження Змін до деяких нормативно – правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 22 серпня 2018 року за № 959/32411;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 11.09.2018 № 2525 «Про внесення змін до пункту 1 розділу VII Положення про порядок складання і ведення реєстру акцептованих вимог кредиторів та задоволення вимог кредиторів банків, що ліквідуються», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 05 жовтня 2018 року за № 1131/32583;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 18.10.2018 № 2798 «Про внесення зміни до пункту 2.8 глави 2 розділу V Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 05 листопада 2018 року за № 1258/32710;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 14.11.2018 № 3056 «Про внесення змін до розділу II Положення про порядок здійснення та розрахунку витрат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на

утримання та продаж заставленого майна», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 23 листопада 2018 року за № 1328/32780;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 29.12.2018 № 3500 «Про затвердження Положення про порядок визначення, розрахунку та розподілу сплачених Фондом гарантування вкладів фізичних осіб витрат, пов'язаних з процедурою виведення банку з ринку або ліквідації банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України «Про банки і банківську діяльність», і внесення зміни до пункту 1.10 глави 1 розділу VI Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку», знаходиться на державній реєстрації у Міністерстві юстиції України;

12 актів щодо реалізації повноважень у сфері управління та продажу активів (майна) банків, що ліквідуються, а саме:

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 05.02.2018 № 372 «Про затвердження Положення про порядок проведення реструктуризації кредитної заборгованості фізичних осіб (крім фізичних осіб - підприємств) за кредитними договорами, виконання зобов'язань за якими забезпечене іпотекою, перед банками, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, та Змін до деяких нормативно – правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 28 лютого 2018 року за №254/31706, №255/31707;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 12.02.2018 № 430 «Про внесення змін до Положення про комісію з розгляду скарг та підготовки пропозицій стосовно організації і проведення відкритих торгів (аукціонів) з продажу активів (майна) банків, що виводяться з ринку або ліквідуються», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 27 лютого 2018 року за № 240/31692;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 15.02.2018 № 465 «Про затвердження Положення про оренду майна неплатоспроможних банків», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 15 березня 2018 року за № 313/31765;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 29.03.2018 № 940 «Про затвердження Положення про Комітет Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з управління майном (активами) банків, що виводяться з ринку або ліквідуються Фондом гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 20 червня 2018 року за № 736/32188;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 31.05.2018 № 1508 «Про затвердження Змін до Положення щодо організації продажу активів (майна) банків, що ліквідуються», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 20 червня 2018 року за № 732/32184;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 06.08.2018 № 2192 «Про визнання таким, що втратило чинність, рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 13 березня 2017 року № 979», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 27 серпня 2018 року за № 963/32415;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 23.08.2018 № 2359 «Про затвердження Змін до Положення щодо організації продажу активів (майна) банків, що ліквідуються», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 19 вересня 2018 року за № 1080/32532;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 04.10.2018 № 2677 «Про внесення зміни до розділу II Положення щодо організації продажу активів (майна) банків, що ліквідуються», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2018 року за № 1210/32662;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 04.10.2018 № 2718 «Про внесення змін до Положення про Комітет Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з управління майном (активами) банків, що виводяться з ринку або ліквідуються Фондом гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 26 жовтня 2018 року за № 1218/32670;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 25.10.2018 № 2873 «Про затвердження Змін до Положення про порядок проведення реструктуризації кредитної заборгованості фізичних осіб (крім фізичних осіб - підприємців) за кредитними договорами, виконання зобов'язань за якими забезпечене іпотекою, перед банками, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 22 листопада 2018 року за № 1320/32772;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 02.11.2018 № 2948 «Про внесення змін до пункту 2 рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 20 липня 2017 року № 3117 «Про пілотний проект щодо реалізації активів (майна) банків, що ліквідуються, шляхом проведення відкритих торгів (аукціонів) із використанням електронної торгової системи для проведення електронного аукціону, який складається з автоматичного покрокового зниження початкової (стартової) ціни лоту, етапів подання закритих цінових пропозицій та цінової пропозиції», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 12 грудня 2018 року за № 1409/32861;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 08.11.2018 № 3017 «Про затвердження Змін до Положення про оренду майна неплатоспроможних банків», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 05 грудня 2018 року за № 1382/32834.

З метою реалізації положень статті 6 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та статті 7 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» рішенням Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 06 грудня 2018 року № 3258 затверджено План підготовки проектів регуляторних актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2019 рік, який опубліковано на офіційному веб-сайті Фонду – www.fg.gov.ua. План містить інформацію щодо найменування проектів регуляторних актів, які Фондом заплановано розробити у 2019 році, цілі прийняття, строк підготовки, найменування структурного підрозділу Фонду, відповідального за його розробку. Інформація, зазначена у Плані, надає можливість суб'єктам господарювання та фізичним особам планувати свою подальшу діяльність, приймати участь в обговоренні проекту регуляторного акту та удосконаленню його написання, сприяє захисту їх прав.

4. ВИВЕДЕННЯ БАНКІВ З РИНКУ

4.1. Здійснення тимчасової адміністрації та виконання планів врегулювання неплатоспроможності банків

Відповідно до статті 34 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі - Закон) Фонд розпочинає процедуру виведення неплатоспроможного банку з ринку не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання рішення Національного банку України про віднесення банку до категорії неплатоспроможних. Виконавча дирекція Фонду не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання рішення НБУ про віднесення банку до категорії неплатоспроможних призначає з числа працівників Фонду уповноважену особу Фонду (кілька уповноважених осіб Фонду), якій Фонд делегує всі або частину своїх повноважень тимчасового адміністратора. Уповноважена особа Фонду повинна відповідати вимогам, встановленим Фондом. Тимчасова адміністрація запроваджується на строк, що не перевищує один місяць. У разі виведення неплатоспроможного банку з ринку у спосіб, передбачений пунктами 3 – 5 частини другої статті 39 Закону тимчасова адміністрація може бути продовжена на строк до одного місяця. У разі виведення неплатоспроможного банку з ринку у спосіб, передбачений пунктами 1 і 2 частини другої статті 39 Закону, строк тимчасової адміністрації може бути продовжений на п'ять днів з припиненням не пізніше дня отримання рішення НБУ про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку. Тимчасова адміністрація припиняється після виконання плану врегулювання або в інших випадках за рішенням виконавчої дирекції Фонду.

Станом на 01.01.2019 в управлінні Фонду із процедурою тимчасової адміністрації перебуває ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» (тимчасову адміністрацію запроваджено 24.06.2015). Остаточний спосіб виведення цього неплатоспроможного банку з ринку - «ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб», який наразі не реалізовано через оскарження в судовому порядку дій Національного банку України та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, зокрема, заходи забезпечення позовів щодо заборони посадовим особам Фонду гарантування вкладів фізичних осіб приймати рішення та/або вчиняти будь-які інші дії щодо ліквідації банку

Протягом 2018 року Національним банком України було віднесено до категорії неплатоспроможних АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВТБ БАНК» (далі – АТ «ВТБ БАНК»), в якому Фондом було введено тимчасову адміністрацію строком на один місяць з 28.11.2018 року. Балансова вартість активів АТ «ВТБ БАНК» станом на день запровадження тимчасової адміністрації складала 6 890 375,26 тис грн, загальна гарантована сума відшкодування - 932 285,55 Балансова вартість активів АТ «ВТБ БАНК» наведена в таблиці 4.1. Структура активів АТ «ВТБ БАНК» станом на день запровадження тимчасової адміністрації (відповідно до даних балансу) наведена на рисунку 4.1.

Таблиця 4.1

Балансова вартість активів станом на день запровадження тимчасової адміністрації, тис. грн

Найменування банку	Високоліквідні активи	Кредитний портфель (з урахуванням резерву)	Цінні папери (в т.ч. ОВДП)	Основні засоби (в т.ч. нерухомість)	Інші активи (з урахуванням резерву)	АКТИВИ всього
АТ «ВТБ БАНК»	9 663,02	2 942 077,72	2 384,84	2 924 159,26	1 012 090,41	6 890 375,26
Всього	9 663,02	2 942 077,72	2 384,84	2 924 159,26	1 012 090,41	6 890 375,26

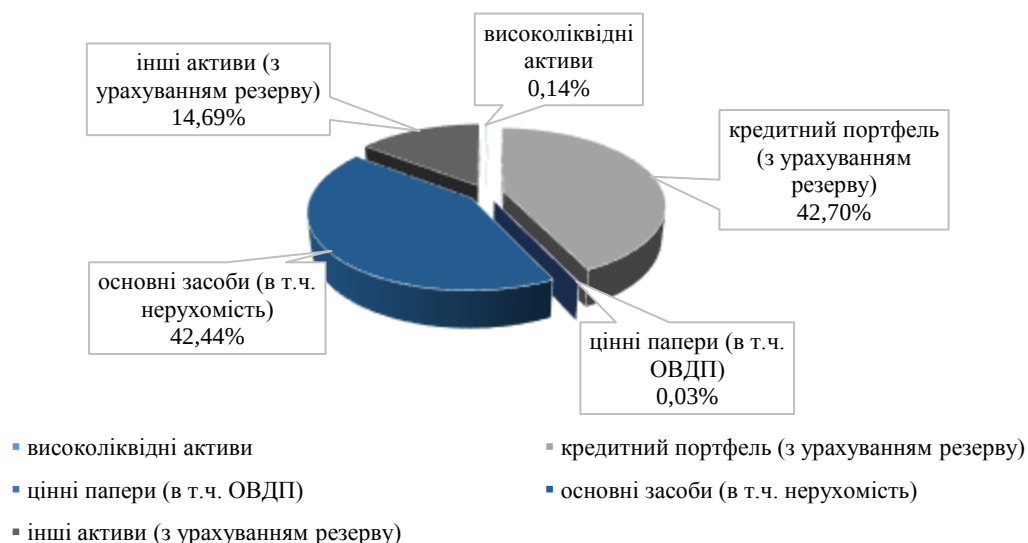

Рис. 4.1. Структура активів неплатоспроможних банків (АТ «ВТБ БАНК»)

Зобов'язання АТ «ВТБ БАНК» станом на день запровадження тимчасової адміністрації складала 5 729 807,08 тис грн (таблиця 4.2.).

Таблиця 4.2.

Зобов'язання станом на день запровадження тимчасової адміністрації

№ з/п	Найменування банку	Зобов'язання	
		всього	в т.ч. гарантована сума відшкодування
1	АТ «ВТБ БАНК»	5 729 807,08	932 285,55

Способом виведення АТ «ВТБ БАНК» з ринку стала ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб, як найменш витратний для Фонду.

План врегулювання неплатоспроможності банку

Протягом 30 днів з дня початку тимчасової адміністрації виконавча дирекція Фонду затверджує план врегулювання з обов'язковим дотриманням принципу найменших витрат для Фонду. План врегулювання складається відповідно до вимог, встановлених актами Фонду. У плані врегулювання на підставі оцінки

фінансового і майнового стану банку визначаються заходи щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку в один із таких способів:

1) ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб у порядку, встановленому цим Законом;

2) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку;

3) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією;

4) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку;

5) продаж неплатоспроможного банку інвестору.

Виконання плану врегулювання неплатоспроможності АТ «ВТБ БАНК»

Рішенням виконавчої дирекції Фонду від 27.11.2018 № 3181 було прийнято рішення:

- про проведення конкурсу щодо визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку АТ «ВТБ БАНК», що гарантуються Фондом, з виплатою премії приймаючим банком, при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону (ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб) та затверджено його умови;

- про проведення відкритого конкурсу з метою виведення неплатоспроможного банку АТ «ВТБ БАНК» з ринку у способи, передбачені пунктами 2-5 частини другої статті 39 Закону та затверджено його умови.

Намір прийняти на себе зобов'язання АТ «ВТБ БАНК», що гарантуються Фондом, з виплатою премії виявили АТ «ТАСКОМБАНК», АТ «БАНК АЛЬЯНС», АБ «УКРГАЗБАНК», АТ «Альфа-Банк», які у встановлені умовами конкурсу строки подали до Фонду пакет документів на допуск до участі у вищезазначеному конкурсі.

Також про намір взяти участь у відкритому конкурсі з метою виведення неплатоспроможного банку АТ «ВТБ БАНК» з ринку у способи, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 39 Закону (ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку та відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією), та з метою їх допуску до участі у зазначеному конкурсі, Фондом отримано заяви та пакети документів від АТ «ТАСКОМБАНК» та від АТ «Альфа-Банк».

Після проведення аналізу та обґрунтування витрат, пов'язаних із здійсненням заходів щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку з точки зору обрання найменш витратного для Фонду способу виведення АТ «ВТБ БАНК» з ринку Фондом встановлено, що способи виведення неплатоспроможного банку з ринку, такі як, «ліквідація неплатоспроможного банку з відчуженням у процесі ліквідації

всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку» та «відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією», є менш витратними для Фонду (передбачають можливість передати на користь приймаючого банку не лише гарантовану суму відшкодування, а й інші зобов'язання, дотримуючись черговості, передбаченої статтею 52 цього Закону та активи (їх частину чи всі), за спосіб «ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб».

У зв'язку з цим виконавчою дирекцією Фонду прийнято рішення від 06.12.2018 про відмову у проведенні конкурсу щодо визначення приймаючого банку з метою відчуження йому зобов'язань неплатоспроможного банку АТ «ВТБ БАНК», що гарантуються Фондом, з виплатою премії приймаючим банком, при реалізації способу виведення неплатоспроможного банку з ринку, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 39 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та визнано його таким, що не відбувся.

Водночас, від АТ «ТАСКОМБАНК» до Фонду надійшов пакет документів, у тому числі і конкурсна пропозиція, на участь у відкритому конкурсі конкурсу з метою виведення неплатоспроможного банку АТ «ВТБ БАНК» з ринку у способи, передбачені пунктами 2-3 частини другої статті 39 Закону, який також сплатив гарантійний внесок.

Від потенційного інвестора АТ «Альфа-Банк» у визначений умовами конкурсу строк конкурсна пропозиція до Фонду не надходила. Гарантійного внеску також не було сплачено.

У той же час, подана АТ «ТАСКОМБАНК» конкурсна пропозиція не відповідала умовам відкритого конкурсу. Тому виконавчою дирекцією Фонду прийнято рішення від 17.12.2018 про те, що відкритий конкурс з метою виведення неплатоспроможного банку з ринку не відбувся, найменш витратним способом виведення неплатоспроможного банку з ринку є ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб, та затверджено план врегулювання, що передбачає зазначений спосіб виведення неплатоспроможного банку АТ «ВТБ БАНК» з ринку.

Таким чином, реалізація способу виведення з ринку неплатоспроможного банку АТ «ВТБ БАНК», передбаченим пунктом 3 частини другої статті 39 Закону (відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією) виявилася неможливою, і найменш витратним способом виведення АТ «ВТБ БАНК» з ринку визначено спосіб, передбачений пунктом 1 частини другої статті 39 Закону.

Для ПАТ «БАНК «ЮНІСОН», який у другому кварталі 2016 року було віднесено до неплатоспроможних банків, потенційно можливим способом виведення неплатоспроможного банку ПАТ «ЮНІСОН БАНК» було затверджено спосіб «відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного

банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією».

У 2016 - 2017 роках Дніпропетровським районним судом Дніпропетровської області, Черкаським районним судом Черкаської області, Київським районним судом м. Харкова, а також Франківським районним судом м. Львова були вжиті заходи забезпечення позовів щодо заборони посадовим особам виконавчої дирекції Фонду та іншим уповноваженим особам вносити пропозиції до Національного банку України та приймати рішення щодо ліквідації Публічного акціонерного товариства «БАНК «ЮНІСОН» та/або відкликання банківської ліцензії Публічного акціонерного товариства «БАНК «ЮНІСОН».

Після скасування зазначених заходів забезпечення 11.06.2018 року у зв'язку із завершенням тимчасової адміністрації та не виконанням затвердженого плану врегулювання виконавчою дирекцією Фонду прийнято рішення про внесення змін до плану врегулювання ПАТ «БАНК «ЮНІСОН» в частині обрання іншого способу виведення банку з ринку, а саме: ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб, а також внесено пропозицію Національному банку України про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПАТ «БАНК «ЮНІСОН». Правління Національного банку України прийняло рішення від 18.06.2018 №345-рш «Про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію Публічного акціонерного товариства «БАНК «ЮНІСОН».

4.2. Ліквідація банків

Фонд розпочинає процедуру ліквідації банку не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання рішення Національного банку України про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку, крім випадку, коли ліквідація здійснюється за ініціативою власників банку. Ліквідація банку має бути завершена не пізніше двох років з дня початку процедури ліквідації банку. Фонд має право прийняти рішення про продовження ліквідації банку на строк до двох років з можливістю повторного продовження на строк до одного року.

Станом на 01.01.2019 року в управлінні Фонду знаходиться 91 банк, з яких в одній фінансовій установі запроваджено тимчасову адміністрацію - ПАТ "КБ "ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА", та 90 банки - в стадії ліквідації. 3 січня 2019 року завершено ліквідацію ще однієї фінансової установи - ПАТ «ФІНБАНК».

Загальні показники 91 неплатоспроможних банків станом на 01.01.2019 року були наступні:

- номінальна вартість активів – 531 350,11 млн грн;
- оціночна вартість активів – 94 220,56 млн грн;
- загальна гарантована сума - 90 835,87 млн грн;
- заборгованість за кредитами НБУ – 50 897,52 млн грн;
- погашено Фонду (3-я черга) – 19 746,28 млн грн.

Загальна номінальна вартість активів зазначених банків становить більше 531,4 млрд грн., оціночна вартість яких 94,2 млрд. грн. (табл. 4.3.).

Таблиця 4.3

Балансова та оціночна вартість активів

Банк в ліквідації

тис. грн

Назва банку	Номінальна вартість активів	Оціночна вартість активів
ПАТ "ФІНБАНК"	0,00	0,00
ПАТ "МЕЛІОР БАНК"	0,00	0,00
ПАТ "КБ ДАНІЕЛЬ"	758 144,83	15 874,07
ПАТ "РЕАЛ БАНК"	5 511 398,70	18 868,08
ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	23 645 833,68	2 804 528,71
АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	2 034 540,85	52 489,49
ПАТ "БАНК"ФОРУМ"	12 054 560,26	3 772 947,12
ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	1 029 096,77	364,82
ПАТ "КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК"	214 207,94	11 049,04
ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	9 982 426,55	262 873,93
ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК"	629 940,60	68 796,02
ПАТ "АВТОКРАЗБАНК"	1 738 338,60	104 775,09
ПАТ "СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК"	534 203,36	113 441,78
ПАТ "ФІНРОСТБАНК"	1 915 982,82	125 362,91
ПАТ "КБ "УФС"	3 524 824,04	89 763,80
АТ "ЄВРОГАЗБАНК"	3 982 973,32	357 420,98
АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	1 265 192,81	24 789,67
ПАТ "ТЕРРА БАНК"	3 692,22	2 944,87
ПАТ "КБ "АКТИВ-БАНК"	5 384 442,73	600 399,37
ПАТ "ПРАЙМ-БАНК"	10 041,22	8 351,32
ПАТ "АКТАБАНК"	6 128 439,14	849 137,64
ПАТ "ІНТЕРКРЕДИТБАНК"	195 298,21	46 252,72
ПАТ "ГРІН БАНК"	1 844,77	172,49
АТ КБ "ЕКСПОБАНК"	2 756 838,23	709 746,35
ПАТ "БАНК "ДЕМАРК"	2 945 899,57	62 092,69
АТ "ПОРТО-ФРАНКО"	695 209,89	31 172,47
ПАТ КБ "АКСІОМА"	696 459,06	152 435,11
ПАТ "БГ БАНК"	2 022 187,70	434 632,57
ПАТ "ЛЕГБАНК"	707 018,10	80 607,26
ПАТ "БАНК КАМБІО"	3 353 792,09	506 703,93
ПАТ "ВІЕЙБІ БАНК"	32 990 996,60	6 562 100,74
ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	7 382 085,66	958 312,69
ПАТ "ПРОФІН БАНК"	727 756,98	67 442,87
ПАТ АБ "УКООПСПІЛКА"	162 058,35	3 419,89
ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК"	4 938 185,30	639 348,13
ПАТ "ЗЛАТОБАНК"	14 837 870,26	1 351 219,98
ПАТ "ІМЕКСБАНК"	22 441 720,58	3 066 301,46
ПАТ "КРЕДИТПРОМБАНК"	1 066 924,65	110 834,26
ПАТ "КБ "НАДРА"	49 368 260,27	6 662 468,10
ПАТ "ЕНЕРГОБАНК"	2 397 103,30	345 830,63
ПАТ КБ "СТАНДАРТ"	0,00	0,00

ПАТ "АКБ "КИЇВ"	182 787,33	238 774,29
ПАТ "ОМЕГА БАНК"	33 458,05	515 392,45
ПАТ "БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ"	4 947 573,65	717 623,47
ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК"	2 754 323,46	146 943,01
ПАТ "БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	2 078 305,40	94 156,56
ПАТ "БАНК "МОРСЬКИЙ"	10 241,67	10 241,67
ПАТ "ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ"	106 445,95	110 065,01
ПАТ "СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	25 760,57	28 658,86
ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ КОМУНАЛЬНИЙ БАНК"	8 596,81	11 293,57
ПАТ "УКРГАЗПРОМБАНК"	448 872,25	33 500,73
ПАТ АБ "СТОЛИЧНИЙ"	892 951,89	95 519,65
АТ "ДЕЛЬТА БАНК"	106 959 098,06	22 081 601,90
ПАТ "АКБ "КАПІТАЛ"	1 332 813,23	110 582,13
ПАТ "РАДИКАЛ БАНК"	674 260,04	197 046,90
ПАТ "ІНТЕГРАЛ-БАНК"	1 121 353,15	149 750,90
АТ "БАНК "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	2 330 454,70	306 223,33
ПАТ "УНІКОМБАНК"	1 537 342,11	109 905,73
АТ "БАНК ВЕЛЕС"	14 315,77	6 631,35
ПАТ БАНК "КОНТРАКТ"	323 705,10	165 796,47
АТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	56 499 767,36	8 043 744,98
ПАТ "ВБР"	4 805 261,78	1 602 460,47
ПАТ "ЮНІОН СТАНДАРД БАНК"	1 191 940,97	124 618,96
ПАТ "КБ "ПРЕМІУМ"	948 196,39	284 377,02
ПАТ "АВАНТ-БАНК"	1 871 760,83	395 361,95
АТ "КБ "СОЮЗ"	-	-
ПАТ "УКРІНБАНК"	5 322 424,60	-
АТ КБ "ТК КРЕДИТ"	1 395 604,65	393 215,13
ПАТ "БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ - УКРАЇНА"	1 296 063,87	235 114,26
ПАТ "БАНК "СОФІЙСЬКИЙ"	806 366,61	248 620,67
ПАТ "КБ "ХРЕЩАТИК"	8 179 174,83	1 561 642,91
ПАТ "БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	5 973 199,72	81 192,64
ПУАТ "ФІДОБАНК"	4 619 151,78	1 500 105,15
ПУАТ "СМАРТБАНК"	820,41	158,80
ПАТ КБ "ЄВРОБАНК"	907 604,60	196 908,85
ПАТ "КСГ БАНК"	455 096,00	122 824,24
АТ "АРТЕМ-БАНК"	555 427,46	84 899,47
ПАТ "БАНК "ТРАСТ"	350 909,49	121 066,13
ПАТ "КБ "ІНВЕСТБАНК"	439 431,04	140 615,83
АТ "ФОРТУНА-БАНК"	2 240 018,56	448 023,35
ПАТ "ПЛАТИНУМ БАНК"	4 733 567,14	724 994,62
ПАТ "БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	337 014,12	116 783,83
ПАТ "ВЕКТОР БАНК"	280 055,05	12 869,87
ПАТ "ДІАМАНТБАНК"	2 461 267,95	889 064,99
ПАТ "АКБ "НОВИЙ"	173 330,65	53 588,43
ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ТЕФЕСТ"	41,97	2,69
АТ «БАНК БОГУСЛАВ»	520 032,29	233 326,12
АТ "РОДОВІД БАНК"	19 518 809,07	3 240 422,09
ПАТ "БАНК "ЮНІСОН"	626 464,40	270 213,64
АТ "ВТБ БАНК"	24 927 563,88	6 506 024,61
Разом	507 254 816,67	83 837 222,76

Банки з тимчасовою адміністрацією

Назва банку	тис. грн	
	Номінальна вартість активів	Оціночна вартість активів
ПАТ "КБ "ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	24 095 291,02	10 383 338,87
Разом	24 095 291,02	10 383 338,87
Загальна сума по 91 банку	531 350 107,69	94 220 561,63

У структурі активів неплатоспроможних банків найбільшу частку, а саме 84% припадає на кредити, ще 4% - нерухомість та земля; на цінні папери займають майже 3%, при цьому частка високоліквідних активів становить лише 0,55% (рис. 4.2.)

Рис. 4.2. Питома частка окремих активів у загальних номінальних активах, %

З метою підвищення оптимізації використання наявних людських, фінансових та матеріальних ресурсів Фонду та збереження ліквідаційної маси банків упродовж 2018 року продовжувалась робота щодо групування окремих банків у кластери. При формуванні того чи іншого кластеру враховуються фактори, які впливають чи можуть, на різних етапах, вплинути на процес та ефективність реалізації в банку процедур з виведення банку з ринку визначених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». При формуванні кластера враховується: на якому етапі реалізації процедур відповідно до Закону перебуває неплатоспроможний банк; розмір банку; територіальне розташування банку та ліквідаційної маси; наявні та потенційні кадрові ресурси та інші фактори, які можуть вплинути на реалізацію Фондом процедур з виведення банку з ринку.

Всі ці дії направлені на забезпечення Фондом, уповноваженими особами принципів та норм Закону направлених на захист прав і законних інтересів вкладників

банків та сприяє забезпеченню ефективної процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку та ліквідації банків. Як наслідок упродовж 2018 року загальна кількість уповноважених осіб Фонду на здійснення заходів з виведення банків з ринку зменшилась на 31% або зменшилась на 9 осіб, і у 90% випадках лише однією особою, одночасно, забезпечується реалізацію заходів з ліквідації від 2 до 6 банків, у тому числі в 69% однією уповноваженою особою, одночасно, забезпечують здійснення ліквідації від 3 до 6 банків.

Фонд або уповноважена особа в разі делегування їх відповідних повноважень, зобов'язаний забезпечити проведення інвентаризації банківських активів і зобов'язань. Під час інвентаризації перевіряється наявність і відповідність балансової вартості фактичній вартості таких активів та зобов'язань неплатоспроможного банку:

- 1) готівки у касі та матеріальних цінностей у сховищі банку;
- 2) заборгованості за кредитами перед банком, у тому числі наявності забезпечення виконання зобов'язань за кредитними договорами;
- 3) заборгованості за цінними паперами перед банком;
- 4) заборгованості за зобов'язаннями банку перед кредиторами;
- 5) вимог банку до клієнта за списаною безнадійною заборгованістю (у тому числі наявності забезпечення виконання зобов'язань за такою заборгованістю).

Інвентаризація майна банку та формування ліквідаційної маси мають бути завершені у строк до шести місяців з дня прийняття рішення про ліквідацію банку та відкликання банківської ліцензії. Результати інвентаризації та формування ліквідаційної маси відображаються в акті, який підлягає затвердженню виконавчою дирекцією Фонду.

Кошти, одержані в результаті ліквідації та реалізації майна банку, спрямовуються уповноваженою особою Фонду на задоволення вимог кредиторів у порядку затверджених черг. Вимоги кожної наступної черги задовольняються в міру надходження коштів від продажу активів банку після повного задоволення вимог попередньої черги. У разі якщо обсяг коштів, одержаних від продажу активів, недостатній для повного задоволення всіх вимог однієї черги, вимоги задовольняються пропорційно до суми вимог, що належать кожному кредитору однієї черги.

4.3. Завершення процедури ліквідації банків

Упродовж 2018 року було завершено процедуру ліквідації перших чотирьох банків, що були передані в управління Фонду, а саме ПАТ «ДЕРЖЗЕМБАНК», АТ «ЕРДЕ БАНК», АТ «БАНК «ТАВРИКА» та ПАТ «КЛАСИКБАНК» шляхом внесення запису в державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань запису про припинення юридичної особи. Станом на 01 грудня 2018 року складено та подано ліквідаційні баланси ще по двох банківських установах. По ПАТ «ФІНБАНК» ліквідаційний баланс та звіт про завершення

процедури ліквідації затверджено рішенням виконавчої дирекції від 13.12.2018 № 3352; по ПАТ «МЕЛІОР БАНК» ліквідаційний баланс та звіт про завершення процедури ліквідації затверджено рішенням виконавчої дирекції від 13.12.2018 № 3353. Як наслідок 03.01.2019 року завершено ліквідацію ПАТ «ФІНБАНК».

Для управління завершенням процедури ліквідації неплатоспроможних банків у Фонді було створено відповідний структурний підрозділ до функцій якого належить: реалізація політики Фонду щодо завершення процедури ліквідації банків; формування переліку банків, щодо яких планується завершити процедуру ліквідації, з метою подальшого затвердження такого переліку виконавчою дирекцією Фонду; виявлення проблем, що перешкоджають завершенню процедури ліквідації банків, та вжиття заходів щодо їх усунення; участь в оцінці вартості майна (активів) банків щодо яких планується завершити процедуру ліквідації в рамках внутрішніх процедур Фонду; внесення, у разі необхідності, змін до плану управління активами або визнання плану управління таким, що втратив чинність у зв'язку із включенням банку до переліку банків, щодо яких планується завершити процедуру ліквідації; організація, забезпечення та контроль (складання ліквідаційного балансу банку та звіту про завершення процедури ліквідації банку); завершення процедури ліквідації та припинення банку як юридичної особи. Станом на 31.12.2018 року на супроводженні у вище зазначеного структурного підрозділу Фонду знаходилась 51 банківська установа (табл. 4.4.).

Загальні фінансові показники неплатоспроможних банків, щодо яких здійснюється процедура завершення ліквідації, на кінець 2018 були наступні:

- загальна сума активів (без урахування знецінення) - 118 186,6 млн грн;
- оціночна вартість активів включених до ліквідаційної маси - 15 485,0 млн грн;
- розмір непогашених кредиторських вимог - 52 843,1 млн грн;
- залишок грошових коштів - 517,1 млн грн.

Таблиця 4.4

Банки, щодо яких планується завершити процедуру ліквідації

№ з/п	Банк	Дата початку ліквідації	Строк ліквідації (згідно Рішення ВД)	Максимальна кінцева дата (згідно законодавства)
1	ПАТ «ФІНБАНК»	28.04.2017	27.04.2019	27.04.2022
2	ПАТ «МЕЛІОР БАНК»	11.02.2015	10.02.2019	10.02.2020
3	ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ГЕФЕСТ»	02.10.2017	01.10.2019	01.10.2022
4	ПУАТ «СМАРТБАНК»	25.07.2016	24.07.2019	24.07.2021
5	ПАТ «ГРІН БАНК»	23.01.2015	22.01.2020	22.01.2020
6	ПАТ «ТЕРРА БАНК»	30.01.2015	06.12.2019	29.01.2020
7	ПАТ КБ «СТАНДАРТ»	19.06.2015	18.06.2019	17.06.2020
8	ПАТ «КБ «ІНТЕРБАНК»	23.07.2014	22.07.2019	22.07.2019
9	ПАТ «ОМЕГА БАНК»	06.07.2015	05.07.2019	04.07.2020
10	ПАТ «КБ «УФС»	13.11.2014	12.11.2019	12.11.2019
11	ПАТ «ІНТЕРКРЕДИТБАНК»	17.01.2015	16.07.2019	16.01.2020

12	ПАТ «КБ «АКСІОМА»	30.01.2015	29.07.2019	29.01.2020
13	ПАТ «ПРОМЕКОНОМБАНК»	08.09.2014	07.09.2019	07.09.2019
14	ПАТ «РЕАЛ БАНК»	21.05.2014	20.05.2019	20.05.2019
15	АТ «БАНК «МЕРКУРІЙ»	12.06.2014	14.06.2019	11.06.2019
16	ПАТ «АКБ БАНК»	29.08.2014	28.08.2019	28.08.2019
17	ПАТ «ЗАХІДІНКОМБАНК»	23.07.2014	22.07.2019	22.07.2019
18	АТ «ФІНРОСТБАНК»	16.10.2014	16.10.2019	15.10.2019
19	ПАТ «УНІКОМБАНК»	24.12.2015	03.12.2019	22.12.2020
20	ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК»	26.09.2014	25.09.2019	25.09.2019
21	ПАТ «ПРАЙМ-БАНК»	14.01.2015	13.01.2020	13.01.2020
22	АБ «УКООПСПІКА»	23.04.2015	22.04.2019	21.04.2020
23	ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ДАНІЕЛЬ»	16.04.2014	14.04.2019	15.04.2019
24	БАНК «ДЕМАРК»	30.01.2015	29.01.2020	29.01.2020
25	ПАТ «БАНК ФОРУМ»	16.06.2014	14.06.2019	15.06.2019
26	АТ «БРОКБІЗНЕСБАНК»	11.06.2014	10.06.2019	10.06.2019
27	ПАТ «АКБ «КІЇВ»	25.06.2015	24.06.2019	23.06.2020
28	ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	20.03.2015	19.03.2019	18.03.2020
29	ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ - УКРАЇНА»	22.04.2016	21.04.2019	21.04.2021
30	ПАТ «АВАНТ-БАНК»	26.02.2016	25.02.2020	24.02.2021
31	АТ «АРТЕМ-БАНК»	16.12.2016	15.12.2019	15.12.2021
32	ПАТ «ВЕКТОР БАНК»	22.03.2017	21.03.2019	21.03.2022
33	ПАТ «ЮНІОН СТАНДАРД БАНК»	28.12.2015	27.12.2019	26.12.2020
34	ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК»	31.08.2015	30.08.2019	29.08.2020
35	ПАТ БАНК «КОНТРАКТ»	11.12.2015	10.12.2019	09.12.2020
36	ПАТ «СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК»	18.09.2014	17.09.2019	17.09.2019
37	ПАТ АБ «СТОЛИЧНИЙ»	21.09.2015	20.09.2019	19.09.2020
38	АТ «БАНК «НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ»	03.12.2015	02.12.2019	01.12.2020
39	ПАТ «АКБ «НОВИЙ»	01.09.2017	31.08.2019	31.08.2022
40	АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»	05.12.2014	04.12.2019	04.12.2019
41	ПАТ «УКРГАЗПРОМБАНК»	15.09.2015	14.09.2019	13.09.2020
42	АТ «ЄВРОГАЗБАНК»	18.11.2014	17.11.2019	17.11.2019
43	АТ «ФОРТУНА-БАНК»	22.02.2017	21.02.2020	21.02.2022
44	ПАТ «БАНК «СОФІЙСЬКИЙ»	25.04.2016	24.04.2019	24.04.2021
45	ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК»	24.12.2014	23.12.2019	23.12.2019
46	ПАТ «АКТАБАНК»	16.01.2015	15.01.2020	15.01.2020
47	АТ КБ «ЕКСПОБАНК»	26.01.2015	30.03.2019	25.01.2020
48	АТ «ПОРТО-ФРАНКО»	30.01.2015	29.01.2020	29.01.2020
49	ПАТ «БАНК КАМБІО»	02.03.2015	01.03.2020	29.02.2020
50	ПАТ «БГ БАНК»	27.02.2015	26.02.2020	26.02.2020
51	ПАТ «ЛЕГ БАНК»	27.02.2015	26.02.2020	26.02.2020

У таблиці 4.5. наведено перелік банків, по яких станом на 31.12.2018 затверджено ліквідаційні баланси.

Таблиця 4.5.

Банки, щодо яких затверджено ліквідаційні баланси станом на 31.12.2018

№ п/п	Банк	Рішення виконавчої дирекції	Дата затвердження ліквідаційного балансу та звіту про завершення ліквідації	Дата внесення запису про припинення юридичної особи
1	ПАТ «ЕРДЕ БАНК»	5334	11.12.2017	13.11.2018
2	ПАТ «КЛАСИКБАНК»	63	11.01.2018	07.12.2018
3	АТ «БАНК ТАВРИКА»	788	19.03.2018	28.11.2018
4	ПАТ «ДЕРЖЗЕМБАНК»	646	05.03.2018	02.04.2018
5	ПАТ «МЕЛПОР БАНК»	3353	13.12.2018	х
6	ПАТ «ФІНБАНК»	3352	13.12.2018	х

Запровадження планів завершення процедури ліквідації неплатоспроможних банків

На початку 2018 року структурування банків щодо яких планується завершити процедуру ліквідації розпочиналось з прийняття виконавчою дирекцією Фонду відповідного рішення яким затверджується перелік банків щодо яких планується завершення процедури ліквідації. Рішенню виконавчої дирекції Фонду передував ретельний аналіз стану справ в банках. Однак, після прийняття рішення виконавчої дирекції від 17.05.2018 № 1383, яким затверджено перелік ознак для включення банку до переліку банків, щодо яких планується завершити процедури ліквідації неплатоспроможних банків (далі — Перелік), список таких банків поповнюється за умови відповідності наступним ознакам:

1. Строк (термін) ліквідації банку, добігає до завершення, але не пізніше ніж за дванадцять місяців до граничного строку (терміну) ліквідації, що визначений частиною п'ятою статті 44 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

2. Вимоги кредиторів банку погашені в установленому Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» порядку.

3. Результати проведення інвентаризації майна та затвердженого акту про формування ліквідаційної маси або результати оцінки активів, що залишились не реалізованими на дату розгляду питання щодо доцільності подовження строку (терміну) ліквідації, вказують на недостатність активів (майна) банку для оплати витрат, пов'язаних із здійсненням процедури ліквідації довше терміну, визначеному відповідним рішенням виконавчої дирекції Фонду.

4. Реалізована переважна частина активів (майна) банку, а саме 70% і більше від ліквідаційної вартості активів (майна) та/або від кількісного показника, на дату затвердження акту про формування ліквідаційної маси (з урахуванням змін).

5. Після затвердження ліквідаційної маси, співвідношення витрат банку до фактичних надходжень протягом 6-ти місяців (останні повні звітні періоди

календарного року, що передують даті аналізу (моніторингу)), більше або дорівнює 0,8.

Згодом, після затвердження відповідного Переліку, Фондом надсилалися на адреси уповноважених осіб на ліквідацію банків, які включені до Переліку, інформаційні запити з метою отримання інформації необхідної для належного завершення процедури ліквідації Банку. За супроводженням працівників Фонду, уповноваженою особою неплатоспроможного банку було підготовлено проекти планів заходів щодо завершення процедури ліквідації банків (далі — проект Плану) з подальшим направленням до Фонду, задля перевірки проекту Плану, зокрема: на відповідність діючим нормативно-правовим документам Фонду щодо виведення банків з ринку, даних наведених у проекті плану та додатках до нього, відповідність балансовим даним та інше, з обов'язковим подальшим винесенням такого проекту Плану на розгляд та затвердження колегіальних органів Фонду, а саме:

- робочої групи з оптимізації процесів процедури ліквідації неплатоспроможних банків (далі — *робоча група*);
- комітету Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з управління майном (активами) банків, що виводяться з ринку або ліквідуються Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (далі — *Комітет*);
- виконавчої дирекції Фонду (далі — *ВД*).

Після затвердження плану заходів щодо завершення процедури ліквідації неплатоспроможного банку (далі — План) працівники Фонду на постійній основі здійснювався аналіз стану справ у банківських установах, щодо яких планується завершити процедуру ліквідації та здійснювався контроль за перебігом завершення процедури ліквідації (в т.ч. виконання термінів, зазначених у планах), а також для регулювання відносин з іншими організаціями, установами або підприємствами всіх форм власності, які задіяні в процесі припинення неплатоспроможних банків процес ліквідації яких здійснює Фонд, для чого співробітниками було розроблено групу документів та електронних файлів (таблиць), які містять інформацію управлінського, звітного та юридичного характеру, вдосконалено форми звітності та внутрішніх документів (плани заходів, переліки наявних активів, тощо).

У результаті оновленого підходу до аналізу звітності неплатоспроможних банків та розробки нових форм аналізу (моніторингу) показників діяльності неплатоспроможних банків, протягом 2018 року відповідними рішеннями виконавчої дирекції Фонду було затверджено 36 банківських установ, щодо яких планується завершення процедури ліквідації у період з 2018 до 2020 рр. Зокрема:

- Рішенням виконавчої дирекції Фонду № 123 від 18.01.2018 року, затверджено перелік з 8 банківських установ, щодо яких планується завершення процедури ліквідації у період з 19.01.2018 р. по 18.01.2019 р.;
- Рішенням виконавчої дирекції Фонду № 1382 від 17.05.2018 року було затверджено перелік з 2 банківських установ, щодо яких планується завершення процедури ліквідації у період з 18.05.2018р. по 30.09.2019 р.;
- Рішенням виконавчої дирекції Фонду № 2109 від 26.07.2018 року було затверджено перелік з 17 банківських установ, щодо яких планується завершення процедури ліквідації у період з 01.08.2018р. по 30.09.2019 р.;

- Рішенням виконавчої дирекції Фонду № 3036 від 12.11.2018 року було затверджено перелік з 9 банківських установ, щодо яких планується завершення процедури ліквідації у період з 01.12.2018р. по 31.01.2020 р.

Проблемні питання завершення процедури ліквідації неплатоспроможних банків

Упродовж 2018 року серед проблем, які виникали протягом процедури завершення ліквідації банківських установ, насамперед виокремлюємо наявність законодавчо закріпленої норми в частині першій статті 28 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», відповідно до якої надходження до державного реєстратора відомостей про наявність у юридичної особи, що ліквідується, заборгованості із сплати податків і зборів та/або наявність заборгованості із сплати єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування, було підставою для відмови у вчиненні реєстраційної дії з припинення банку як юридичної особи за результатами завершення ліквідаційної процедури. З набранням чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функціонування фінансового сектору в Україні» вище зазначену проблему було вирішено, внести запис про припинення юридичної особи по банках, які виводяться з ринку або ліквідуються Фондом гарантування вкладів фізичних осіб стало можливо незалежно від наявності/відсутності заборгованості за банком перед органами Державної фіскальної служби.

Також на початку 2018 року були проблеми в формуванні єдиної позиції щодо подання визначеного пакету документів до НКЦПФР для скасування звіту про реєстрацію випуску акцій неплатоспроможного банку як емітента цінних паперів. За результатами перемовин з відповідальними співробітниками НКЦПФР було досягнуто компромісного рішення, в результаті чого проблему вирішено.

Одночасно було проаналізовано та знайдено можливі шляхи щодо вирішення низки проблемних питань, зокрема:

1. Питання щодо законодавчої можливості визнання безнадійними та списання з балансового обліку активів банку, а саме: готівкових коштів та цінностей неплатоспроможних банків, які знаходились у приміщеннях (відділеннях, відокремлених підрозділах) банків розташованих в зоні проведення АТО/ООС та АР КРИМ, та не були вивезені на підконтрольну територію з об’єктивних причин.

2. Питання щодо законодавчої можливості повернення дебіторської заборгованості по передплаті податків та зборів, визнання безнадійною та списання з балансового обліку банку такої заборгованості.

3. Здійснення продажу цінних паперів емітентів, обмежених в обігу (зупинено обіг або призупинено внесення змін до системи депозитарного обліку). Правочини з відчуження цінних паперів емітента, які обмежено в обігу, можуть бути визнані нікчемними. Згідно ч.1 ст. 2 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», фондовий ринок (ринок цінних паперів) – сукупність учасників фондового ринку та правовідносин між ними щодо розміщення, обігу та обліку цінних паперів і похідних (деривативів). Згідно ч.1 ст.1 ЗУ «Про цінні папери та

фондовий ринок», обіг цінних паперів – вчинення правочинів, пов'язаних з переходом прав власності на цінні папери і прав за цінними паперами, за винятком договорів, що укладаються під час розміщення цінних паперів. Отже, ключовим питанням при реалізації цінних паперів обмежених в обігу є забезпечення можливості переходу прав власності на цінні папери. Неврегульованість зазначених проблемних питань призводить лише до поглиблення існуючих проблем і жодним чином не сприяє їх вирішенню. Крім того, невирішеність зазначених проблем негативно позначається на функціонуванні суб'єктів господарювання у просторі фондового ринку, стримує інвестиційні процеси і знижує ефективність використання фінансових ресурсів.

4. Питання щодо законодавчої можливості визнання безнадійними та списання з балансового обліку коштів за операціями з цінним паперами;

5. Проблеми в частині порушення судовими органами України засад розумних строків розгляду справ, в порядку цивільного, господарського, адміністративного судочинства, що зумовлено проведенням судової реформи в Україні, зокрема оптимізацією судів, що за усталеним принципом повинно покращити роботу судів, забезпечити доступ до правосуддя та створити дієвий механізм реалізації фундаментального права кожного на справедливий суд з огляду його інституційних та організаційних аспектів. На практиці процес об'єднання судів має корелювати адміністративно-територіальній реформі, а в Україні цей процес відбувається автономно, що можливо розцінювати як перешкоджання здійсненню правосуддя та доступу до нього.

4.4. Задоволення вимог кредиторів банків

З дня свого призначення уповноважена особа Фонду на ліквідацію приступає до оцінки майна банку шляхом залучення суб'єктів оціночної діяльності у порядку, визначеному Положенням Про порядок відбору осіб, які можуть виконувати роботи (надавати послуги) неплатоспроможним банкам або банкам, що ліквідуються, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції ФГВФО №434 від 28.03.2016 р. та іншими нормативно-правовими актами Фонду.

Така оцінка здійснюється з метою формування ліквідаційної маси банку. Кошти, одержані в результаті ліквідації та продажу майна (активів) банку, спрямовуються Фондом на задоволення вимог кредиторів у такій черговості:

1) зобов'язання, що виникли внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян;

2) грошові вимоги щодо заробітної плати, що виникли із зобов'язань банку перед працівниками до прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку;

3) вимоги Фонду, що виникли у випадках, визначених Законом, у тому числі покриття витрат Фонду, передбачених пунктом 7 частини другої статті 20 цього Закону, витрат, пов'язаних із консолідованим продажем активів Фондом;

4) вимоги вкладників - фізичних осіб (у тому числі фізичних осіб - підприємців), які не є пов'язаними особами банку, у частині, що перевищує суму, виплачену Фондом;

5) вимоги Національного банку України, що виникли в результаті зниження вартості застави, наданої для забезпечення кредитів рефінансування;

6) вимоги фізичних осіб (у тому числі фізичних осіб - підприємців), які не є пов'язаними особами банку, платежі яких або платежі на ім'я яких заблоковано;

7) вимоги інших вкладників, які не є пов'язаними особами банку, юридичних осіб - клієнтів банку, які не є пов'язаними особами банку;

8) інші вимоги, крім вимог за субординованим боргом;

9) вимоги кредиторів банку (фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб - підприємців, а також юридичних осіб), які є пов'язаними особами банку;

10) вимоги за субординованим боргом.

Вимоги до банку, незадоволені за недостатністю його майна, вважаються погашеними, що не позбавляє Фонд або уповноважену особу Фонду права звертатися з вимогами до пов'язаної з банком особи у порядку, визначеному частиною п'ятою статті 52 Закону.

Вимоги кожної наступної черги задовольняються в міру надходження коштів від продажу майна (активів) банку після повного задоволення вимог попередньої черги. У разі якщо обсяг коштів, одержаних від продажу майна (активів), недостатній для повного задоволення всіх вимог однієї черги, вимоги задовольняються пропорційно до суми вимог, що належать кожному кредитору однієї черги. У разі відмови кредитора від задоволення визнаної в установленому порядку вимоги Фонд не враховує суму грошових вимог цього кредитора.

Так, станом на 01.01.2019 року загальна балансова вартість активів 83 банків, в яких рішенням виконавчої дирекції Фонду затверджено реєстр акцептованих вимог кредиторів, становить 482,18 млрд грн, в той час як їх оціночна вартість – 77,17 млрд грн, або 16,00%, що, звичайно, не достатньо для задоволення всіх вимог кредиторів банків (табл. 4.6.)

Таблиця 4.6.

Балансова та оціночна вартість активів

(тис. грн)

№ з/п	БАНК	Балансова вартість активів	Оціночна вартість активів
#	ПАТ "ДЕРЖЗЕМБАНК" ліквідацію	0,00	0,00
#	ПАТ "ЕРДЕ БАНК" ліквідацію	0,00	0,00
#	ПАТ "БАНК ТАВРИКА" ліквідацію	0,00	0,00
#	ПАТ "КЛАСИКБАНК" ліквідацію	0,00	0,00
#	ПАТ "ФІНБАНК" ліквідацію завершено	0,00	0,00
1	ПАТ "МЕЛІОР БАНК" в стадії завершення	0,00	0,00
2	ПАТ "КБ ДАНІЕЛЬ"	758 144,83	15 874,07
3	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	5 511 398,70	18 868,08
4	ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	23 645 833,68	2 804 528,71
5	АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	2 034 540,85	52 489,49
6	ПАТ "БАНК"ФОРУМ"	12 054 560,26	3 772 947,12
7	ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	1 029 096,77	364,82
8	ПАТ "КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК"	214 207,94	11 049,04
9	ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	9 982 426,55	262 873,93

10	ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК"	629 940,60	68 796,02
11	ПАТ "АВТОКРАЗБАНК"	1 738 338,60	104 775,09
12	ПАТ "СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК"	534 203,36	113 441,78
13	ПАТ "ФІНРОСТБАНК"	1 915 982,82	125 362,91
14	ПАТ "КБ "УФС"	3 524 824,04	89 763,80
15	АТ "ЄВРОГАЗБАНК"	3 982 973,32	357 420,98
16	АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	1 265 192,81	24 789,67
17	ПАТ "ТЕРРА БАНК"	3 692,22	2 944,87
18	ПАТ "КБ "АКТИВ-БАНК"	5 384 442,73	600 399,37
19	ПАТ "ПРАЙМ-БАНК"	10 041,22	8 351,32
20	ПАТ "АКТАБАНК"	6 128 439,14	849 137,64
21	ПАТ "ІНТЕРКРЕДИТБАНК"	195 298,21	46 252,72
22	ПАТ "ГРІН БАНК"	1 844,77	172,49
23	АТ КБ "ЕКСПОБАНК"	2 756 838,23	709 746,35
24	ПАТ "БАНК "ДЕМАРК"	2 945 899,57	62 092,69
25	АТ "ПОРТО-ФРАНКО"	695 209,89	31 172,47
26	ПАТ КБ "АКСІОМА"	696 459,06	152 435,11
27	ПАТ "БГ БАНК"	2 022 187,70	434 632,57
28	ПАТ "ЛЕГБАНК"	707 018,10	80 607,26
29	ПАТ "БАНК КАМБІО"	3 353 792,09	506 703,93
30	ПАТ "ВІЕЙБІ БАНК"	32 990 996,60	6 562 100,74
31	ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	7 382 085,66	958 312,69
32	ПАТ "ПРОФІН БАНК"	727 756,98	67 442,87
33	ПАТ АБ "УКООПСПІЛКА"	162 058,35	3 419,89
34	ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК"	4 938 185,30	639 348,13
35	ПАТ "ЗЛАТОБАНК"	14 837 870,26	1 351 219,98
36	ПАТ "ІМЕКСБАНК"	22 441 720,58	3 066 301,46
37	ПАТ "КРЕДИТПРОМБАНК"	1 066 924,65	110 834,26
38	ПАТ "КБ "НАДРА"	49 368 260,27	6 662 468,10
39	ПАТ "ЕНЕРГОБАНК"	2 397 103,30	345 830,63
40	ПАТ КБ "СТАНДАРТ"	0,00	0,00
41	ПАТ "АКБ "КИЇВ"	182 787,33	238 774,29
42	ПАТ "ОМЕГА БАНК"	33 458,05	515 392,45
43	ПАТ "БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ"	4 947 573,65	717 623,47
44	ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК"	2 754 323,46	146 943,01
45	ПАТ "БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	2 078 305,40	94 156,56
46	ПАТ "УКРГАЗПРОМБАНК"	448 872,25	33 500,73
47	ПАТ АБ "СТОЛИЧНИЙ"	892 951,89	95 519,65
48	АТ "ДЕЛЬТА БАНК"	106 959 098,06	22 081 601,90
49	ПАТ "АКБ "КАПІТАЛ"	1 332 813,23	110 582,13
50	ПАТ "РАДИКАЛ БАНК"	674 260,04	197 046,90
51	ПАТ "ІНТЕГРАЛ-БАНК"	1 121 353,15	149 750,90
52	АТ "БАНК "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	2 330 454,70	306 223,33
53	ПАТ "УНІКОМБАНК"	1 537 342,11	109 905,73
54	АТ "БАНК ВЕЛЕС"	14 315,77	6 631,35
55	ПАТ БАНК "КОНТРАКТ"	323 705,10	165 796,47
56	АТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	56 499 767,36	8 043 744,98
57	ПАТ "ВБР"	4 805 261,78	1 602 460,47
58	ПАТ "ЮНІОН СТАНДАРД БАНК"	1 191 940,97	124 618,96
59	ПАТ "КБ "ПРЕМІУМ" (дані станом на 12.03.2018)	948 196,39	284 377,02
60	ПАТ "АВАНТ-БАНК"	1 871 760,83	395 361,95
61	ПАТ "УКРІНБАНК (дані станом на 07.07.2016)	5 322 424,60	-
62	АТ КБ "ТК КРЕДИТ"	1 395 604,65	393 215,13
63	ПАТ "БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ - УКРАЇНА"	1 296 063,87	235 114,26
64	ПАТ "БАНК "СОФІЙСЬКИЙ"	806 366,61	248 620,67
65	ПАТ "КБ "ХРЕЩАТИК"	8 179 174,83	1 561 642,91
66	ПАТ "БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	5 973 199,72	81 192,64
67	ПУАТ "ФІДОБАНК"	4 619 151,78	1 500 105,15
68	ПУАТ "СМАРТБАНК"	820,41	158,80
69	ПАТ КБ "ЄВРОБАНК"	907 604,60	196 908,85
70	ПАТ "КСГ БАНК" (дані станом на 10.04.2017)	455 096,00	122 824,24

71	АТ "АРТЕМ-БАНК"	555 427,46	84 899,47
72	ПАТ "БАНК "ТРАСТ"	350 909,49	121 066,13
73	ПАТ "КБ "ІНВЕСТБАНК"	439 431,04	140 615,83
74	АТ "ФОРТУНА-БАНК"	2 240 018,56	448 023,35
75	ПАТ "ПЛАТИНУМ БАНК"	4 733 567,14	724 994,62
76	ПАТ "БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	337 014,12	116 783,83
77	ПАТ "ВЕКТОР БАНК"	280 055,05	12 869,87
78	ПАТ "ДІАМАНТБАНК"	2 461 267,95	889 064,99
79	ПАТ "АКБ "НОВИЙ"	173 330,65	53 588,43
80	ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ГЕФЕСТ"	41,97	2,69
81	АТ «БАНК БОГУСЛАВ»	520 032,29	233 326,12
82	АТ "РОДОВІД БАНК"	19 518 809,07	3 240 422,09
83	ПАТ "БАНК "ЮНІСОН"	626 464,40	270 213,64
Загальна сума в тис. грн.		482 176 207,79	77 170 939,04

Загальна сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2019 становить 265 777 085,47 тис. грн (враховуючи банки, в яких завершено ліквідацію), з них в розрізі черг (табл. 4.7.):

Таблиця 4.7.

Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів, в розрізі черг станом на 01.01.2019

Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2019, тис. грн	тис. грн								
	2 черга, тис. грн	3 черга, тис. грн	4 черга, тис. грн	5 черга, тис. грн	6 черга, тис. грн	7 черга, тис. грн	8 черга, тис. грн	9 черга, тис. грн	10 черга, тис. грн
265 777 085,47	44 702,38	89 153 822,30	37 681 847,83	8 169 688,51	64 903,28	113 438 244,50	10 919 438,80	4 065 784,06	2 238 653,80

За 2018 рік сума затверджених акцептованих вимог кредиторів зросла на 5 465 306,94 тис. грн, що обумовлено затвердженням реєстру кредиторів в 2018 році у 4 неплатоспроможних банках, з них найбільший по сумі затверджених акцептованих вимог кредиторів: АТ "РОДОВІД БАНК" – 4 688 668,32 тис. грн.

За 2018 рік по всім чергам кредиторських вимог погашено – 8 811 942,24 тис. грн (рис. 4.3.).

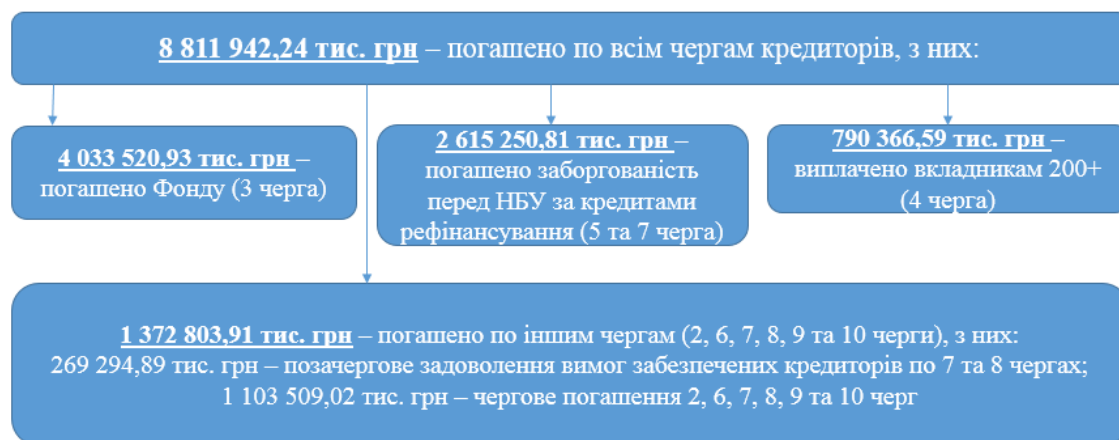

Рис. 4.3. Погашення кредиторських вимог за 2018 рік

Погашення кредиторських вимог другої черги.

Сума акцептованих вимог кредиторів другої черги – 44 702,38 тис. грн.

Станом на 01.01.2019 погашено 34 957,76 тис. грн, що становить 78,20% всієї заборгованості по черзі, з них за 2018 рік – 2 434, 28 тис. грн.

З 37 банків повністю другу чергу погасили 23 неплатоспроможні банки. По 5 банкам повне погашення не відбулось, в зв'язку з тим, що окремі фізичні особи вчасно не з'явилися за заробітною платою. Кількість депонованих коштів по таким банкам – 19,36 тис. грн.

По 6 банкам не розпочато погашення 2-ої черги, а саме: АТ "ЄВРОГАЗБАНК", АТ "БАНК "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ", ПАТ "АВАНТ-БАНК", ПАТ "БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ - УКРАЇНА", ПАТ "ВЕКТОР БАНК", ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ГЕФЕСТ".

Погашення кредиторських вимог третьої черги (Фонду гарантування).

Сума акцептованих вимог кредиторів третьої черги – 89 153 822,30 тис. грн.

Станом на 01.01.2019 погашено 19 746 279,87 тис. грн, що становить 22,15% всієї заборгованості по черзі, з них за 2018 рік – 4 033 520,93 тис. грн.

Лідерами по погашенню третьої черги за 2018 рік були наступні банки:

1. АТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ" – 1 067 537,81 тис. грн (26,47% від суми погашення третьої черги за 2018 рік);

2. АТ "ДЕЛЬТА БАНК" – 810 464,79 тис. грн (20,09% від суми погашення третьої черги за 2018 рік);

3. ПАТ "ПЛАТИНУМ БАНК" – 430 091,81 тис. грн (10,66% від суми погашення третьої черги за 2018 рік);

4. ПУАТ "ФІДОБАНК" – 366 710,49 тис. грн (9,09% від суми погашення третьої черги за 2018 рік);

5. ПАТ "ВІЕЙБІ БАНК" – 262 737,11 тис. грн (6,51% від суми погашення третьої черги за 2018 рік);

На рисунку 4.4. наведені лідери серед банків по обсягу погашення третьої черги (за весь час) станом на 01.01.2019 (у відсотковому співвідношенні суми погашення кожного банку до загальної суми погашення третьої черги кредиторів – 19 746 279,87 тис. грн).

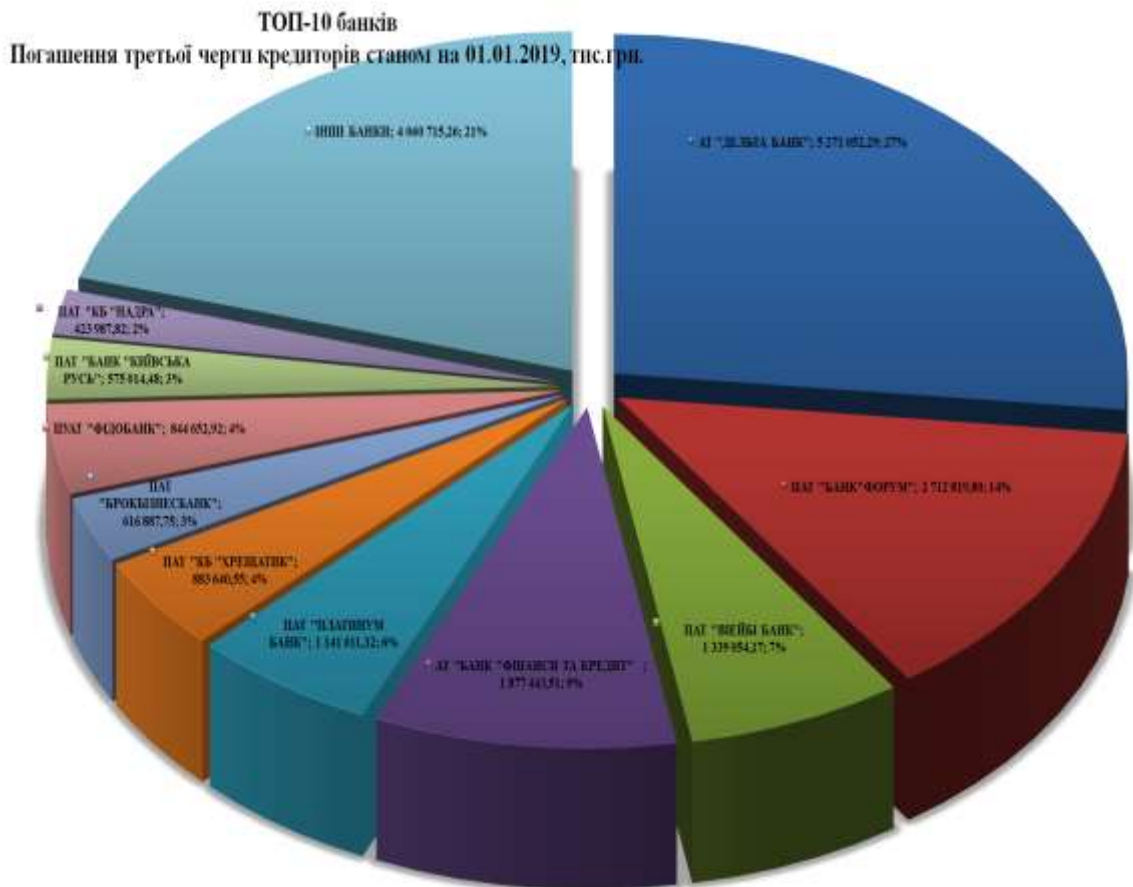

Рис. 4.4. Банки-лідери по погашенню третьої черги кредиторів станом на 01.01.2019, тис. грн

Погашення кредиторських вимог четвертої черги.

Сума акцептованих вимог кредиторів четвертої черги – 37 681 847,83 тис. грн. По четвертій черзі погашено 1 853 831,46 тис. грн, що становить 4,92%. За 2018 рік четверту чергу погашено на – 790 366,59 тис. грн.

Повністю четверту чергу погасили такі банки:

ПАТ "ГРІН БАНК" (задоволено вимоги 4 вкладників 200+).

ПАТ "КРЕДИТПРОМБАНК" (задоволено вимоги 3 вкладників 200+).

ПАТ "ПРАЙМ-БАНК" (задоволено вимоги 18 вкладників 200+).

ПАТ "БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ" (задоволено вимоги 4 вкладників 200+).

ПАТ "БАНК "ЮНІСОН" (задоволено вимоги 108 вкладників 200+).

По ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК" задоволено 99,99% вимог кредиторів – 171 418,04 тис. грн (з 65 вкладників 200+ задоволено вимоги 64, по 1 депоновано 1,93 тис. грн).

По ПАТ "ВБР" задоволено 99,99% вимог кредиторів – 719 952,74 тис. грн (з 139 вкладників 200+ задоволено вимоги 134, по 5 депоновано 8,89 тис. грн).

У 2018 році розпочато погашення четвертої черги наступними банками:

ПАТ "БАНК"ФОРУМ" – часткове погашення, в розмірі 20,00 % від суми заборгованості перед кожним кредитором.

ПАТ "БАНК "СОФІЙСЬКИЙ" – часткове погашення, в розмірі 12,51 % від суми заборгованості перед кожним кредитором.

ПАТ "ДІАМАНТБАНК" – часткове погашення, в розмірі 45,00 % від суми заборгованості перед кожним кредитором.

Погашення кредиторських вимог п'ятої черги.

Сума акцептованих вимог кредиторів п'ятої черги – 8 169 688,51 тис. грн що складається із заборгованості перед НБУ наступних банків: ПАТ "РЕАЛ БАНК" – 551 395,94 тис. грн, ПАТ "БАНК "ФОРУМ" – 486 712,41 тис. грн (заборгованість за кредитами рефінансування погашена повністю, залишок заборгованості перед НБУ 25,30 тис. грн – зразки монет, які належать НБУ), АТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ" – 6 941 123,33 тис. грн (погашено 185 305,06 тис. грн), ПАТ "КБ "ХРЕЩАТИК" – 190 456,83 тис. грн (заборгованість за кредитами рефінансування погашена повністю).

Загалом п'яту чергу погашено на 862 449,00 тис. грн, що складає 10,56% від загальної заборгованості по п'ятій черзі. За 2018 рік п'яту чергу погашено на 46 586,69 тис. грн (АТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ").

Погашення кредиторських вимог шостої черги.

Сума акцептованих вимог кредиторів шостої черги – 64 903,28 тис. грн.

Шосту чергу погашено на 1 660,11 тис. грн, що становить 2,56%, з них ПАТ "ГРІН БАНК" – 6,50 тис. грн (100% акцептованих вимог по шостій черзі), ПАТ "АКБ "НОВИЙ" – 4,13 тис. грн (100% акцептованих вимог по шостій черзі), ПАТ "БАНК "ЮНІСОН" – 30,48 тис. грн (100% акцептованих вимог по шостій черзі) ПАТ "ПРАЙМ–БАНК" – 6,83 тис. грн (87,40% акцептованих вимог по шостій черзі), ПАТ "КРЕДИТПРОМБАНК" – 16,05 тис. грн (98,92% акцептованих вимог по шостій черзі), ПАТ "ВБР" – 140,91 тис. грн (96,03% акцептованих банком вимог по шостій черзі), ПАТ "БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ" – 1 455,22 тис. грн (99,65% акцептованих банком вимог по шостій черзі).

За 2018 рік шосту чергу погашено на 31,56 тис. грн.

Погашення кредиторських вимог сьомої черги.

Сума акцептованих вимог кредиторів сьомої черги – 113 438 244,50 тис. грн, в тому числі залишок заборгованості перед НБУ, що включений до сьомої черги станом на 01.01.2019 становить – 33 487 715,09 тис. грн.

Сьому чергу погашено на 10 958 462,14 тис. грн (9,66%) (за 2018 рік сьому чергу погашено на – 3 768 735,31 тис. грн), з них:

– позачергове задоволення вимог кредиторів (НБУ) по черзі за весь час – 6 441 221,98 тис. грн (за 2018 рік погашено – 2 568 664,12 тис. грн):

ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ" – за весь час 14 851,87 тис. грн, за 2018 рік – 3 176,43 тис. грн.

ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК" – за весь час 247 974,26 тис. грн, за 2018 рік – 18 273,17 тис. грн.

ПАТ "АВТОКРАЗБАНК" – за весь час 13 740,39 тис. грн, за 2018 рік – 1 539,80 тис. грн.

АТ "ЄВРОГАЗБАНК" – за весь час 5 063,10 тис. грн, за 2018 рік – 941,33 тис. грн.

ПАТ "АКТИВ БАНК" – за весь час 18 851,26 тис. грн, за 2018 рік – 14 539,20 тис. грн.

АТ КБ "ЕКСПОБАНК" – за весь час 84 074,74 тис. грн, за 2018 рік – 13 459,44 тис. грн.

ПАТ "БАНК "ДЕМАРК" – за весь час 26 519,40 тис. грн (борг погашено повністю).

АТ "ПОРТО–ФРАНКО" – за весь час 38 107,23 тис. грн (борг погашено повністю).

ПАТ "БГ БАНК" – за весь час 135 851,17 тис. грн, за 2018 рік – 21 798,19 тис. грн (борг погашено повністю).

ПАТ "ЛЕГБАНК" – за весь час 2 300,00 тис. грн, за 2018 рік – 2 300,00 тис. грн.

ПАТ "БАНК КАМБІО" – за весь час 290 292,29 тис. грн, за 2018 рік – 24 117,14 тис. грн.

ПАТ "ВІЕЙБІ БАНК" – за весь час 223 894,30 тис. грн, за 2018 рік – 155 520,49 тис. грн.

ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК" – за весь час 184 368,49 тис. грн (борг погашено повністю).

ПАТ "ЗЛАТОБАНК" – за весь час 39 624,37 тис. грн.

ПАТ "КБ "НАДРА" – за весь час 1 269 113,31 тис. грн, за 2018 рік – 627 376,51 тис. грн.

ПАТ "БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ" – за весь час 186 430,99 тис. грн, за 2018 рік – 46 942,95 тис. грн.

АТ "ДЕЛЬТА БАНК" – за весь час 3 048 094,95 тис. грн, за 2018 рік – 1 317 075,47 тис. грн.

ПАТ "ПЛАТИНУМ БАНК" – за весь час 248 615,18 тис. грн (борг погашено повністю).

ПАТ "ДІАМАНТБАНК" – за весь час 291 597,95 тис. грн, за 2018 рік – 249 747,23 тис. грн (борг погашено повністю).

АТ "РОДОВІД БАНК" – за весь час 71 856,75 тис. грн, за 2018 рік – 71 856,75 тис. грн.

– позачергове задоволення вимог забезпечених кредиторів (треті особи) за весь час – 677 920,72 тис. грн (за 2018 рік погашено – 237 288,20 тис. грн):

ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК" – за весь час 119 972,41 тис. грн (з них 1 213,50 тис. грн – забезпечений МБК з ПАТ «Реал Банк», 118 758,91 тис. грн – АТ «Ощадбанк»), за 2018 рік – 0,00 тис. грн.

АТ БАНК "МЕРКУРІЙ" – за весь час 47 510,78 тис. грн (з них 35 957,36 тис.грн. – «Державна іпотечна установа», 11 553,42 тис. грн – ТОВ «ПЛАНЕТА КОМФОРТ»), за 2018 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "ФОРУМ" – за весь час 35 377,80 тис. грн (забезпечений МБК з ПАТ «ВТБ Банк», передача у власність ВТБ банку готелю «Баккара»), за 2018 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "АВТОКРАЗБАНК" – за весь час 6 694,63 тис. грн (з них 4 682,74 тис. грн – «Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України», 2 011,89 тис. грн – «Державна іпотечна установа»), за 2018 рік – 2 011,89 тис. грн («Державна іпотечна установа»).

ПАТ "СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК" – за весь час 2 905,17 тис. грн (гарантійний депозит АТ «Укресімбанк»), за 2018 рік – 0,00 тис. грн.

АТ "ЄВРОГАЗБАНК" – за весь час 2 112,97 тис. грн («Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України»), за 2018 рік – 0,00 тис. грн.

АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА" – за весь час 287,66 тис. грн (гарантійний депозит ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»), за 2018 рік – 0,00 тис. грн.

АТ КБ "ЕКСПОБАНК" – за весь час 97 547,72 тис. грн (з них 8 200,08 тис. грн – гарантійний депозит АТ «Укресімбанк», 89 347,63 тис. грн – ТОВ «ФК «Прайм Кепітал Груп»), за 2018 рік – 54 005,93 тис. грн (ТОВ «ФК «Прайм Кепітал Груп»).

ПАТ "ЗЛАТОБАНК" – за весь час 59 597,95 тис. грн (з них 57 366,81 тис. грн – «Німецько – Український фонд», 2 231,14 тис. грн – ТОВ "Порше Мобіліті»), за 2018 рік – 10 652,41 тис. грн («Німецько – Український фонд»).

ПАТ "ІМЕКСБАНК" – за весь час 10 035,85 тис. грн (з них 278,85 тис. грн – гарантійний депозит АТ «Укресімбанк», 9 757,00 тис. грн – «Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України»), за 2018 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "КБ "НАДРА" – за весь час 43 708,66 тис. грн (з них 36 808,66 тис. грн – «Німецько – Український фонд», 6 900,00 тис. грн – ПАТ "Альфа банк"), за 2018 рік – 6 900,00 тис. грн (ПАТ "Альфа банк").

ПАТ КБ "СТАНДАРТ" – за весь час 255,92 тис. грн (АБ "Укргазбанк"), за 2018 рік – 255,92 тис. грн.

ПАТ "БАНК"КИЇВСЬКА РУСЬ" – за весь час 6 944,63 тис. грн («Німецько – Український фонд»), за 2018 рік – 6 944,63 тис. грн («Німецько – Український фонд»).

ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК" – за весь час 11 009,28 тис. грн («Німецько – Український фонд»), за 2018 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ" – за весь час 2 003,99 тис. грн (з них 31,82 тис. грн – ПАТ "Альфа банк", 1 972,17 тис. грн – гарантійний депозит АБ "Укргазбанк"), за 2018 рік – 0,00 тис. грн.

АТ "ДЕЛЬТА БАНК" – за весь час 10 798,81 тис. грн («Укресімбанк»), за 2018 рік – 10 798,81 тис. грн («Укресімбанк»).

ПАТ "РАДИКАЛ БАНК" – за весь час 48 181,08 тис. грн («Державна іпотечна установа»), за 2018 рік – 0,00 тис. грн.

ПАТ "ІНТЕГРАЛ-БАНК" – за весь час 27 256,78 тис. грн (забезпечений МБК з ПАТ «КБ «Хрещатик»), за 2018 рік – 0,00 тис. грн.

АТ "ФОРТУНА-БАНК" – за весь час 130 355,64 тис. грн («Укресімбанк»), за 2018 рік – 130 355,64 тис. грн («Укресімбанк»).

ПАТ "ДІАМАНТБАНК" – за весь час 15 362,98 тис. грн (ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»), за 2018 рік – 15 362,98 тис. грн (ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»).

– чергове задоволення вимог кредиторів:

ПАТ "АКБ "КИЇВ" – 31,48 тис. грн (100%).

ПАТ "ОМЕГА БАНК" – 33,39 тис. грн (100%).

ПАТ "КЛАСИКБАНК" – 2 207,64 тис. грн (100%).

АТ КБ «ТК КРЕДИТ» – 3 275,83 тис. грн (99,99% загальної заборгованості банку по черзі).

ПАТ "ГРІН БАНК" – 102 784,18 тис. грн (97,37% загальної заборгованості банку по черзі).

ПАТ "ВБР" – 3 520 053,34 тис. грн (70,67% загальної заборгованості банку по черзі), за 2018 рік – 920 752,50 тис. грн.

ПАТ "ПРАЙМ-БАНК" – 102 977,39 тис. грн (59,79% загальної заборгованості банку по черзі), за 2018 рік – 0,25 тис. грн.

АТ "БАНК ВЕЛЕС" – 849,30 тис. грн (48,71% загальної заборгованості банку по черзі).

ПУАТ "СМАРТБАНК" – 21 265,04 тис. грн (36,35% загальної заборгованості банку по черзі), за 2018 рік – 999,87 тис. грн.

ПАТ "БАНК "ЮНІСОН" – 12 721,92 тис. грн (30,52% загальної заборгованості банку по черзі), за 2018 рік – 12 721,92 тис. грн.

ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК" – 73 117,90 тис. грн (враховуючи погашення заборгованості за кредитами рефінансування перед НБУ погашено 24,47% загальної заборгованості банку по черзі), за 2018 рік – 28 306,42 тис. грн.

ПАТ "АКБ "НОВИЙ" – 2,03 тис. грн (0,02% загальної заборгованості банку по черзі), за 2018 рік – 2,03 тис. грн.

Погашення кредиторських вимог восьмої черги.

Сума акцептованих вимог кредиторів восьмої черги – 10 919 438,80 тис. грн. Восьму чергу погашено на 164 865,41 тис. грн (за 2018 рік – 32 006,69 тис. грн), з них:

39 030,00 тис. грн – чергове задоволення ПАТ "ГРІН БАНК" (96,31% загальної заборгованості банку по черзі, в 2018 році заборгованість не погашалась).

125 465,23 тис. грн – позачергове задоволення ПАТ "ПЛАТИНУМ БАНК", з них 46 909,61 тис. грн – Міжнародна Фінансова Корпорація «International Finance Corporation», 78 555,62 тис. грн – АТ «Ощадбанк» (загалом погашено 86,74% заборгованості банку по черзі, за 2018 рік – 32 006,69 тис. грн).

359,47 тис. грн – чергове задоволення ПАТ "АКБ "НОВИЙ" (100% загальної заборгованості банку по черзі).

10,71 тис. грн – чергове задоволення ПАТ "КЛАСИКБАНК" (100% загальної заборгованості банку по черзі).

Погашення кредиторських вимог дев'ятої черги.

Сума акцептованих вимог кредиторів дев'ятої черги – 4 065 784,06 тис. грн.

Станом на 01.01.2019 дев'яту чергу погашено на 891 682,77 тис. грн – 21,93% від загальної заборгованості по дев'ятій черзі, з них:

686 811,83 тис. грн – чергове задоволення АТ КБ «ТК КРЕДИТ» (40,65% загальної заборгованості банку по черзі, в 2018 році заборгованість не погашалась).

204 795,88 тис. грн – чергове задоволення ПАТ "АКБ "НОВИЙ" (100% загальної заборгованості банку по черзі, в 2018 році погашено – 122 871,95 тис. грн).

55,57 тис. грн – позачергове задоволення ПАТ "ВБР" (0,01% загальної заборгованості банку по черзі, в 2018 році заборгованість не погашалась).

19,49 тис. грн – чергове задоволення ПАТ "КЛАСИКБАНК" (100% загальної заборгованості банку по черзі).

Погашення кредиторських вимог десятої черги.

Сума акцептованих вимог кредиторів десятої черги – 2 238 653,80 тис. грн.

Станом на 01.01.2019 десяту чергу погашено на 1,14% від загальної заборгованості по черзі, а саме на 25 452,17 тис. грн, з них:

10 063,93 тис. грн – чергове задоволення ПАТ "ДЕРЖЗЕМБАНК" (100% загальної заборгованості банку по черзі).

15 388,24 тис. грн – чергове задоволення ПАТ "АКБ "НОВИЙ" (12,00% загальної заборгованості банку по черзі погашено в 2018 році).

Погашення кредиторських вимог станом на 01.01.2019 наведено на рисунку 4.5.

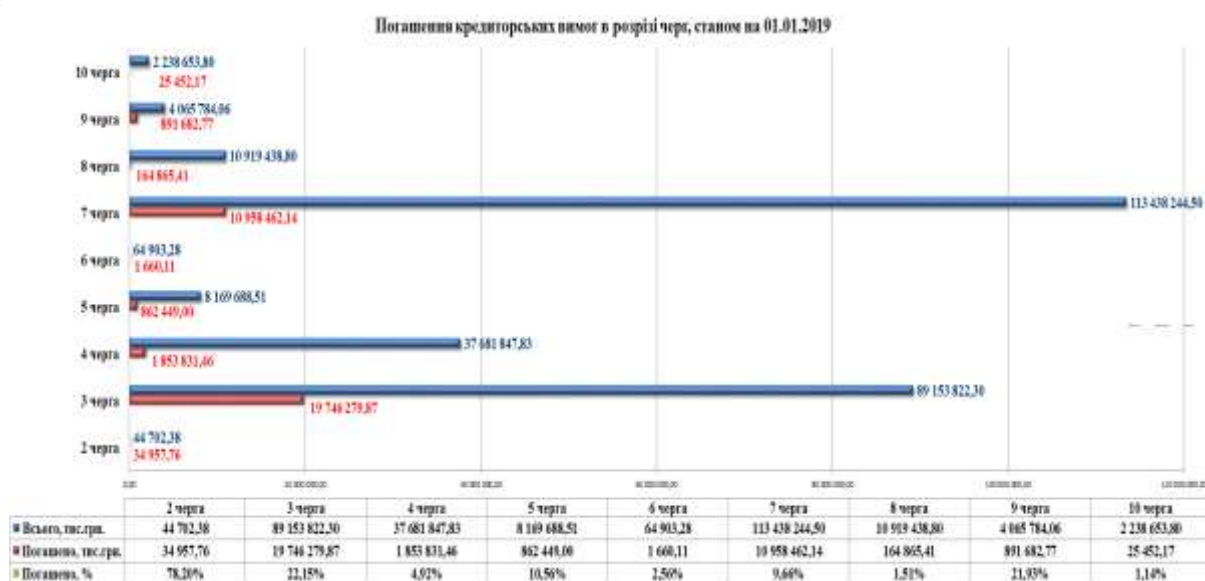

Рис. 4.5. Погашення кредиторських вимог в розрізі черг станом на 01.01.2019

Окремо зазначимо інформацію щодо погашення заборгованості неплатоспроможних банків за кредитами НБУ.

У 2018 році повністю погашено заборгованість перед НБУ за виданими кредитами рефінансування:

ПАТ "БГ БАНК" (за 2018 рік – 21 798,19 тис. грн позачергово);

ПАТ "ДІАМАНТБАНК" – (за 2018 рік – 249 747,23 тис. грн позачергово).

Усього за 2018 рік погашено заборгованість за кредитами НБУ на 2 615 250,81 тис. грн, усі погашення відбулись позачергово, з них найбільша сума погашення – 1 317 075,47 тис. грн (АТ «ДЕЛЬТА БАНК»).

Станом на 01.01.2019 заборгованість неплатоспроможних банків за кредитами рефінансування НБУ обліковується на рахунках 21 банку, загальний залишок заборгованості (враховуючи банки в яких не затверджено реєстр кредиторів ПАТ "КБ "Фінансова ініціатива" та ПАТ "Укркомунбанк") – 40 805 796,84 тис. грн.

4.5. Розслідування протиправних діянь цивільного та кримінального характеру в неплатоспроможних банках

Під час здійснення процедури виведення банків з ринку Фондом вживається комплекс заходів, спрямованих на попередження, виявлення та припинення протиправних дій, що мають ознаки злочину в неплатоспроможних банківських установах.

За результатами проведеної роботи та на виконання вимог п. 6 ч.2 ст. 37 та п. 8 ч.1 ст. 48 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» за період 2018 року Фондом та уповноваженими особами Фонду до правоохоронних органів спрямовано 567 звернень про вчинення кримінальних правопорушень, за результатами розгляду яких до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено 190 кримінальних проваджень.

Одночасно, Фондом та уповноваженими особами починаючи з 2014 року до правоохоронних органів спрямовано 5 415 заяв про вчинення кримінальних правопорушень в порядку ст. 214 КПК України на загальну суму 355 650 509 тис грн, за результатами розгляду яких до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено 2741 кримінальних проваджень, з яких 376 закрито, у 38 скеровано обвинувальні акти до суду (у 12 винесено обвинувальні вироки, виправдувальні вироки відсутні).

З вищезазначеного числа звернень, до правоохоронних органів за фактами протиправних дій, вчинених пов'язаними з банками особами, спрямовано 423 звернень на загальну суму 186 971 656 тис. грн, з яких до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено 348 кримінальних проваджень, 36 проваджень закрито, у 5 до суду скеровано обвинувальні акти (у 1 винесено обвинувальний вирок, виправдувальні вироки відсутні).

Досудове розслідування у зазначених кримінальних провадженнях здійснюється різними правоохоронними органами (Національна поліція, органи прокуратури України, Служба Безпеки України, Державна фіскальна служба, Національне антикорупційне бюро України).

За результатами розгляду заяв, матеріалів перевірок, висновків та спільної співпраці Фонду та уповноважених осіб Фонду з органами досудового розслідування повідомлено про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень 28 особам.

Також, в рамках розслідування кримінальних проваджень з метою забезпечення відшкодування шкоди, завданої внаслідок вчинення кримінальних правопорушень, Фондом та уповноваженими особами Фонду заявлено 197 цивільних позови.

З метою більш ефективного здійснення завдань Фонду та у відповідності до домовленостей з Міжнародним валютним фондом, з метою виявлення фактів проведення проблемних або ризикових операцій, неналежного виконання процедур управління ризиками та внутрішнього контролю, виявлення в діяльності банку порушення банківського законодавства України, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, за ініціативою Департаменту розслідування, на даний час

організовано проведення здійснення комплексних аналізів 17 неплатоспроможних банків (forensic audit).

Так у 2018 році, завершено аналіз неплатоспроможності 9 банківських установ: АТ «КБ «НАДРА», АТ «Дельта Банк», АТ «Банк «Фінанси та Кредит», АТ «Брокбізнесбанк», ПАТ «КБ «Хрещатик», ПАТ «Банк Михайлівський», ПАТ «УПБ», ПАТ «ФІДОБАНК», АТ «ІМЕКСБАНК».

Проведення комплексного аналізу неплатоспроможності 8 банківських установ: ПАТ «КБ «Євробанк», ПАТ «ПтБ» та ПАТ «ФІНБАНК», ПАТ «Терра Банк», ПАТ «Банк «Київська Русь», ПАТ «ВіЕйБі Банк», ПАТ «КБ «УФС», ПАТ «АВАНТ БАНК» тривало.

Висновки та матеріали здійснених комплексних аналізів неплатоспроможних банків, у яких викладені механізми та причини вчинення неправомірних дій, якими банкам завдано значні збитки, долучаються до матеріалів кримінальних проваджень та використовуються органами досудового розслідування під час здійснення досудового розслідування.

Так, складені висновки forensic audit стають підставами для повідомлень про підозру пов'язаним з банками осіб за фактами вчинення ними протиправних дій та покладаються в основу судово-бухгалтерських та судово-економічних експертиз, які проводяться спеціалізованим експертними установами і які використовуються в якості доказів у кримінальних провадженнях.

4.6. Правове супроводження виведення неплатоспроможних банків з ринку

Упродовж 2018 року Фондом здійснювалось належне представництво інтересів Фонду гарантування в усіх судових інстанціях. Загальна кількість судових проваджень по системі (неплатоспроможні банки та Фонд) складала більше 60 тис. справ, з яких Фонд супроводжував більше ніж 8 тис. судових справ, включаючи більше 800 справ з сумою позовних вимог понад 10 млн грн. Загальна сума позовних вимог лише за категорією справ (10 млн і більше) складає майже 134 млрд грн.

Забезпечувалася участь у розгляді у Верховному Суді справ з перегляду рішень судів про відміну тимчасової адміністрації та ліквідації банків. Верховним Судом прийняті остаточні рішення, якими підтверджується правомірність виведення з ринку ПАТ «БАНК «ЮНІСОН», ПАТ «ВіЕйБі БАНК», ПАТ «СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК», АТ КБ «ТК КРЕДИТ». Також Верховним Судом скасовані судові рішення, якими визнавались протиправними рішення Національного банку України щодо визнання неплатоспроможним ПАТ «КБ «Фінансова ініціатива» та щодо визнання неплатоспроможним і відкликання банківської ліцензії ПАТ «Банк «Київська Русь», а справи по цим банкам направлені на новий розгляд.

Продовжено діяльність з пред'явлення до пов'язаних з банками осіб, дії або бездіяльність яких призвели до заподіяння кредиторам та/або банку шкоди, та/або пов'язаних з банками осіб, які внаслідок таких дій або бездіяльності прямо чи

опосередковано отримали майнову вигоду, вимог про відшкодування шкоди, заподіяної банку, звернення з такими вимогами до суду.

У 2018 році (враховуючи позицію Великої Палати Верховного Суду щодо підсудності вказаної категорії спорів) Фондом подано до судів господарської юрисдикції позови до власників істотної участі та пов'язаних осіб 21 неплатоспроможного банку: АТ «БРОКБІЗНЕСБАНК», ПАТ «БАНК ФОРУМ», ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК», АБ «УКООПСПІЛКА», ПАТ «ТЕРРА БАНК», ПАТ «ЛЕГБАНК», ПАТ «ПРАЙМ-БАНК», ПАТ «БАНК КАМБІО», ПАТ «ПРОФІН БАНК», ПАТ «СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК», АТ «БАНК «ТАВРИКА», ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК», ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ДАНІЕЛЬ», АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА», ПАТ «Кредитпромбанк», ПАТ «Енергобанк», ПАТ КБ «Стандарт», ПАТ «БАНК «Київська Русь», ПАТ «РЕАЛ БАНК», АТ «ІМЕКСБАНК», ПАТ КБ «НАДРА», – на загальну суму більш ніж 59,2 мільярдів гривень.

Впродовж 2018 року було проведено правову експертизу приблизно 63 тисяч пропозицій, які були надіслані неплатоспроможними банками щодо продажу активів з балансовою та оціночною вартістю таких активів більш ніж 710 мільярдів гривень та 108 мільярдів гривень відповідно. Як наслідок, результатом цієї праці стало прийняття більше ніж 900 рішень виконавчої дирекції Фонду та більше 2,5 тисяч рішень Комітету Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з питань консолідації і продажу активів про затвердження умов продажу активів.

У зв'язку із збільшенням кількісних та якісних показників реалізації майна (активів) неплатоспроможних банків збільшилась і динаміка надходження судових справ, пов'язаних з оскарженням реалізації активів неплатоспроможних банків. Загальна кількість таких справ, які надійшли до Фонду гарантування у 2018 році становить 116. За результатами розгляду таких справ, представниками Фонду гарантування було взято участь у понад 450-ти судових засіданнях. За результатами розгляду справ, пов'язаних з оскарженням реалізації активів неплатоспроможних банків впродовж 2018 року прийнято 79 рішень, з яких 72 на користь Фонду. У результаті ефективної роботи по даній категорії справ забезпечена можливість завершення процедури аукціону та отримання надходжень на суму близько 4 млрд грн.

5. КОНСОЛІДОВАНИЙ ПРОДАЖ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ

Загальні фактичні надходження грошових коштів до Фонду за 2018 рік становлять 8,8 млрд грн, у тому числі:

1,4 млрд грн – надходження від погашення кредитної заборгованості;

6,8 млрд грн – надходження від продажу активів (майна) банків;

0,5 млрд грн – надходження від продажу цінних паперів;

0,1 млрд грн – надходження від здавання активів (майна) банків в оренду.

Місяць 2018 р	Надходження від погашення кредитної заборгованості	Надходження від продажу активів	Надходження від цінних паперів	Надходження від оренди	УСЬОГО
УСЬОГО	1 447	6 765	464	103	8 780
Січень	147,5	981,2	2,3	9,5	1140,5
Лютий	155,6	877,7	173,3	9,8	1216,4
Березень	135,5	495,4	262,7	10	903,6
Квітень	124,1	858,1	0,5	8,3	991
Травень	111,8	732,5	0	8,1	852,4
Червень	123,2	425,4	15,1	8,5	572,2
Липень	105,9	496	2,3	9,6	614
Серпень	163,1	272,5	0,7	8,9	445,2
Вересень	100	358,6	0	8	466,6
Жовтень	78,7	256,3	7,5	7,3	349,8
Листопад	99,7	399,8	0	7,1	506,6
Грудень	102,2	611,9	0	8,1	722

Відмінності в ціні реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2018 рік (6,3 млрд грн) та фактичними грошовими надходженнями від продажу активів (майна) банків за 2018 рік (6,7 млрд грн) пов'язані із розривом у часі (інколи до півроку) між датою завершення відкритих торгів (аукціонів) до фактичного надходження грошових коштів за придбаний актив.

5.1. Удосконалення системи управління активами неплатоспроможних банків

Основне завдання Фонду протягом періоду ліквідації кожного з банків – збільшення надходжень до неплатоспроможних банків (від управління та продажу активів) для максимального задоволення вимог їх кредиторів. Після створення у 2017 році Департаменту управління активами з метою удосконалення системи управління активами неплатоспроможних банків було проведено ґрунтовну роботу направлену на забезпечення підвищення якості управління активами, зокрема

реалізовано концепцію прийняття виважених та прозорих рішень шляхом запровадження роботи комітету з управління майном (активами) банків, що виводяться з ринку або ліквідуються Фондом. Положення про комітет з управління майном (активами) банків, що виводяться з ринку або ліквідуються Фондом гарантування вкладів фізичних осіб затверджене рішенням виконавчої дирекції Фонду від 29.03.2018 №940 та зареєстровано у міністерстві юстиції України 20.06.2018 за № 736/32188. З метою виконання завдань, покладених на комітет, виконавчою дирекцію визначено його повноваження та встановлено їх обсяги, що дозволило передати низку операційних питань на розгляд комітету, зосередивши увагу виконавчої дирекції на вирішенні стратегічних питань діяльності Фонду. Важливим є те, що шляхом реалізації функцій комітету, розпочатий активний процес розробки та впровадження в діяльність банків:

- ✓ планів управління майном (активами), що є результатом всебічного комплексного аналізу активів та майна банків, їх кількісних та якісних характеристик та розроблені з метою запровадження комплексу заходів зниження ризику знецінення та втрати активів, в тому числі із врахуванням принципу понесення раціональних витрат.
- ✓ планів заходів завершення процедури ліквідації банків, що гуртуються на аналізі поточного стану банків, його залишкових активів, прогнозування можливих надходжень та витрат, та направлені на встановлення обсягу та строків проведення процедур завершення ліквідації кожного із банків.
- ✓ планів заходів претензійно – позовної роботи за окремими активами або комплексних планів визначення оптимального способу задоволення вимог банку як кредитора, що складений на основі аналізу поточного стану ведення судово- претензійної роботи банку та направлений на збільшення її ефективності шляхом регламентації подальших дій кожного із банків.

Поряд із наведеними вище функціями, комітет забезпечує прийняття рішень відповідно до розроблених у 2018 році нормативних документів, зокрема: Положення про оренду майна неплатоспроможних банків, Положення про порядок проведення реструктуризації кредитної заборгованості фізичних осіб (крім фізичних осіб - підприємців) за кредитними договорами, виконання зобов'язань за якими забезпечене іпотекою.

Загадані вище заходи, разом із регулярним контролем їх фактичного виконання із винесенням на обговорення результатів на засідання колегіального органу суттєво збільшують контроль над роботою із активами, одночасно значно зменшують ризик корупційних дій щодо активів неплатоспроможного банку та в цілому призводять до збільшення ефективності процесу виведення банку з ринку.

Фонд постійно проводить роботу, спрямовану на зменшення (отримання компенсації) витрат кожного неплатоспроможного банку на утримання активів та збільшення рівня монетизації активів. Так протягом 2018 року Фондом проведена робота з формування єдиної бази даних по об'єктах нерухомості неплатоспроможних банків.

Розроблений та запроваджений у 2018 році спеціалізований веб-сайт з оренди приміщень, що значно спростив процес пошуку та вибору майна для

оренди. Найбільш привабливі активи (цілісно- майнові комплекси або офісні приміщення у центральних районах міст) оприлюднюються на сайті Фонду з презентаційними матеріалами для збору індикативних пропозицій та розширення кола потенційних орендарів.

Крім того, забезпечено моніторинг проведення реєстраційних дій у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень щодо об'єктів нерухомого майна, що перебувають у власності банків, з метою вчасного реагування у випадках вчинення протиправних дій щодо такого майна. Так, щомісячно здійснюється моніторинг відомостей щодо понад 1,5 тисячі об'єктів із застосуванням програмного забезпечення SMS-Маяк групи компаній «Ліга», завдяки застосуванню якого забезпечено вжиття заходів щодо повернення у власність банків об'єктів нерухомого майна у м. Одеса, Київській області тощо.

Також слід зазначити, що у 2018 році Фондом розпочато співпрацю у сфері примусового виконання рішень з приватними виконавцями, інститут яких створено Міністерством юстиції України як складовий елемент реформування примусового виконання рішень судів та інших органів. Фондом здійснюється розподіл виконавчих документів про стягнення заборгованості з боржників банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, та станом на 31.12.2018 приватним виконавцям розподілено 2806 виконавчих документів, фактично приватними виконавцями стягнуто понад 5,5 млн грн.

Крім примусового виконання рішень значну увагу приділено роботі з компаніями, що надають послуги неплатоспроможним банкам з повернення простроченої заборгованості позичальників та інших боржників банку. Фондом за напрямом «Стягнення простроченої заборгованості позичальників та інших боржників банку» протягом 2018 року здійснювалась співпраця з 13 провідними учасниками ринку надання послуг з повернення простроченої заборгованості. Надходження до неплатоспроможних банків за результатами роботи за вказаним напрямом склали понад 120,5 млн грн.

Однак, стягнення простроченої заборгованості шляхом залучення компаній, що спеціалізуються у наданні відповідних послуг, або примусово у позасудовому порядку або шляхом звернення до суду є розповсюдженим, але не найбільш ефективним способом захисту прав кредитора. Набагато ефективнішим засобом врегулювання заборгованості залишається її реструктуризація. Незважаючи на суттєві обмеження, що встановлені Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», Фондом забезпечено проведення реструктуризації заборгованості низки позичальників неплатоспроможних банків. Щодо окремої категорії кредитних зобов'язань – кредитів фізичних осіб (крім фізичних осіб – підприємців), забезпеченням виконання зобов'язань за якими є іпотека, розроблено нормативно – правовий акти та запроваджено єдині для позичальників усіх банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, умови реструктуризації заборгованості. Станом на 31.12.2018 на запропоновані умови пристали понад 160 позичальників неплатоспроможних банків. Запропонований Фондом інструмент дозволяє позичальникам відновити позитивну кредитну історію, зменшує соціальну напругу та є дієвою альтернативою продажу прав вимоги за іпотечними

кредитами фізичних осіб. Також департаментом управління активами на постійній основі здійснюється

Окремо, Фондом із представництвом Світового банку було розроблено модель комплексного прогнозування процедур ліквідації неплатоспроможних банків, відповідно до якої отримана можливість проведення прогнозування процесів кожного конкретного банку із врахуванням стану та кількості активів, кількості персоналу, розміру витрат та надходжень, кінцевого строку здійснення ліквідації банку.

5.2. Розвиток системи консолідованого продажу активів у 2018 році

- Здійснено повний перехід на нову систему продажу активів (майна) за голландською моделлю аукціонів (за винятком деяких активів, що є предметами застав), яка сприяє підвищенню динаміки продажу активів (майна) та забезпечує можливість їх продажу протягом прогнозованого періоду часу. Відмінність від попередньої моделі – автоматичне покрокове зниження ціни від початкової до ціни продажу відбуватиметься упродовж одного дня. Загалом, за день торгів ціна може знизитися зі 100% до 20% від номіналу. Натомість, було збільшено строки експозиції активів: на ознайомлення із лотами надається від 14 до 40 робочих днів. Також серед ключових відмінностей – скасування обмеження щодо кількості учасників торгів. Навіть за умови, що участь в аукціоні візьме один покупець, який зробить ставку, – торги будуть вважатися такими, що відбулися.

- Розроблено та запроваджено політику формування пулів корпоративних кредитів. В основу було покладено так званий «календарний підхід», коли до складу пулу у хронологічному порядку проведення аукціонів включаються активи (майно), індивідуальний продаж яких не відбувся. Кожен наступний лот починає формуватися автоматично, щойно попередній досягне встановленої нижньої межі щодо розміру пулу (загальна сума заборгованості за кредитами сягне 1 млрд грн або 10 млрд грн, залежно від типу пулу). Календарний підхід до формування пулів покликаний повністю нівелювати «суб'єктивний фактор» і можливість стороннього втручання у цей процес.

- Проведено перший вдалий аукціон із залученням міжнародних радників з продажу активів (в даному випадку First Financial Network). В аукціоні взяли участь шість інвесторів, що є рекордом для аукціонів з продажу прав вимоги за кредитними договорами неплатоспроможних банків. Ціна продажу склала 130 млн грн.

- Забезпечено роботу комісії з розгляду скарг та підготовки пропозиції стосовно організації і проведення відкритих торгів (аукціонів) з продажу активів (майна) банків, що виводяться з ринку або ліквідуються, до складу якої увійшли, в тому числі, представники Громадської організації «Трансперенсі Інтернешнл Україна». За 2018 рік проведено 109 засідань, на яких розглянуто 1033 питання. Серед них задоволено 455 скарг фізичних та юридичних осіб, звернень та подань уповноважених осіб Фонду, що становить 44% від загальної кількості розглянутих питань.

- Внесено декілька змін до Положення щодо організації продажу активів (майна) банків, що ліквідуються від 24 березня 2016 № 388, в яких, серед іншого, передбачено застосування додаткового інструменту забезпечення виконання зобов'язань учасниками відкритих торгів (аукціонів) – банківської гарантії, а також врегульовано питання зміни суттєвих характеристик лоту при продажу пулу активів (майна) на будь-якому етапі організації та проведення процедури реалізації такого пулу активів (майна).

- Внесено зміни до Регламенту роботи електронної торгової системи щодо організації та проведення відкритих торгів (аукціонів) з продажу активів (майна) банків, що виводяться з ринку та банків, що ліквідуються, та Регламенту роботи електронної торгової системи для проведення електронного аукціону, який складається з автоматичного покрокового зниження початкової (стартової) ціни лоту, етапів подання закритих цінових пропозицій та цінової пропозиції для продажу активів (майна) банків, що виводяться з ринку або ліквідуються, що сприяло підвищенню ефективності роботи системи.

- Розширено функціональні можливості віртуальної кімнати даних та значно збільшено перелік завантажених до неї документів (зокрема завантажено документи щодо усіх кредитів юридичних осіб, заборгованість за якими перевищує 100 тис. грн), що сприяло максимальному розкриттю інформації щодо активів (майна) банків, що ліквідуються, та спростило доступ потенційних покупців до такої інформації.

- Вдосконалено систему автоматизації процесу продажу активів (майна) банків, що ліквідуються, на базі CRM Бітрікс та Єдиного Кабінету, що дозволило пришвидшити процес опрацювання та виконання рішень виконавчої дирекції щодо затвердження умов реалізації активів (майна) та уникати технічних помилок при публікації працівниками банків оголошень щодо продажу активів (майна) у електронній торговій системі Prozorro.Продажі.

- Вдосконалено роботу та забезпечено належне функціонування механізму виставлення на продаж активів (майна), щодо яких є попит потенційних покупців (за наявності відповідних листів про зацікавленість у придбанні відповідних активів (майна)).

5.3. Результати продажу майна неплатоспроможних банків

Протягом 2018 року за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам активів (майна) неплатоспроможними банками було реалізовано активів (майна) банків на загальну суму 6,3 млрд. грн. Балансова вартість реалізованих активів становила - 62,8 млрд грн (табл.5.1.). Таким чином, співвідношення ціни реалізації активів (майна) до балансової вартості склало в середньому 10%. Такий низький показник пояснюється активним продажем в 2018 році пулів кредитів фізичних осіб.

Таблиця 5.1.

Реалізація активів (майна) банків в 2018 році

Місяць 2018 р	Балансова вартість реалізованих активів (майна) банків, тис. грн	Ціна реалізації активів за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам, тис. грн	Співвідношення ціни реалізації активів до балансової вартості активів, %
УСЬОГО	62 793 498	6 278 121	10%
Січень	8 650 114	838 470	10%
Лютий	12 306 258	648 739	5%
Березень	5 733 270	1 017 456	18%
Квітень	4 098 738	686 070	17%
Травень	3 458 324	404 965	12%
Червень	1 898 101	437 400	23%
Липень	2 132 133	299 751	14%
Серпень	1 137 573	314 218	28%
Вересень	1 669 280	320 467	19%
Жовтень	3 807 097	371 298	10%
Листопад	2 937 686	416 274	14%
Грудень	14 964 924	523 015	3%

У таблиці 5.2. та на рисунку 5.1. зазначена ціна реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2018 рік

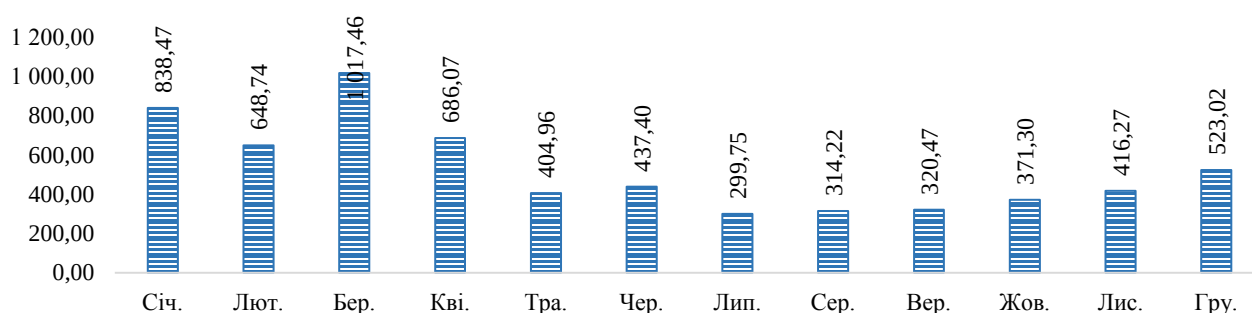

Рис. 5.1. Ціна реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2018 рік, млн грн

Протягом 2018 року за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам активів (майна) неплатоспроможними банками було реалізовано активів (майна) банків на загальну суму 6,3 млрд. грн., що на 9% вище, ніж в 2017 році (5,8 млрд грн) та на 110% вище, ніж в 2016 році (3,0 млрд грн).

Таблиця 5.2.

Порівняння ціни реалізації активів (майна) банків за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2016 - 2018 роки

Тип активу	Ціна реалізації за 2018 рік, тис. грн	Ціна реалізації за 2017 рік, тис. грн	Ціна реалізації за 2016 рік, тис. грн
УСЬОГО	6 278 121	5 797 598	3 013 321
Нерухоме майно	1 656 858	1 695 344	1 097 568
Земельні ділянки	175 381	78 252	22 171
Транспортні засоби	24 112	55 793	62 544
Права вимоги за кредитними договорами та дебіторська заборгованість	4 091 016	3 257 413	1 530 804
Цінні папери	145 315	445 649	162 310
Інші активи та безпосередній продаж	185 440	265 146	137 923

30 жовтня 2017 року відбувся перший продаж активів (майна) банків шляхом проведення відкритих торгів (аукціонів) із використанням електронної торгової системи для проведення електронного аукціону, який складається з автоматичного покрокового зниження початкової (стартової) ціни лоту, етапів подання закритих цінових пропозицій та цінової пропозиції, так званий «голландський аукціон». За період з 30.10.2017 по 31.12.2017 року на «голландському аукціоні» було реалізовано 126 лотів з ціною продажу 47,2 млн грн. Середнє зниження початкової ціни лотів склало 74%. У 2018 році на «голландських аукціонах» було виставлено на продаж вже 25 196 лотів зі стартовою ціною 465,8 млрд грн, 3 660 лотів з яких було реалізовано за ціною реалізації 2,84 млрд грн, що склало 45% усіх успішних торгів (аукціонів) з продажу активів (майна) банків за 2018 рік (табл. 5.3.).

Таблиця 5.3.

Порівняння реалізації активів (майна) банків на «голландських аукціонах» за 2017 - 2018 роки

Місяць року	Кількість реалізованих лотів на «голландських аукціонах» в 2017 році, шт.	Ціна реалізації «голландських аукціонів» в 2017 році, млн грн	Кількість реалізованих лотів на «голландських аукціонах» в 2018 році, шт.	Ціна реалізації «голландських аукціонів» в 2018 році, млн грн
УСЬОГО	126	47	3 660	2 841
Січень	-	-	357	320
Лютий	-	-	226	88
Березень	-	-	218	188
Квітень	-	-	502	268
Травень	-	-	463	234
Червень	-	-	266	328
Липень	-	-	291	193
Серпень	-	-	227	160

Вересень	-	-	305	162
Жовтень	-	0	262	302
Листопад	61	15	217	207
Грудень	65	32	326	391

Середнє співвідношення ціни реалізації активів (майна) банків до балансової вартості реалізованих активів (майна) банків на голландських аукціонах становило 6%, але даний показник конверсії по окремих типах активів варіюється від 0,2% до 79%, детальніше у таблиці 5.4.

Таблиця 5.4.

Співвідношення ціни реалізації активів за результатами відкритих торгів на «голландських аукціонах» до їх балансової вартості за 2018 рік

Тип активу	Балансова вартість, тис. грн	Ціна реалізації за результатами відкритих торгів, тис. грн	Співвідношення ціни реалізації активів до балансової вартості активів, %
УСЬОГО	44 837 367	2 840 960	6%
Нерухоме майно	1 116 573	446 698	40%
Земельні ділянки	94 649	23 624	25%
Транспортні засоби	7 690	6 076	79%
Інші основні засоби	162 780	51 206	31%
Пули кредитів фізичних осіб (іпотека)	1 049 495	62 202	6%
Пули кредитів фізичних осіб (беззаставні)	12 008 541	190 571	2%
Пули кредитів фізичних осіб (автокредити)	3 884 102	60 674	2%
Пули "1 банк=1 пул"	18 410 530	41 239	0,2%
Кредити юридичних осіб та дебіторська заборгованість	3 305 642	780 562	24%
Іпотечні кредити	4 565 138	1 125 347	25%
Інші кредити фізичних осіб	232 165	52 748	23%
Цінні папери	62	12	20%

За результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам активів (майна) банків за 2018 рік – 78% від загального обсягу реалізованих активів (майна) банків припало на 10 банків. Лідером продажу активів (майна) банків є АТ «ДЕЛЬТА БАНК», на який припадає 23% (за ціною реалізації) всіх успішних відкритих торгів (аукціонів) за 2018 рік (рис. 5.2.).

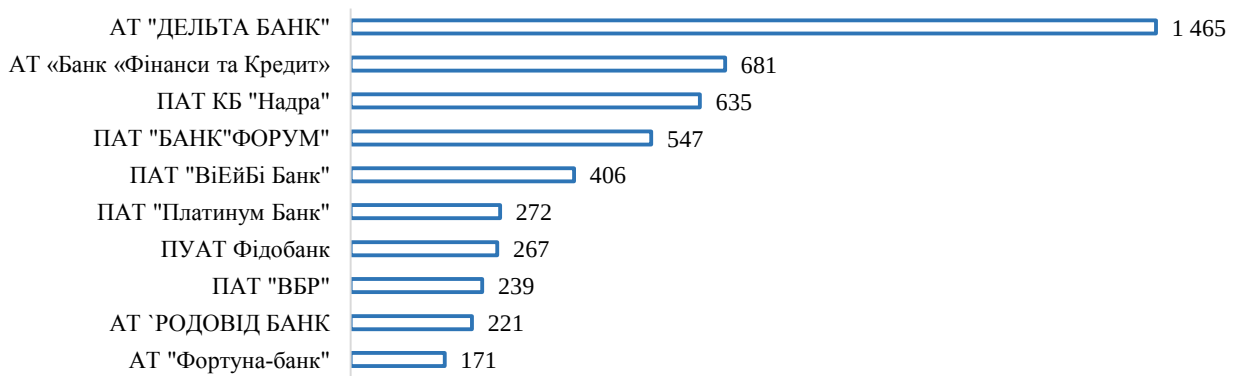

Рис. 5.2. Ціна реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам протягом 2018 року, млн грн

За результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам протягом 2018 року реалізовані активи (майно) банків мали таку структуру за типами активів (майна) банків наведену у таблиці 5.5.:

Таблиця 5.5.

Результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам протягом 2018 року, млн грн

ВСЬОГО, млн грн	6 278,1	100%
Права вимоги за кредитними договорами	4 047,8	64%
Основні засоби	1 990,6	32%
Цінні папери / Корпоративні права	145,3	2%
Дебіторська заборгованість	43,2	0,7%
Продаж безпосередньо юридичним чи фізичним особам	24,3	0,4%
Інші активи (картини, монети тощо)	26,9	0,4%

Найбільшу питому вагу в сумі реалізованих активів (майна) банків за результатами відкритих торгів (аукціонів) складає реалізація прав вимоги за кредитними договорами – 64%. На рис. 5.3. наведені результати аукціонів по продажу прав вимоги за кредитними договорами.

Рис. 5.3. Результати аукціонів по продажу прав вимоги за кредитними договорами у 2018 році, млн грн

У структурі реалізованих прав вимоги за кредитними договорами 59% становлять права вимоги за кредитними договорами, укладеними із юридичними

особами та 41% - права вимоги за кредитними договорами, укладеними із фізичними особами (рис. 5.4.).

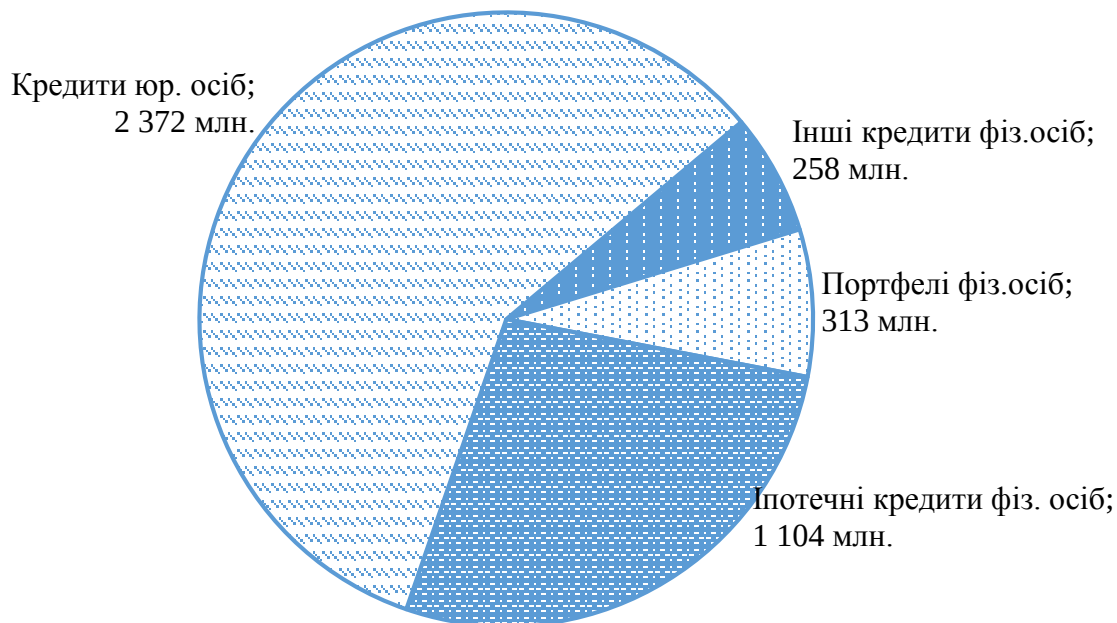

Рис. 5.4. Результати аукціонів по продажу кредитів у 2018, млн грн

Слід зазначити, що в 2018 році було реалізовано більше 780 тис. кредитів, об'єднаних за спільними ознаками в пули кредитів фізичних осіб (рис. 5.5.).

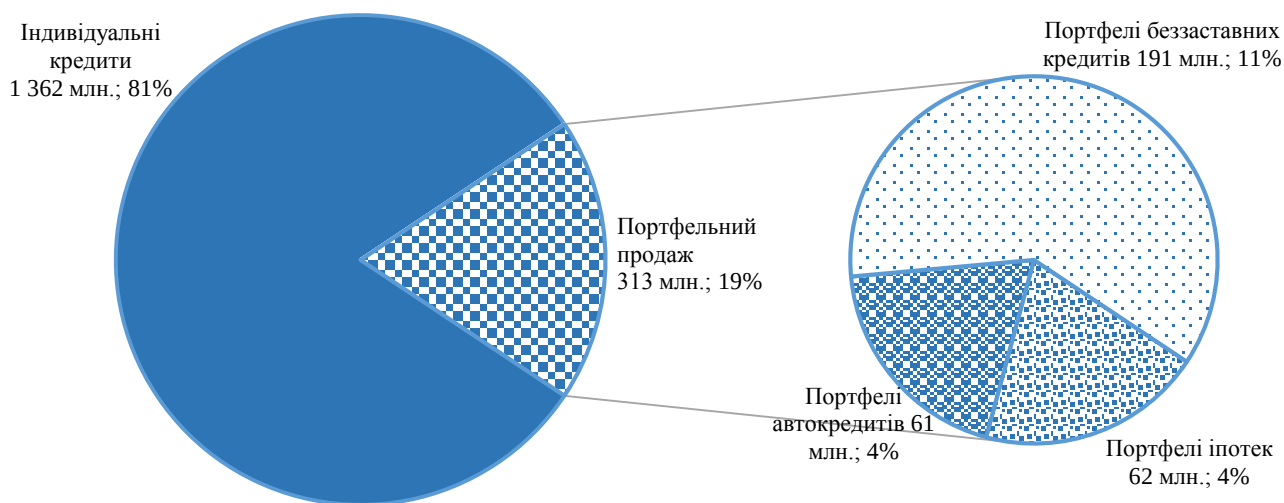

Рис. 5.5. Результати аукціонів по продажу кредитів фізичних осіб за 2018 рік

У 2018 році більше 900 тисяч кредитів фізичних осіб були виставлені на продаж у складі пулів кредитів. Їх загальна балансова вартість становила 34,5 млрд грн, результати реалізації кредитів фізичних осіб протягом 2018 року наведено у таблиці 5.6.

Таблиця 5.6.

Реалізація пулів кредитів фізичних осіб в 2018 році

Тип активу	Кількість реалізованих кредитів	Балансова вартість, млн. грн.	Ціна реалізації за результатами відкритих торгів, млн. грн.	Співвідношення ціни реалізації активів до балансової вартості активів, %
УСЬОГО	783 870	16 942	313	2%
Пули кредитів фізичних осіб (іпотека)	525	1 049	62	6%
Пули кредитів фізичних осіб (беззаставні)	775 190	12 009	191	2%
Пули кредитів фізичних осіб (автокредити)	8 155	3 884	61	2%

У 2017 році було розпочато процес продажу лотів, сформованих з пулу активів (майна) банків (так званий підхід «один банк – один пул»), включених до переліку банків, щодо яких планується завершити процедуру ліквідації.

За даним підходом в 2017 році було виставлено на продаж та реалізовано лот F21GL3111 АТ «ЕРДЕ БАНК». Ціна реалізації склала 4 979 860,39 грн, що становило 2% від балансової вартості активів.

Слід зазначити, що для одного банку, що реалізується за підходом «один банк – один пул» може бути сформовано від одного до декількох таких пулів – окремих пул активів, що знаходяться в заставі кожного кредитора (наприклад, НБУ, ДІУ, інше), пул активів третьої групи та майнових прав за цінними паперами, пул всіх інших активів. У середньому продаж всіх активів одного банку («один банк – один пул») в 2018 році відбувався за 0,2% від балансової вартості. Всього в 2018 році на продаж було виставлено більше 30 лотів, сформованих з пулу активів 21-го банку (ПАТ «УНІКОМБАНК», ПАТ «ПРАЙМ-БАНК», АТ «БРОКБІЗНЕСБАНК», ПАТ КБ «ІНТЕРБАНК», ПАТ «БАНК ФОРУМ», АБ «УКООПСПІЛКА», ПАТ «АКБ Банк», ПАТ «Західкомбанк», ПАТ «КБ «АКСІОМА», ПАТ «КБ «ДАНІЕЛЬ», ПАТ «ОМЕГА БАНК», ПАТ «РЕАЛ БАНК», ПАТ АБ «СТОЛИЧНИЙ», АТ «БАНК «ТАВРИКА», ПУАТ «СМАРТБАНК», ПАТ «МЕЛІОР БАНК», ПАТ «ГРІН БАНК», ПАТ «КБ «ГЕФЕСТ», ПАТ «ФІНБАНК», ПАТ КБ «СТАНДАРТ», ПАТ «ТЕРРА БАНК»), 15 лотів з яких було реалізовано.

У таблиці 5.7. наведено результати реалізації у 2018 році лотів, сформованих з пулу активів банків, включених до переліку банків, щодо яких планується завершити процедуру ліквідації.

Таблиця 5.7.

Реалізація в 2018 році лотів, сформованих з пулу активів банків, включених до переліку банків, щодо яких планується завершити процедуру ліквідації

Банк	Дата успішного аукціону	Балансова вартість активів, грн	Ціна реалізації, грн	Співвідношення ціни реалізації до балансової вартості, %
АТ «БАНК «ТАВРИКА»	07.02.2018	6 301 580 840,96	3 330 000,00	0,05%
ПУАТ «СМАРТБАНК»	05.09.2018	464 142 692,53	60 736,82	0,01%
ПАТ «АКБ Банк»	30.10.2018	50 838 026,09	2 011 887,08	4,0%
ПАТ «МЕЛПОР БАНК»	01.11.2018	415 021 394,35	31 997,61	0,01%
ПАТ «ФІНБАНК»	01.11.2018	961 273 482,00	3 135 641,01	0,33%
ПАТ «ГРІН БАНК»	05.11.2018	24 227 017,44	30 044,85	0,12%
ПАТ «КБ «ГЕФЕСТ»	08.11.2018	119 053 359,17	19 048,54	0,02%
ПАТ «ПРАЙМ-БАНК»	05.12.2018	235 169 073,68	2 027 046,01	0,86%
ПАТ «БАНК ФОРУМ»	06.12.2018	179 619 640,86	7 869 735,90	4,46%
ПАТ «КБ «ДАНІЕЛЬ»	07.12.2018	57 564 121,48	1 222 218,03	2,12%
АТ «БРОКБІЗНЕСБАНК»	07.12.2018	163 123 476,65	20 341 800,00	12,47%
ПАТ КБ «СТАНДАРТ»	17.12.2018	1 453 409 981,57	217 122,10	0,01%
ПАТ «ТЕРРА БАНК»	26.12.2018	35 652 562,19	14 261,02	0,04%
ПАТ «ТЕРРА БАНК»	26.12.2018	6 888 881 682,24	498 480,33	0,01%
ПАТ «Західінкомбанк»	28.12.2018	47 060 484,38	429 479,43	0,9%
Разом		17 396 617 835,59	41 239 498,73	0,2%

У 2018 році було розпочато процес виставлення кредитів юридичних осіб у складі пулів кредитів. Так, в 2018 році було виставлено на продаж 41 пул кредитів юридичних осіб балансовою вартістю 67,8 млрд грн з початковою вартістю 13,4 млрд грн. Ще 4 пули балансовою вартістю 5,5 млрд грн були затверджені в кінці 2018 року та були виставлені на продаж протягом січня 2019 року.

Окрім зазначених пулів, також були затверджені до продажу пули кредитів юридичних осіб, що знаходяться в заставі Національного банку України. Зокрема, було затверджено умови продажу щодо 10 таких пулів, балансовою вартістю 56,7 млрд грн, три з яких було виставлено на продаж в 2018 році та один з них реалізовано за 130,6 млн грн (2% від балансової вартості пулу активів).

За результатами відкритих торгів (аукціонів) ціна реалізації основних засобів (без врахування продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам) становить 32 % в загальній масі всіх результативних відкритих торгів (аукціонів). Середнє співвідношення по всіх типах основних засобів ціни реалізації до їх балансової вартості за 2018 рік становило 44% (рис. 5.6.).

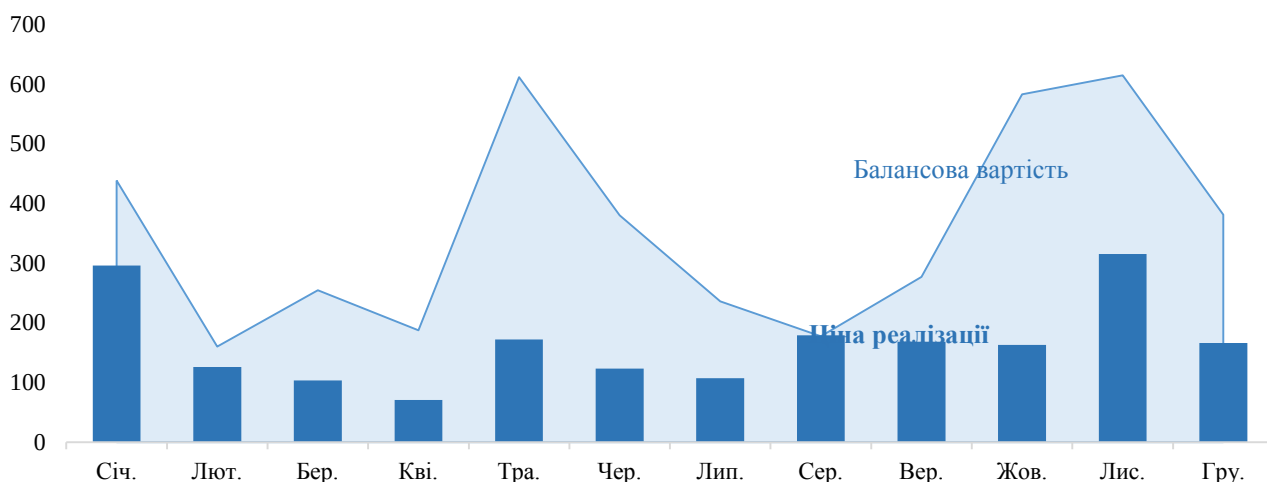

Рис. 5.6. Порівняння балансової вартості та ціни реалізації основних засобів, у 2018 році

У структурі реалізованих основних засобів 83% становлять об'єкти нерухомого майна (житлового та нежитлового призначення), 1% - транспортні засоби, 9% - земельні ділянки та 7% - інші основні засоби (меблі, обладнання тощо) (рис. 5.7.).

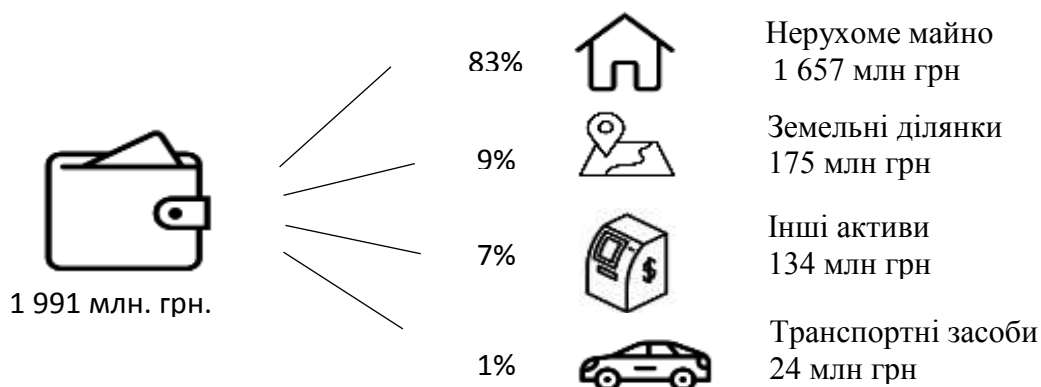

Рис. 5.7. Розподіл ціни реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) основних засобів (без врахування продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам) за 2018 р.

Що стосується продажу неплатоспроможними банками активів (майна), що перебувають у заставі НБУ, то протягом 2018 року було реалізовано на 2 113 млн грн активів (майна), що перебувають у заставі НБУ, що є на 85% більше показника 2017 року (1 140,15 млн грн) (рис.5.8.).

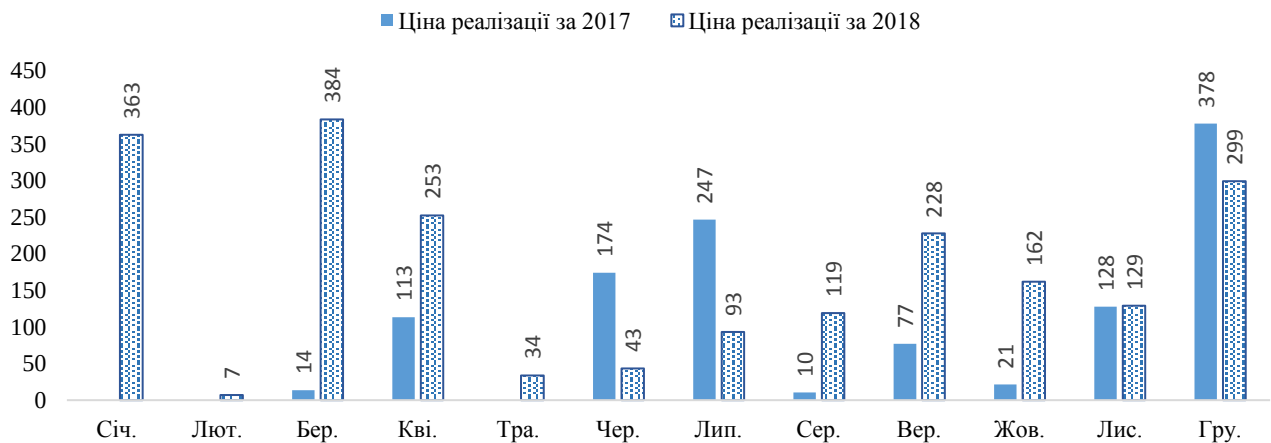

Рис. 5.8. Результати аукціонів по продажу активів, що перебували в заставі НБУ, млн грн за 2017 -2018 роки

У структурі реалізованих активів, що перебували в заставі НБУ:

- 41% - 872,84 млн грн - кредити юридичних осіб,
- 29% - 606,54 млн грн - об'єкти нерухомого майна,
- 27% - 569,27 млн грн - кредити фізичних осіб,
- 3% – 64,19 млн грн – земельні ділянки.

Середнє співвідношення по всіх типах активів, що перебували в заставі НБУ, ціни реалізації до їх балансової вартості за 2018 рік становило 18% (рис. 5.9.).

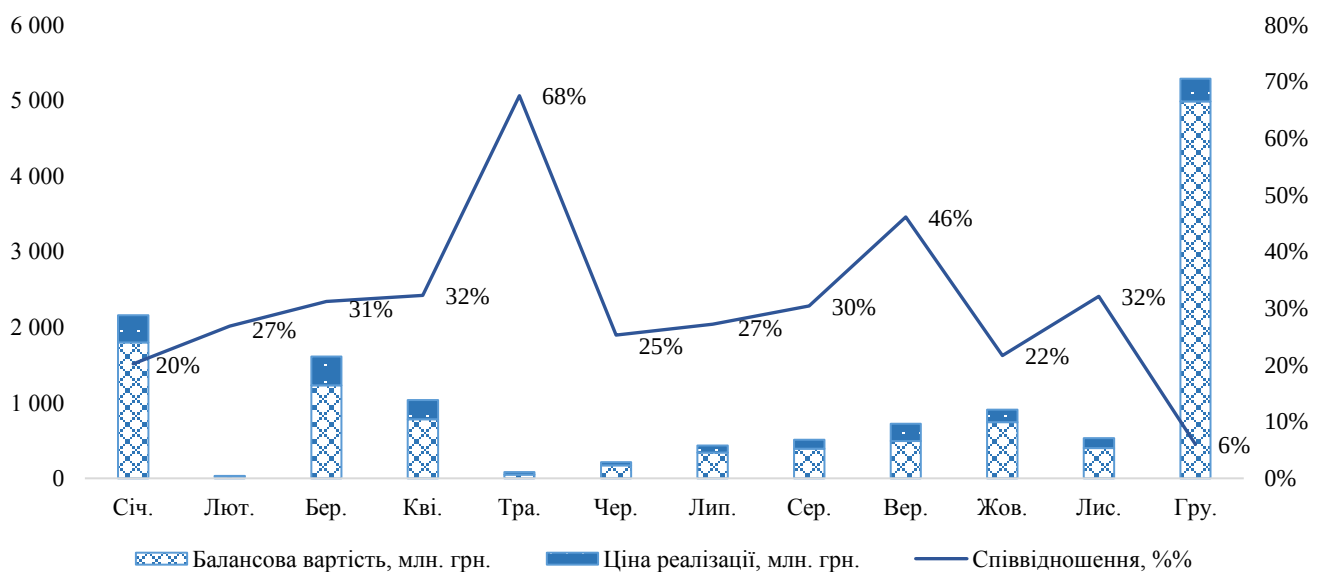

Рис. 5.9. Співвідношення ціни реалізації активів, що перебували в заставі НБУ, до їх балансової вартості, за 2018 рік

6. ВИПЛАТИ ВКЛАДНИКАМ

6.1. Виплати гарантованих сум відшкодувань вкладникам неплатоспроможних банків

У разі прийняття рішення Національним банком України про віднесення банку до категорії неплатоспроможних Фонд розпочинає процедуру виведення банку з ринку.

На виконання вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» протягом 2018 року виплати гарантованих сум відшкодування здійснювалися вкладникам 84 банків.

Для отримання вкладниками відшкодування упродовж 2018 року було задіяно 13 банків-агентів (табл. 6.1.), що підключені до Автоматизованої системи виплат Фонду (далі - Система). Банки-агенти були визначені у відповідності до вимог Положення про порядок визначення банків-агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції від 12 липня 2012 року №6.

Таблиця 6.1.

Банки-агенти Фонду, що були підключені до Автоматизованої системи виплат у 2018 році

№ п/п	Банки-агенти	Кількість відділень
1	ПАТ «ПУМБ»	200
2	АТ «ТАСКОМБАНК»	107
3	АБ «ПІВДЕННИЙ»	94
4	ПАТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ»	40
5	АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»	27
6	АТ «ОЩАДБАНК»	2 618
7	АТ КБ «ПРИВАТБАНК»	2 151
8	АБ «УКРГАЗБАНК»	241
9	АТ «АЛЬФА-БАНК»	244
10	АТ «КРЕДОБАНК»	95
11	АТ «ІДЕЯ БАНК»	78
12	АТ «МЕГАБАНК»	70
13	АТ «ПРАВЕКС БАНК»	50

У зв'язку з початком процедури ліквідації ПАТ «БАНК «ЮНІСОН» Фонд у 2018 році почав виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам цього банку.

Також після віднесення АТ «ВТБ БАНК» до категорії неплатоспроможних, Фонд наприкінці грудня 2018 року розпочав виплати вкладникам банку АТ «ВТБ БАНК». Виплати здійснювались засобами Системи через установи всіх банків – агентів. Тільки впродовж першого тижня виплат вкладники АТ «ВТБ БАНК» отримали відшкодувань понад 444 млн грн.

Відповідно до частини сьомої статті 26 Закону Фондом протягом 2018 року завершено виплати гарантованих сум відшкодування коштів за вкладами по

неплатоспроможних банках: АТ «ЕРДЕ БАНК», АТ БАНК «ТАВРИКА», ПАТ «КЛАСИКБАНК», ПАТ «ФІНБАНК». Загалом впродовж усього періоду виплат вкладники зазначених банків отримали від Фонду понад 2,2 млрд грн.

Для того, щоб зробити максимально зручною процедуру отримання гарантованої суми вкладниками тих банків, виплати яким здійснювались шляхом формування індивідуальних переказів (після отримання Фондом звернення вкладника), - протягом звітного року проводилося удосконалення Системи. Було розроблено функціонал перенесення значного масиву інформації з систем із забезпечення виплат відшкодувань «Бескид» та «Payback» («старих» систем з виплат відшкодувань) до нового програмного комплексу Системи. Міграція даних про рахунки вкладників 66 банків, виплати яким розпочалися та здійснювались впродовж останніх 4 років, мала особливий характер (залежно від неплатоспроможного банку) та потребувала нестандартного та креативного підходу. З 01 лютого 2018 року до Системи мігровано інформацію про понад три мільйони рахунків вкладників 66 банків.

Також засобами Системи вже здійснювались виплати вкладникам всіх банків, неплатоспроможність яких настала після 01.07.2016 (після набуття чинності змін до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», всього – 13 банків.

Завдяки виплатам засобами Системи через 6 тис. відділень 13-ти банків-агентів вкладники мають можливість отримати відшкодування у будь-якому відділенні будь-якого банку-агента, що охоплюють всю територію, підконтрольну Україні. Звертатися до Фонду із індивідуальними заявами наразі потрібно тільки спадкоємцям.

Загальна гарантована сума відшкодування, що було виплачена протягом 2018 року за рахунок коштів Фонду, становила 979,6 млн грн. (табл. 6.2.), з них 734 млн грн, або 75% – виплачена через запроваджену Фондом Систему (рис. 6.1.; рис. 6.2.).

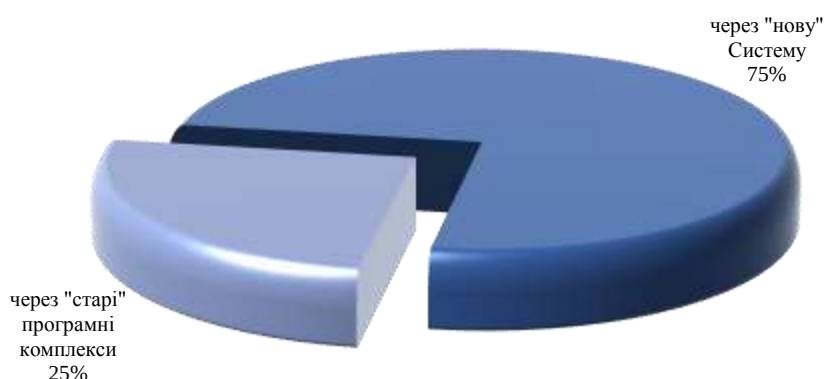

Рис. 6.1. Виплати відшкодувань вкладникам банків через Систему у 2018 році

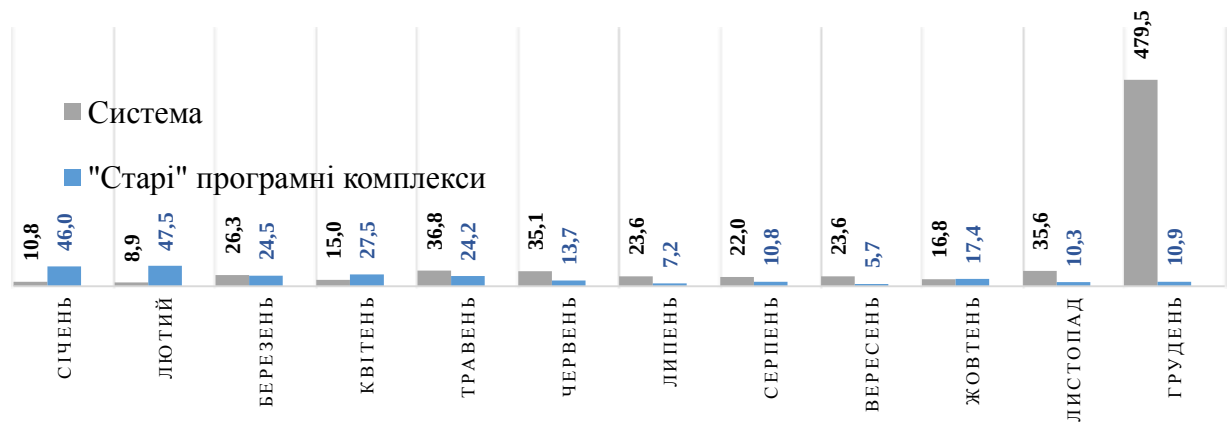

Рис. 6.2. Динаміка виплат вкладникам неплатоспроможних банків у 2018, млн грн

Фактично 95,8% вкладників отримали гарантовану суму відшкодування, і лише 4,2% не звернулися за виплатою. Сума відшкодування, за якою вкладники ще не звернулись, на кінець звітного періоду склала 3,7 млн грн. Найпоширенішими причинами не отримання коштів є: незначна сума відшкодування, що не перевищує 100 грн, так звані «забуті» вклади, а також вклади, що належали померлим вкладникам – до оформлення свідоцтв про право на спадщину.

Таблиця 6.2.

Розрахунки з вкладниками по виплаті відшкодувань у 2018 році

тис грн

№ з/п	Перелік ліквідованих банків	Залишок коштів, не отриманий вкладниками станом на 01.01.2018	Нарахована сума відшкодувань у 2018 році	Фактично отримані кошти у 2018 році	Залишок коштів, за якими вкладники не звернулись станом на 01.01.2019
1	АТ "ЕРДЕ БАНК"	2 195,1	-	10,3	-
2	АТ "БАНК "ТАВРИКА"	6 205,7	-	84,6	-
3	ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ДАНІЕЛЬ"	7 399,9	16 843,1	11 495,3	12 747,8
4	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	18 169,7	-	209,3	17 960,4
5	АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	91 073,8	200,0	902,7	90 371,0
6	АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	6 117,0	-	72,2	6 044,8
7	ПАТ "БАНК "ФОРУМ"	71 342,6	281,0	3 329,0	68 294,5
8	ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	1 549,8	-	200,1	1 349,7
9	ПАТ "Західінкомбанк"	10 264,5	179,2	502,5	9 941,1
10	ПАТ "АКБ БАНК"	8 147,9	1 026,7	1 412,3	7 762,3
11	ПАТ "КБ"ПРОМЕКОНОМБАНК"	-	-	-	-
12	ПАТ "СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК"	5 032,2	16 227,3	5 505,0	15 754,5
13	ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	32 957,2	199,2	1 471,9	31 684,5
14	ПАТ "ФІНРОСТБАНК"	18 884,9	-	662,1	18 222,7
15	ПАТ "КБ "УФС"	107 455,7	16 731,5	2 603,5	121 583,7
16	АТ «ЄВРОГАЗБАНК»	16 117,0	7 180,3	1 996,4	21 300,9

17	АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	2 337,3	145,9	1 032,7	1 450,4
18	ПАТ "ТЕРРА БАНК"	351,6	200,0	240,4	311,2
19	ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК»	14 887,2	1 054,9	1 971,8	13 970,3
20	ПАТ "ПРАЙМ БАНК"	435,5	-	-	435,5
21	ПАТ "АКТАБАНК"	9 802,5	1 067,3	1 017,7	9 852,1
22	ПАТ "ІНТЕРКРЕДИТБАНК"	173,4	-	-	173,4
23	ПАТ "ГРІН БАНК"	51,1	-	-	51,1
24	АТ "КБ "ЕКСПОБАНК"	7 310,1	2 097,0	4 135,2	5 271,9
25	ПАТ "Банк "Демарк"	7 186,0	-	209,4	6 976,5
26	АТ "ПОРТО-ФРАНКО"	6 999,1	-	21,4	6 977,7
27	ПАТ "КБ "АКСІОМА"	839,7	-	-	839,7
28	ПАТ "МЕЛІОР БАНК"	21,0	-	-	21,0
29	ПАТ «ЛЕГБАНК»	2 793,3	-	366,5	2 426,8
30	ПАТ "БГ БАНК"	9 431,9	720,0	859,6	9 292,3
31	ПАТ "Банк"КАМБІЮ"	230 854,2	- 8 407,8	91 854,7	130 591,7
32	ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	52 189,3	2 119,9	3 295,2	51 014,0
33	ПАТ "Віейбі"	450 694,3	2 001,6	9 824,8	442 871,1
34	ПАТ "ВБР"	9 671,3	200,0	325,3	9 546,0
35	ПАТ "ПРОФІН БАНК"	2 519,5	-	3,3	2 516,2
36	АБ "УКООПСІЛКА"	575,0	-	-	575,0
37	ПАТ «УКРБІЗНЕСБАНК»	27 780,6	-	225,2	27 555,4
38	ПАТ "ЗЛАТОБАНК"	31 062,2	200,0	524,2	30 738,1
39	АТ "ІМЕКСБАНК"	175 692,8	36 401,9	13 776,6	198 318,1
40	ПАТ "КРЕДИТПРОМБАНК"	12 290,6	23,2	327,6	11 986,3
41	ПАТ "КБ"НАДРА"	193 101,8	8 188,5	7 926,7	193 363,7
42	ПАТ "ЕНЕРГОБАНК"	17 719,2	-	576,5	17 142,6
43	ПАТ КБ "СТАНДАРТ"	17 902,4	5 370,9	7 603,8	15 669,5
44	ПАТ "БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ"	75 262,1	3 532,3	5 207,1	73 587,3
45	ПАТ "УПБ"	10 084,5	1 477,5	2 347,1	9 214,9
46	ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»	13 925,8	200,0	900,6	13 225,2
47	ПАТ "УКРГАЗПРОМБАНК"	6 111,0	-	644,6	5 466,4
48	ПАТ АБ «СТОЛИЧНИЙ»	1 503,2	-	14,0	1 489,3
49	АТ «Дельта Банк»	512 447,3	55 966,1	64 554,5	503 858,8
50	ПАТ "АКБ "КАПІТАЛ"	99 863,0	200,0	52 885,6	47 177,4
51	ПАТ "РАДИКАЛ БАНК"	11 369,1	6 661,4	2 144,1	15 886,4
52	ПАТ "ІНТЕГРАЛ-БАНК"	3 384,3	5 012,1	3 432,5	4 963,9
53	АТ "БАНК "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	11 876,9	6 052,6	8 546,4	9 383,2
54	АТ"БАНК"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	529 024,3	2 371,1	14 488,7	516 906,7
55	ПАТ "УНІКОМБАНК"	384,4	-	-	384,4
56	АТ "БАНК ВЕЛЕС"	80,9	-	18,3	62,6

57	ПАТ Банк "Контракт"	2 504,1	40 415,6	7 259,0	35 660,7
58	ПАТ «ЮСБ БАНК»	3 593,7	525,4	529,5	3 589,7
59	ПАТ «АВАНТ-БАНК»	40 533,3	2 364,7	4 573,3	38 324,7
60	ПАТ «КБ «ПРЕМІУМ»	2 248,8	-	228,7	2 020,2
61	ПАТ "УКРІНБАНК"	66 071,1	-	-	66 071,1
62	АТ КБ "ТК КРЕДИТ"	109,2	-	-	109,2
63	ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА»	5 606,6	-	104,4	5 502,2
64	ПАТ "БАНК "СОФІЙСЬКИЙ"	1 310,4	-	109,9	1 200,4
65	ПАТ "КБ "ХРЕЩАТИК"	72 570,8	10 750,5	9 267,8	74 053,4
66	ПАТ "БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	24 039,1	71 761,2	77 793,4	18 006,9
67	ПАТ "ФІДОБАНК"	63 432,5	27 160,7	31 082,1	59 511,0
68	ПУАТ "СМАРТБАНК"	19,7	-	-	19,7
69	ПАТ "КЛАСИКБАНК"	253,5	-	-	-
70	ПАТ КБ "ЄВРОБАНК"	5 312,4	20 003,7	17 917,0	7 399,1
71	ПАТ "КСГ БАНК"	1 105,4	200,0	-	1 305,4
72	АТ "АРТЕМ-БАНК"	1 239,7	4 598,0	4 856,6	981,0
73	ПАТ БАНК "ТРАСТ"	6 332,0	-	679,1	5 652,9
74	ПАТ "КБ "ІНВЕСТБАНК"	3 683,9	-	643,5	3 040,4
75	АТ "ФОРТУНА-БАНК"	3 638,5	-	388,1	3 250,4
76	ПАТ "БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	199,9	-	0,1	199,8
77	ПАТ "ПЛАТИНУМ БАНК"	90 727,8	1 275,4	16 877,5	75 125,6
78	ПАТ "ВЕКТОР БАНК"	1 230,7	228,6	280,4	1 178,8
79	ПАТ "ФІНБАНК"	2 828,9	-	1,7	-
80	ПАТ "ДІАМАНТБАНК"	64,2	459,3	474,6	49,0
81	АКБ "НОВИЙ"	-	-	-	-
82	АТ "БАНК БОГУСЛАВ"	33 120,0	1 430,2	30 545,0	4 005,2
83	ПАТ «БАНК «ЮНІСОН»	-	437,7	1,1	436,6
84	АТ "ВТБ БАНК"	-	932 282,6	444 205,4	488 077,2
Разом:		3 394 678,8	1 305 618,2	979 577,7	3 709 332,7

За результатами виплат 2018 року найбільш питому вагу мали виплати відшкодування вкладникам АТ "ВТБ БАНК" (444,2 млн грн), ПАТ «БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ» (77,8 млн грн) та ПАТ "Банк Камбіо" (91,9 млн грн).

7. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ

7.1. Джерела формування фінансових ресурсів

З метою забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку Фонд у 2018 році продовжував здійснювати акумуляцію фінансових ресурсів.

Станом на 1 січня 2019 року кошти Фонду склалися з:

- коштів на рахунках в НБУ – 7 082,2 млн грн;
- коштів в державних цінних паперах у сумі 7 257,0 млн грн.

У відповідності до статті 19 Закону формування фінансових ресурсів Фонду протягом 2018 року відбувалось з наступних джерел (табл. 7.1.):

- 1) початкові та регулярні збори з учасників Фонду;
- 2) доходи від інвестування коштів Фонду в державні цінні папери;
- 3) доходи у вигляді процентів, нарахованих за залишками коштів на рахунках Фонду, відкритих в Національному банку України;
- 4) кредити, залучені від Національного банку України;
- 5) продаж ОВДП, (отриманих з Державного бюджету України у якості кредиту);
- 6) кошти, отримані від виконання заходів, передбачених планом врегулювання;
- 7) інші джерела, не заборонені законодавством України.

Таблиця 7.1.

Формування фінансових ресурсів Фонду у 2018 та 2017 роках

млн грн		
Джерело формування коштів Фонду	2018	2017
Регулярний збір	3 498,2	3 315,2
Доходи від інвестування в державні цінні папери	1 130,0	1 147,3
Доходи у вигляді процентів по залишкам коштів на розрахункових рахунках в НБУ	216,4	140,8
Кредити залучені від НБУ	0,0	0,0
Продаж ОВДП	0,0	2 543,2
Погашення ОВДП	3 397,1	0,0
Кошти отримані від виконання заходів, передбачених планом врегулювання, у т.ч.:	4 173,3	6 531,2
<i>в ліквідацію (погашення кредиторських вимог)</i>	4 033,5	6 530,9
<i>під час тимчасової адміністрації (повернення цільових позик)</i>	139,8	0,0
<i>від продажу неплатоспроможних банків, перехідних банків</i>	0,0	0,3
Інші надходження, у т.ч.:	24,5	83,1
<i>отримані гарантійні внески</i>	20,0	80,0
<i>інші надходження</i>	4,5	3,1
Всього д	12 439,5	13 760,8

7.2. Використання фінансових ресурсів

Протягом звітної періоду кошти Фонду витрачались за напрямками, передбаченими статтею 20 Закону (табл. 7.2.):

- погашення частки кредитів НБУ – 5 024,3 млн грн (55,2%);
- сплата відсотків за векселями Фонду – 1 233,5 млн грн (13,6%);
- погашення векселя Фонду – 1 000 млн грн (11,0%);
- перерахування коштів для здійснення виплат гарантованої суми відшкодування вкладникам банків – 979,6 млн грн (10,8%);
- забезпечення поточної діяльності Фонду згідно кошторису витрат на 2018 рік – 430,8 млн грн (4,7%);
- сплата відсотків за користування кредитами НБУ – 378,0 млн грн (4,2%), суттєве зменшення цих витрат відбулося внаслідок активного погашення Фондом своїх кредитів;
- інші витрати – 49,1 млн грн (0,5%);
- надання цільової позики – 2,4 млн грн (0,03%).

Таблиця 7.2.

Використання фінансових ресурсів Фонду у 2018 та 2017 роках

млн грн		
Напрямки використання коштів ФГВФО	2018	2017
Перерахування коштів для здійснення виплат вкладникам неплатоспроможних банків	979,6	7 004,9
Надання цільової позики	2,4	19,9
Фінансова підтримка приймаючих, перехідних банків	0,0	0,0
Погашення векселю	1 000,0	0,0
Процентні витрати за векселями Фонду	1 233,5	1 264,7
Погашення кредитів НБУ	5 024,3	2 582,0
Процентні витрати за кредитами НБУ	378,0	1 050,3
Кошторисні витрати	430,8	346,6
Інші витрати, у т.ч.:	49,1	61,9
<i>повернення гарантійних внесків</i>	40,0	60,0
<i>інші витрати</i>	9,1	1,9
Всього	9 097,7	12 330,3

Кошторис витрат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2018 рік затверджений рішенням адміністративної ради Фонду від 20.12.2017 року №30 (зі змінами від 10.09.2018 року №14) у загальній сумі 602 050,0 тис. грн.

Виконання кошторису за 2018 рік складає 430 735,6 тис грн, або 71,5% від планової суми.

Відповідно до Річного плану закупівель на 2018 рік, додатку до нього та у зв'язку з тим, що окремі предмети закупівель Фонду згідно частини 3 статті 2 Закону України «Про публічні закупівлі» не підпадають під дію цього Закону, заплановано протягом звітної року здійснення закупівель товарів, робіт та послуг на загальну суму 204,2 млн грн. Протягом звітної періоду фактично здійснено закупівель товарів, робіт та послуг на суму 114,1 млн грн.

Відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» проведено 27 процедур відкритих торгів (з них 2 процедури очікуваною вартістю, що перевищує 133 тис. євро), 13 переговорних процедур, за результатами яких укладено договорів на загальну суму 52,5 млн грн. Зокрема, забезпечено потреби Фонду у послугах технічної підтримки існуючих програмних продуктів, модернізації програмно-апаратного комплексу Lenovo Flex System, примірниках антивірусного програмного забезпечення типу McAfee для захисту інформації, створенні централізованого комплексу управління інформаційною безпекою.

Допорогових закупівель товарів та послуг проведено на загальну суму 2,5 млн грн, з них через електронну систему закупівель Prozorro укладено договорів на суму 0,8 млн грн.

Економія коштів від проведених процедур закупівель через електронну систему закупівель Prozorro склала 2,4 млн грн.

Закупівель, що не підпадають під дію Закону України «Про публічні закупівлі» здійснено на загальну суму 59,1 млн грн. Зокрема, забезпечено потреби Фонду у послугах комплексного аналізу неплатоспроможності 10 банків, що ліквідуються (ПАТ КБ «Євробанк», ПАТ "Платинумбанк" ПАТ "Фінбанк", ПАТ "Банк "Київська Русь", ПАТ «ТЕРРА БАНК», ПАТ «КБ «УФС», ПАТ «ВіЕйБі Банк», ПАТ "АВАНТ БАНК", ПАТ «ЕНЕРГОБАНК», ПАТ "ФІНРОСТБАНК"), розробці та впровадженні єдиної операційно-інформаційної системи неплатоспроможних банків.

При плануванні кошторисів витрат неплатоспроможних банків Фондом здійснювались заходи фінансового контролінгу, спрямовані на мінімізацію витрат банків. Завдяки вжитим заходам фактичні витрати банків в 2018 році в порівнянні з 2017 роком знижено на 20 %. Структура витрат банків в 2017 та 2018 рр. наведена в таблиці 7.3.

Таблиця 7.3.

Витрати неплатоспроможних банків,

млн грн

№ з/п	Стаття витрат	2018	2017	Різниця	% зменшення
1	Фонд заробітної плати та нарахування на нього	654,4	825,0	-170,7	-20,7%
2	Оренда, експлуатаційні витрати, охорона та зв'язок	170,9	247,3	-76,3	-30,9%
3	Інші витрати	54,7	77,5	-22,8	-29,4%
4	Податки, обов'язкові платежі, комісійні	58,3	73,0	-14,8	-20,2%
5	Реклама	1,2	2,3	-1,0	-46,2%
6	Залучення третіх осіб (оцінка, аудит, тощо)	152,2	141,4	10,9	7,7%
7	Непередбачені витрати	5,3	6,7	-1,4	-20,9%
Всього		1 097,0	1 373,2	-276,1	-20,1%

7.3. Погашення кредиторських вимог

Станом на 01.01.2019 заборгованість банків, що ліквідуються, по сплаті кредиторських вимог Фонду гарантування склала 72 501,7 млн грн. Загальна кількість банків, до яких Фонд мав зареєстровані кредиторські вимоги, склала 107 банків, з яких 88 банків був під управлінням Фонду та 19 банків – під управлінням НБУ (табл. 7.4).

Таблиця 7.4.

Вимоги Фонду до неплатоспроможних банків

Банки у ліквідації	На 01.01.2019		На 01.01.2018		Різниця	
	Кількість банків	Сума, млн грн	Кількість банків	Сума, млн грн	Кількість банків	Сума, млн грн
Банки під управлінням Фонду	88	68 439,8	91	73 562,1	-3	-5 122,3
Банки під управлінням НБУ	19	4 061,9	19	4 061,9	0	0,0
Всього	107	72 501,7	110	77 624,0	-3	-5 122,3

За звітний рік сума кредиторських вимог Фонду до банків у ліквідації зменшилася на 5 122,3 млн грн (зміни відбулися за рахунок погашення банками вимог Фонду гарантування та списання кредиторських вимог).

Перелік найбільших кредиторських вимог Фонду до банків у ліквідації наведено у таблиці 7.5.

Таблиця 7.5.

Найбільші вимоги Фонду до банків у ліквідації станом на 01.01.2019

№	Найменування банку	Вимоги Фонду станом на 01.01.2019, млн грн	Питома вага	Вимоги Фонду, розпочинаючи з визнання банку неплатоспроможним, млн грн
1	ПАТ "ДЕЛЬТА БАНК"	9 829,8	13,6%	16 700,8
2	ПАТ "БАНК"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	8 418,1	11,6%	10 525,5
3	ПАТ "ВІЕЙБІ БАНК"	5 835,7	8,0%	7 185,8
4	ПАТ "ІМЕКСБАНК"	4 618,0	6,4%	4 711,8
5	ПАТ "ПЛАТИНУМ БАНК"	3 759,6	5,2%	4 900,6
6	ПАТ КБ "НАДРА"	3 539,4	4,9%	3 963,4
7	ПАТ "БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	2 568,1	3,5%	2 618,3
8	ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	2 001,5	2,8%	2 020,3
9	ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	1 969,4	2,7%	2 586,3
10	ПАТ"КБ "ХРЕЩАТИК"	1 952,3	2,7%	2 836,0
11	ПАТ КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	1 708,1	2,4%	1 895,3
12	ПАТ "УКРІНБАНК"	1 703,5	2,3%	1 841,4
13	ПАТ "БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ"	1 669,2	2,3%	2 299,2
14	ПАТ "ТЕРРА БАНК"	1 280,8	1,8%	1 314,4
15	ПАТ "ЄВРОГАЗБАНК"	1 272,4	1,8%	1 289,4
16	ПАТ КБ "АКТИВ-БАНК"	1 261,0	1,7%	1 338,8

№	Найменування банку	Вимоги Фонду станом на 01.01.2019, млн грн	Питома вага	Вимоги Фонду, розпочинаючи з визнання банку неплатоспроможним, млн грн
17	ПАТ "ФІДОБАНК"	1 104,1	1,5%	1 948,7
18	ПАТ КБ "УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	1 002,3	1,4%	1 007,2
19	АТ "ВТБ БАНК"	953,5	1,3%	953,5
20	ПАТ КБ "ДЕМАРК"	924,7	1,3%	1 013,8
21	ПАТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	912,7	1,3%	953,1
22	ПАТ "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	745,3	1,0%	745,3
23	ПАТ "ЗЛАТОБАНК"	713,9	1,0%	932,9
24	Інші (84 банки)	12 758,6	17,6%	18 548,7
	Всього	72 501,7	100,0%	94 130,5

Найбільшу суму в абсолютному виразі займає ПАТ "ДЕЛЬТА БАНК" 9 829,8 млн грн, що складає 13,6% загальної суми. На другому та третьому місцях розташувалися ПАТ "БАНК"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ" та ПАТ "ВІЕЙБІ БАНК" з сумами 8 418,1 млн грн, або 11,6% загальної суми, та 5 835,7 млн грн, або 8,0% загальної суми, відповідно. У таблиці 7.5. наведені дані 23 банків з питоною вагою вимог 1,0 % та вище. Решта 84 банки мають кредиторські вимоги Фонду на суму 12 758,6 млн грн, що становить 17,6% загальної суми.

За звітний рік було погашено кредиторських вимог Фонду на загальну суму 4 033,5 млн грн. Погашення здійснював 61 банк під управлінням Фонду гарантування. Перелік найбільших сум погашення кредиторських вимог Фонду банками у ліквідації наведено у таблиці 7.6.

Таблиця 7.6.

Найбільші погашення кредиторських вимог Фонду у звітному році

№	Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага
1	ПАТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	1 067,5	26,5%
2	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	810,5	20,1%
3	ПАТ "ПтБ"	430,1	10,7%
4	ПУАТ «ФІДОБАНК»	366,7	9,1%
5	ПАТ "ВіЕЙБі Банк"	262,7	6,5%
6	ПАТ "КБ "ХРЕЩАТИК"	224,4	5,6%
7	ПАТ «Банк «Київська Русь»	100,6	2,5%
8	ПАТ "БАНК"ФОРУМ"	89,3	2,2%
9	ПАТ «ЕНЕРГОБАНК»	80,0	2,0%
10	ПАТ БАНК «ТРАСТ»	64,5	1,6%
11	ПАТ "БГ БАНК"	56,9	1,4%
12	АТ "ФОРТУНА-БАНК"	51,1	1,3%
13	ПАТ "УКРГАЗПРОМБАНК"	43,0	1,1%
14	ПАТ «КБ «НАДРА»	39,1	1,0%
15	Інші (47 банків)	347,0	8,6%
	Всього	4 033,5	100,0%

Найбільшу суму в абсолютному виразі погасив ПАТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ" 1 067,5 млн грн, що складає 26,5% загальної суми. На другому та третьому місцях розташувалися АТ «ДЕЛЬТА БАНК» та ПАТ "ПтБ" з сумами 810,5 млн грн, або 20,1% загальної суми, та 430,1 млн грн, або 10,7% загальної суми, відповідно. У таблиці 7.6. наведені дані 14 банків з питомою вагою погашення 1,0% та вище. Решта 47 банків погасили кредиторські вимоги Фонду на суму 347,0 млн грн, що становить 8,6% загальної суми.

Надходження від погашення кредиторських вимог Фонду помісячно протягом звітного року наведено на рис. 7.1.

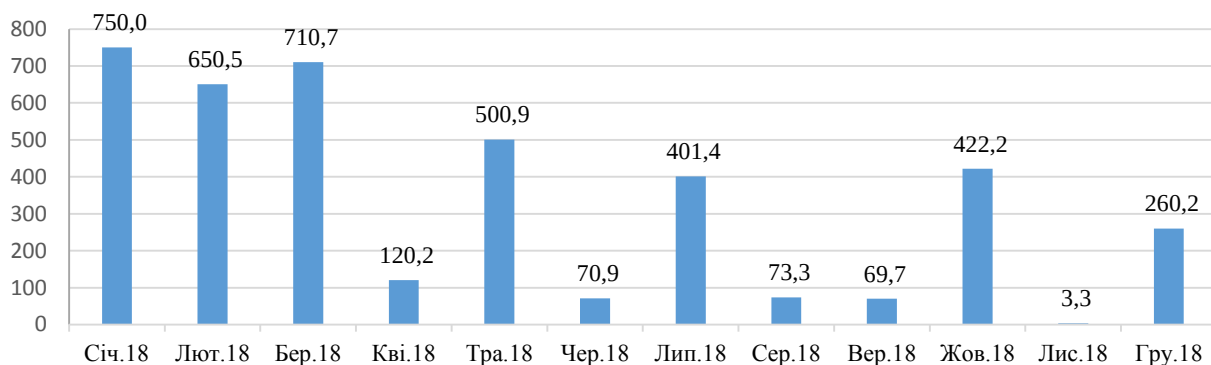

Рис. 7.1. Погашення кредиторських вимог Фонду протягом звітного року

За звітний рік були списані кредиторські вимоги Фонду на суму 2 087,8 млн грн через виключення банків з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, що представлено у Таблиці 7.7.

Таблиця 7.7.

Списані кредиторські вимоги Фонду за звітний рік

№	Найменування банку	Сума, млн грн
1	ПАТ "ЕРДЕ БАНК"	308,5
2	ПАТ "БАНК "ТАВРИКА"	1 779,2
	Всього	2 087,8

За звітний період було закінчено ліквідацію 4 банків, які представлені у Таблиці 7.8.

Таблиця 7.8.

Закінчення ліквідації банків за звітний рік

№	Банк	Вимоги кредиторів до банків, млн грн	Погашено вимог кредиторів, млн грн	Коефіцієнт погашення
1	ПАТ "ЕРДЕ БАНК"	741,0	154,0	21%
2	ПАТ "БАНК ТАВРИКА"	2 748,4	68,5	2%
3	ПАТ "ДЕРЖЗЕМБАНК"	10,3	10,3	100%
4	ПАТ "КЛАСИКБАНК"	3,5	3,5	100%
	Всього	3 503,2	236,3	7%

7.4. Оцінка фінансової стійкості Фонду

Відповідно до частини 3 статті 19 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон) мінімальний обсяг коштів Фонду не може бути нижчим за 2,5 відсотка від суми гарантованих Фондом коштів вкладників у межах суми відшкодування з урахуванням суми зборів з учасників Фонду, які мають надійти протягом поточного кварталу.

За розрахунками, здійсненими відповідно до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, показник фінансової стійкості Фонду (ФСФ) станом на 01.01.2019 становив 5,2%, що є достатнім згідно вимог законодавства.

Оцінка прогнозової фінансової стійкості Фонду на наступні (плинні) дванадцять місяців, здійснена відповідно до Методики та показує суттєве зниження фінансової стійкості Фонду до 1,32%, що свідчить про певний прогнозний дефіцит (до 4,5 млрд грн) коштів, який Фонд буде в змозі подолати протягом наступного року без додаткового залучення коштів.

Стан фінансової стійкості Фонду станом на 01.01.2019 та прогноз її стану протягом наступних 12-ти місяців наведений нижче.

Таблиця 7.9.

Розрахунок прогнозової ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ФОНДУ (ФСФ)

млн грн					
	Інформація станом на дату	Фінансова стійкість Фонду (ФСФ=КФ/ГКФ)	Гарантовані фондом кошти відшкодування за вкладами (ГФК)	КОШТИ ФОНДУ (КФ)	Дефіцит коштів
	01.01.2019	5,2%	259 362	13 467,0	6 983,0
прогноз	01.02.2019	5,3%	260 000	13 750,4	7 250,4
	01.03.2019	1,3%	261 000	3 441,1	-3 083,9
	01.04.2019	1,5%	262 000	3 990,4	-2 559,6
	01.05.2019	1,3%	261 000	3 480,7	-3 044,3
	01.06.2019	1,1%	268 000	2 857,9	-3 842,1
	01.07.2019	1,3%	272 000	3 445,2	-3 354,8
	01.08.2019	1,1%	278 000	3 069,1	-3 880,9
	01.09.2019	1,0%	282 000	2 738,3	-4 311,7
	01.10.2019	1,3%	287 000	3 626,5	-3 548,5
	01.11.2019	1,2%	293 000	3 395,0	-3 930,0
	01.12.2019	1,0%	298 000	2 944,4	-4 505,6
	01.01.2020	1,3%	303 000	4 003,8	-3 571,2

Сума дефіциту враховує не тільки залишок виплат вкладникам неплатоспроможних банків, але і потенційні виплати по банках, у яких виявлено значний ризик настання неплатоспроможності протягом звітного періоду.

Згідно розрахунку департаменту моніторингу діяльності банків, Фонд протягом 12 місяців може витратити додатково на виплату вкладникам банків, які мають високий ризик настання неплатоспроможності 8,9 млрд грн.

У 2018 році Фонд ініціював обговорення питання реструктуризації боргових зобов'язань Фонду в частині часткового переведення відсоткових витрат Фонду за

векселями в умовні зобов'язання, виконання яких буде прив'язане до фактичного стягнення коштів з посадових та пов'язаних осіб банків, чії дії призвели до ліквідації цих банків та, відповідно фінансових втрат Фонду. Це питання було розглянуте та підтримане на Раді з фінансової стабільності. У результаті була створена робоча група, яка розробила конкретні заходи щодо реструктуризації частини боргових зобов'язань Фонду. Реалізація цих заходів планується в 2019 році.

7.5. Фінансові інвестиції Фонду

Балансова вартість портфелю цінних паперів (далі – ОВДП) Фонду станом на 01.01.2018 становила 10 954,4 млн грн, із яких вартість ОВДП, що були отримані Фондом в якості кредиту Міністерства фінансів України в обмін на векселі Фонду та утримуються у портфелі на продаж, складала 5 674,0 млн грн, або 51,8%. Інша частина ОВДП балансовою вартістю 5 280,4 млн грн, або 48,2%, утримувалась до погашення.

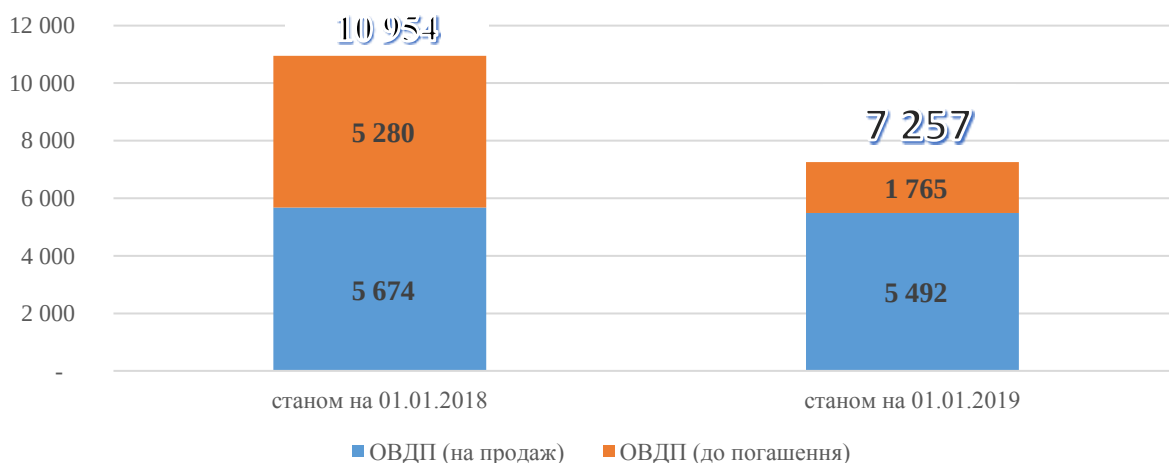

Рис.7.2 Динаміка інвестиційного портфелю Фонду

Інвестиційним планом Фонду гарантування фізичних осіб на 2018 рік, що був затверджений рішенням адміністративної ради Фонду від 20.12.2017 № 28, інвестування коштів Фонду в державні цінні папери не було заплановано. Інвестиційним планом була передбачена сума в розмірі 4 млн грн для можливих фінансових інвестицій при виведенні банків з ринку шляхом створення перехідного банку. Однак протягом 2018 року виведення банків з ринку таким шляхом не проводилось, отже інвестування в облігації перехідного банку не було здійснено.

Звіт про виконання Інвестиційного плану Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за 2018 рік наведено в Додатку 1.

Протягом 2018 року відбулося погашення частини ОВДП згідно термінів їх обігу на суму 3 397,1 млн грн (номінальна вартість). З іншого боку, не проводилось інвестування коштів Фонду в державні цінні папери, а вільні кошти першочергово направлялись на погашення фінансових зобов'язань Фонду перед Міністерством фінансів України та Національним банком України.

Тому на кінець року станом на 01.01.2019 інвестиційний портфель зменшився до 7 257,0 млн грн, із яких 75,7% загального обсягу складали ОВДП на продаж, отримані в якості кредиту Міністерства фінансів України в обмін на векселі Фонду, справедлива вартість яких становила 5 491,9 млн грн. Інша частина 24,3% - ОВДП, що утримуються до погашення, балансовою вартістю (включаючи НКД) на суму 1 765,1 млн грн.

Загалом протягом 2018 року Фонд отримав 4 527,1 млн грн надходжень від ОВДП, в тому числі 3 397,1 млн грн від погашення ОВДП та 1 130,0 млн грн купонного доходу.

8. ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ТА МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

8.1. Інформування громадськості

У звітному році ситуація у банківському секторі почала стабілізуватися і лише один банк було передано до Фонду для виведення з ринку. Саме тому свою комунікаційну діяльність протягом року Фонд будував у напрямку вирішення завдань відновлення довіри громадян до банківської системи держави і підвищення їх загальної фінансової обізнаності.

На початку року Фондом було представлено результати опитування щодо обізнаності українських споживачів фінансових послуг про систему гарантування вкладів фізичних осіб, проведеного за підтримки Проекту USAID «Трансформація фінансового сектору». Це друге подібне дослідження, перше було проведено у 2015 році. Опитування для визначення рівня обізнаності громадян про систему гарантування вкладів є важливою складовою процесу покращення комунікацій з громадськістю і підвищення фінансової грамотності. У ході загальнонаціонального репрезентативного опитування методом «обличчя-до-обличчя» було опитано 2006 респондентів віком від 18 років у всіх регіонах України. Основні результати опитування, зокрема, показали, що українці добре обізнані про Фонд гарантування (52% вказали, що чули про існування Фонду), достатньо обізнані щодо розміру гарантованої суми відшкодування (49% обрали правильний варіант відповіді), однак мало знають про особливості функціонування системи гарантування вкладів (31% не знають про неї нічого, а 50% - знають мало). Більшість опитаних (61%) хотіли б отримувати додаткову інформації про систему гарантування вкладів фізичних осіб. Найбільш бажаним каналом отримання інформації названо банк, в якому розміщуються кошти (51% відповідей), на наступному місці персональні консультації (31%).

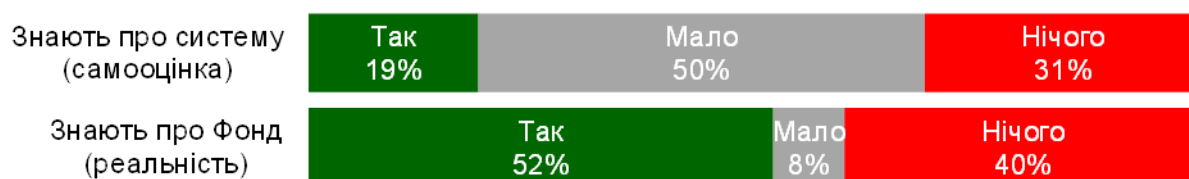

Рис. 8.1. Зіставлення самооцінки обізнаності про систему гарантування вкладів фізичних осіб та реального рівня обізнаності про існування Фонду

Результати проведеного були представлені банківській спільноті, експертам фінансового ринку, народним депутатам, урядовцям та журналістам під час круглого столу у Києві, участь у якому взяли понад 100 осіб. Крім того, з метою досягнення цільової аудиторії у регіонах Фондом було проведено засідання виїзних прес-клубів. У Львові, Одесі та Харкові місцевим журналістам розказали про

сучасний стан системи гарантування вкладів та представили результати соціопитування. За результатами цих прес-клубів вийшли численні публікації у пресі (понад 100 публікацій в друкованих та Інтернет ЗМІ), а також сюжети на регіональних телевізійних каналах та на радіо.

У звітному році виповнилося 20 років від дня створення Фонду гарантування вкладів і ця подія була використана як інформаційний привід для організації низки інформаційно-просвітницьких заходів і здійснення комунікацій зі ЗМІ, громадськістю, експертним середовищем та поширення знань про систему гарантування вкладів задля відновлення довіри до банківського сектору країни. Так у жовтні відбулася міжнародна конференція на тему: “Фінансова стабільність та система страхування вкладів: ключові питання”. Цей захід, у якому взяли участь понад 200 учасників, був проведений у співпраці та за підтримки Проекту USAID «Трансформація фінансового сектору» і Світового банку. Під час конференції було здійснено огляд основних етапів розвитку системи гарантування вкладів в Україні, аналіз сучасного стану та обговорено питання наближення принципів, на яких вона діє, до Директив та стандартів ЄС. Для висвітлення цих тем до участі у заході було запрошено міжнародних та українських експертів. За результатами заходу вийшло 253 публікації в Інтернет ЗМІ та 52 постів в соціальних медіа.

Крім того, у жовтні звітного року Фонд вперше провів прес-конференцію для регіональних засобів масової інформації у Києві. У заході, що був організований у партнерстві з Українським освітнім центром реформ, взяли участь 24 журналісти із 8 областей (Одеської, Запорізької, Вінницької, Хмельницької, Чернігівської, Житомирської, Закарпатської і Харківської). У результаті інформація про систему гарантування була оприлюднена в 29 регіональних ЗМІ, включаючи Інтернет,

друковані газети та сторінки медіа в соціальних мережах. Журналістам також було представлено нові освітніх відео-роликів Фонду, що були виготовлені за підтримки Проекту USAID «Трансформація фінансового сектору».

Протягом звітнього року значна увага приділялася інформуванню громадськості про діяльність Фонду із продажу активів неплатоспроможних банків задля погашення вимог кредиторів. Так, було проведено ряд прес заходів, присвячених питанням удосконалення системи продажів активів, зокрема, початку масового продажу активів за системою «голландських аукціонів», а також пілотному проекту з продажу пулів кредитів на міжнародних майданчиках із залученням міжнародних радників. Ще однією важливою темою, яка потребувала активного висвітлення, у звітному періоді була тема реструктуризації іпотечних кредитів фізичних осіб. Цій темі було присвячено ряд публічних заходів, у тому числі ефірів на загальнонаціональних ТВ каналах і на радіо. Загалом у 2018 році для забезпечення максимальної інформаційної підтримки процесу продажу активів неплатоспроможних банків, стану погашення вимог кредиторів, резонансних розслідувань щодо розкрадання майна банків колишніми акціонерами тощо Фондом регулярно готувались та розсилались представникам ЗМІ інформаційні матеріали та прес-релізи, надавались коментарів фахівців та інтерв'ю. Всього, протягом 2018 року Фондом було організовано понад 10 прес-клубів, брифінгів та прес-конференцій, до участі в яких запрошувалися незалежні експерти, представники ЗМІ, які спеціалізуються на фінансовій та банківській тематиці. Підготовлено та розіслано інформаційним агентствам і представникам ЗМІ більше 300 прес-релізів та інформаційних повідомлень. Крім того, було організовано майже 60 виступів на телебаченні, у тому числі на загальнонаціональних ТВ каналах, та на радіо, надано понад 30 тематичних інтерв'ю.

Інформаційно-консультаційний центр та «гаряча лінія» Фонду

Комунікації з громадськістю у 2018 році здійснювалось Фондом шляхом надання всебічної інформаційної підтримки та допомоги громадянам з питань роботи системи гарантування вкладів фізичних осіб в Україні. Разом з тим, Фондом проводилися заходи щодо захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників під час тимчасової адміністрації та ліквідації неплатоспроможних банків, організації доступу до публічної інформації та надання вкладникам, кредиторам і позичальникам неплатоспроможних банків письмових відповідей на звернення та запити на інформацію. Працівниками Фонду на постійній основі проводяться фахові консультації та надаються роз'яснення та допомога громадянам в оформленні звернень, заяв, запитів на інформацію, отриманні інформації щодо порядку участі у торгах майном неплатоспроможних банків та вирішенні проблемних питань. Так, протягом 2018 року надано понад 2 тисячі консультацій громадянам і ще майже 53 тисячі роз'яснень надані через «гарячу» лінію Фонду (рис. 4.2.).

Рис. 4.2. Взаємодія з громадськістю у 2018 році

Найбільш популярним та доступним для користувачів каналом комунікацій, який забезпечує додзвонювачів актуальною, достовірною та повною інформацією щодо діяльності Фонду є «Гарячі лінії» Фонду. Загальна кількість роз'яснень та консультацій, що були надані телефоном, складає 52959. Цей канал зв'язку використовується для оперативного надання громадянам інформації щодо діяльності неплатоспроможних банків та налагодження Фондом зворотного зв'язку з додзвонювачами, в тому числі зі звернень, що мають ознаки скарг. Такі звернення належним чином фіксуються та розглядаються відповідними підрозділами Фонду.

Необхідною і важливою складовою комунікацій є безпосередні консультації вкладників та інших клієнтів неплатоспроможних банків щодо вирішення питань стосовно діяльності Фонду, надання роз'яснень та допомоги під час оформлення документів. Так, впродовж 2018 року, було надано 2402 консультації громадянам. Окрім того, у звітному році запроваджено надання консультацій громадянам з питань подання заяв для надання доступу до віртуальної кімнати даних з метою ознайомлення з інформацією щодо активів (майна) банків та проведення відкритих торгів (аукціонів). Інформаційна підтримка також надається позичальникам неплатоспроможних банків щодо процедури погашення заборгованості за кредитами.

Важливими складовими комунікацій з громадянами є сторінка Фонду у соціальній мережі Facebook <https://www.facebook.com/fg.gov.ua/> та Telegram канал Фонду. На Facebook сторінці Фонду впродовж року розміщено 905 публікацій актуальної інформації щодо діяльності Фонду. У 2018 році кількість користувачів сторінки Фонду зросла на 13 відсотків, а загальна кількість переглядів склала 408660.

Інформаційно-консультаційним центром Фонду, який є відповідальним за забезпечення доступу до публічної інформації, було опрацьовано та надано 1261 відповідь на запити щодо отримання публічної інформації, розпорядником якої є Фонд. Працівники управління з питань інформаційної політики Фонду представляли інтереси Фонду у 34 справах, які розглядались Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини. За результатами такої співпраці були

усунені причини несвоєчасного отримання гарантованої суми відшкодування, а вкладники отримали передбачену законодавством виплату від Фонду. У інших випадках Фондом було вчинено окремі дії для включення вимог вкладників до реєстру акцептованих вимог кредиторів.

8.2. Фінансова просвіта та захист прав вкладників

У 2018 році Фонд продовжував просвітні заходи з метою підвищення обізнаності громадян про систему гарантування вкладів, права і обов'язки споживачів фінансових послуг. Адже, підвищення фінансової грамотності населення, а також захист прав інтересів вкладників - законодавчо визначені функції Фонду. Для того, щоб досягти найширшої аудиторії, особливо користувачів фінансових послуг старшого віку, на початку року Фондом було розроблено сценарії і виготовлено чотири анімаційні відео ролики: «Розміщай кошти в банку в межах граничної суми відшкодування!», «Лопнув банк чи ні, а кредит повернути треба!», «Розміщай кошти у банку обдуманно!», «Умови гарантування банківських вкладів». У відеороликах коротко і у доступній формі подано інформацію про розмір гарантованої суми відшкодування, види вкладів, що гарантуються Фондом, основні права та обов'язки споживачів банківських послуг, адресу веб-сайту та номер телефонної «гарячої лінії». Ролики виготовлено у двох форматах: короткому – для демонстрації на телеканалах та розширеному – для демонстрації на інтернет-ресурсах Фонду. У розширеному форматі, окрім сюжетного відео включений також коментар експерта.

У 2018 році відеоролики Фонду «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб», «Депозитний договір без таємниць», «Пам'ятка позичальника» транслювалися протягом двох місяців на 10 регіональних телеканалах.

Розпочато співпрацю з НБУ за напрямом С1 «Підвищення рівня фінансової грамотності» Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року, за яким Фонд є одним з відповідальних учасників. В рамках цієї співпраці проведено робочу зустріч з представниками НБУ, Проекту USAID «Трансформація фінансового сектору» та міжнародним експертом з розробки національних стратегій Робертом Дрейком, де презентовано програми та напрацювання Фонду у сфері фінансової грамотності. Також представники Фонду взяли участь у воркшопі з написання Стратегії з фінансової грамотності за участю представників фінансового ринку, яка проводилася Національним банком. Крім того, у 2018 році Фонд продовжив співпрацю з Проектом міжнародної технічної допомоги «Трансформація фінансового сектору», що реалізується за фінансування Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).

У рамках цієї співпраці Фонд разом із іншими партнерами Проекту, зокрема Національним банком та Університетом банківської справи, взяв участь у «Днях фінансової обізнаності» освітніх заходах, що пройшли у Полтаві під гаслом «Керуй

фінансами впевнено!», і були покликані заохотити громадян приділити більше уваги управлінню власними фінансами та бюджетом. Під час «Днів фінансової обізнаності» представники Фонду гарантування прочитали лекції на тему «Система гарантування банківських вкладів в Україні» та «Безпека банківських вкладників: як не втратити заощадження та захистити свої інтереси», а також провели тренінги для викладачів вищих навчальних закладів.

Також у партнерстві з Проектом був започаткований щорічний Конкурс студентських відеоробіт, в рамках святкування Всесвітнього тижня грошей в Україні (Global Money Week). Студентські відео-роботи були присвячені двом темам – «Мистецтво заощаджувати: корисні лайфхаки» та «Банк, а не банка – ось де безпечніше зберігати власні заощадження». Загалом до участі у конкурсі було надано 50 відео-робіт від представників більш ніж 20 вищих навчальних закладів з усіх регіонів України. Основною метою ініціативи була популяризація економічних знань серед молоді.

Крім того, за підтримки Проекту USAID «Трансформація фінансового сектору», фахівці Фонду, які безпосередньо спілкуються із вкладниками та іншими клієнтами банків, відвідувачами інформаційно-консультаційного центру, взяли участь у тренінгу для тренерів за програмою «Фінансова обізнаність: заощадження, депозити, система гарантування». Під час заходу майстер-тренери, залучені Проектом USAID, розповіли як ефективно навчати фінансовій грамотності дорослу аудиторію, поділилися методиками тренерської майстерності та власними напрацюваннями.

Отримані знання та навички навчені за програмою співробітники Фонду активно використовують у процесі надання консультацій з питань гарантування вкладів та проведення навчань і консультацій для підвищення фінансової обізнаності громадян. Слід зазначити, що у 2018 році Фонд розширив коло цільових аудиторій, які є учасниками тренінгів з фінансової обізнаності. Так,

представники фонду проводили тренінги для працівників центрів надання соціальних послуг, слухачів Університетів третього віку, осіб, які перебувають на обліку у центрах зайнятості. Програми тренінгів адаптовано під потреби кожної із цільових аудиторій.

Окрема увага приділяється також роботі з молоддю. Так, фахівці Фонду у 2018 році проводили тренінги для старшокласників, під час яких, зокрема, у формі командної роботи учні розробили бізнес-план запуску власного інтернет-ресурсу - від ідеї до розрахунку бюджету, а також визначили джерела фінансування та методи просування свого продукту. По закінченню заходу учні відзначили, що в ході тренінгу здобули практичні знання та навички управління фінансами, що буде сприяти підвищенню їх конкурентоздатності на ринку праці в майбутньому.

Продовжується також співпраця з вищими навчальними закладами. Так, 31 жовтня 2018 року Фонд гарантування вкладів провів «День відкритих дверей» для студентів економічного факультету КНУ ім. Шевченка та факультету фінансів Київського національного торговельно-економічного університету. Представники Фонду презентували мобільну експозицію, присвячену Фонду та розповіли про історію Фонду і його основні функції. Крім того, з інтерактивними тематичними лекціями перед студентами виступили керівники профільних структурних підрозділів Фонду. Також в рамках Всесвітнього дня заощаджень для магістрів ДВНЗ «Університет банківської справи» проведено дві лекції про систему гарантування.

У 2018 році Фондом підписано Меморандум про співпрацю у сфері фінансової грамотності з Інститутом модернізації змісту освіти. В рамках цієї співпраці представники Фонду у травні провели тренінг для викладачів загальноосвітніх навчальних закладів, професійно-технічних ліцеїв та коледжів Закарпатської області. Тренінг проводився в рамках підвищення кваліфікації викладачів з метою

якісного впровадження спецкурсу «Фінансова грамотність» у навчально-виховний процес. Також у листопаді 2018 року представники Фонду взяли участь у обласній науково-практичній конференції «Громаді – ініціатива молодих», що відбулася на базі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» у Івано-Франківську, де виступили основними спікерами секції на тему «Формуємо фінансову грамотність молоді».

Захист прав вкладників

За результатами аналізу відповідності вимог законодавства України та нормативно-правових актів Фонду Директиві 2014/49/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року щодо систем гарантування депозитів (далі – Євродиректива), у звітному році було розроблено Зміни до Інструкції про порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, затверджені Рішенням виконавчої дирекції Фонду № 2289 від 16.08.2018 та зареєстровані у Міністерстві юстиції України 19 листопада 2018 № 1308/32760. Затверджені зміни сприятимуть виконанню відповідних вимог Євродирективи в частині прав та обов'язків вкладників, банків - учасників Фонду та банків, які виконують функції банку-агента, та Фонду в частині функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб.

Спеціально створений у Фонді відділ забезпечує дотримання банками-учасниками Фонду вимог до змісту договорів банківського вкладу, договорів банківського рахунку з питань, що стосуються функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, вимог щодо порядку розкриття інформації для вкладників про умови надання банківських послуг із залучення вкладів, а також забезпечення дотримання банками-агентами Фонду прав вкладників при виплаті гарантованих сум відшкодування.

У звітному році відділом було здійснено дистанційний моніторинг діяльності 72 банків України I-III груп на предмет відповідності вимогам Інструкції про порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, затвердженого виконавчою дирекцією Фонду від 26.05.2016 № 825, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 червня 2016 р. за № 874/29004 (далі – Інструкція). У процесі моніторингу перевірялось виконання банками вимог, що надають можливість вкладникам отримати більше інформації про фінансову послугу банку та систему гарантування вкладів ще до укладення договору.

За результатами моніторингу направлено 43 листа банкам, які порушили Інструкцію, складено 12 протоколів про правопорушення у сфері гарантування вкладів фізичних осіб.

За звітний період опрацьовано 2 000 письмових звернень/скарг громадян з питань діяльності 52 банків. Завдяки діям працівників відділу значно прискорено процедуру виконання вимог виплат гарантованої суми відшкодування.

Разом з цим, відділ захисту прав вкладників запобігає отриманню коштів особами, які є учасниками шахрайських схем акціонерів та/або посадових осіб неплатоспроможних банків. Так, за результатами роботи зі зверненнями громадян (спадкоємців) були виявлені факти надання неплатоспроможними банками недостовірної інформації нотаріусам про стан рахунків померлих осіб та випадки отримання вкладів неналежними особами. Відділом ініційовано зміни до порядку роботи неплатоспроможних банків з нотаріусами з метою уникнення ризиків шахрайства під час отримання гарантованих сум за правом спадкоємства.

Співпраця з громадськими організаціями

У 2018 році Фондом здійснювались робочі зустрічі з представниками громадських організацій та ініціативних груп неплатоспроможних банків, на яких обговорювались питання виведення неплатоспроможних банків з ринку з метою захисту прав вкладників і кредиторів неплатоспроможних банків.

Зокрема, предметом обговорення з громадськістю стали питання узагальнення судової практики за позовами клієнтів фінансових компаній та ефективних шляхів продажу активів неплатоспроможних банків з метою якнайшвидшого погашення вимог кредиторів четвертої черги неплатоспроможних банків.

Також, з метою залучення представників громадськості до процесів, пов'язаних із реалізацією активів неплатоспроможних банків, Фонд проводив зустрічі, на яких обговорювалась поточна ситуація щодо реалізації стратегії продажу активів неплатоспроможних банків через систему «ProZorro. Продажі».

Крім того, було організовано зустрічі та консультації з представниками громадських об'єднань для обговорення пропозицій громадськості, спрямованих на підвищення ефективної взаємодії з вкладниками та кредиторами неплатоспроможних банків.

8.3. Міжнародна співпраця

Фонд, як постійний член Міжнародної асоціації страховиків депозитів (МАСД) та Європейського форуму страховиків депозитів (ЄФСД), у звітному році брав активну участь у роботі цих організацій. Крім того, протягом звітного періоду Фонд активно співпрацював з міжнародними фінансовими та донорськими організаціями – Світовим банком, Міжнародним валютним фондом, Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), Європейським банком реконструкції і розвитку, Управлінням технічної допомоги Міністерства фінансів США.

У 2018 році Фонд представляв Україну на загальних зборах та міжнародній конференції МАСД, що відбулися у м. Базель, Швейцарія, а також на щорічних зборах членів ЄФСД у м. Відень, Австрія. Директор департаменту консолідованого продажу активів представляв Фонд на конференції з непрацюючих активів в Лондоні, Великобританія із доповіддю «Активи Фонду та політика їх продажу», а заступник директора-розпорядника презентувала політику продажу активів Фонду на інвестиційному форумі в Берліні, Німеччина. Фахівці Фонду також брали участь

у щорічних зборах Євразійського регіонального комітету (ЄАРК) МАСД у м. Стамбул, Туреччина. 21 листопада 2018 року у м. Мінськ, Білорусія делегацією Фонду було підписано Меморандум про взаєморозуміння та співробітництво з Агентством з гарантованого відшкодування вкладів Білорусії.

На постійній основі Фондом здійснювалось щоквартальне оновлення звіту щодо значущих новин у діяльності для ЄАРК МАСД, проведено заповнення масштабного щорічного дослідження МАСД щодо діяльності систем гарантування вкладів. У тісній співпраці з Фондом гарантування вкладів Республіки Казахстан, проведено обмін досвідом у сфері ризик-менеджменту та щомісячне оновлення інформації щодо діяльності Фонду. В цілому за 2018 рік було опрацьовано близько 20 запитів від іноземних юрисдикцій, МАСД та ЄФСД.

Головування у Євразійському регіональному комітеті МАСД було передано Туреччиною Україні 17 жовтня 2018 року на засіданні у місті Базель.

За сприяння експертів Світового банку підготовлена Біла книга стосовно стратегічного розвитку покращеного механізму врегулювання неплатоспроможності банків, що відповідає законодавству ЄС.

Також у звітному році Фонд продовжував активну співпрацю з Проектом USAID «Трансформація фінансового сектору» у сфері підвищення фінансової обізнаності громадян. Також за сприянням проекту проведено Міжнародну конференцію з нагоди відзначення 20 річниці створення Фонду.

На постійній основі здійснювалася ефективна співпраця з Управлінням технічної допомоги Міністерства фінансів США. Так, у Фонді працював довгостроковий радник та короткострокові експерти з різноманітних аспектів процесу виведення неплатоспроможних банків з ринку та роботи із проблемними активами.

Продовжив роботу Проект Європейського банку реконструкції і розвитку «Технічне співробітництво з Фондом гарантування вкладів фізичних осіб», консультантом якого є ТОВ «КПМГ-Україна». Проект полягає в наданні допомоги Фонду з метою підвищення потенціалу та можливостей у рамках реалізації його прав та повноважень. Співробітництво здійснюється шляхом надання консультаційної допомоги та експертної підтримки.

З метою розбудови ефективної системи гарантування вкладів та врегулювання банків, Україна прагне до впровадження міжнародних стандартів та бере до уваги найкращий досвід, напрацьований різними країнами у цій сфері. Реалізація положень базових міжнародних документів допоможе краще захистити вкладників, більш ефективно вирішувати проблеми неплатоспроможних фінансових установ.

Фонд висловлює щиру подяку всім міжнародним партнерам за співпрацю.

9. ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

9.1. Управління та розвиток персоналу

Протягом 2018 року в напрямку реалізації кадрової політики пріоритетним була підтримка ефективної системи управління персоналом, що забезпечувала б якісне та вчасне виконання завдань за всіма напрямками діяльності Фонду.

З метою оптимізації забезпечення процесів Фонду до Структури Фонду декілька разів були внесені зміни, в залежності від актуальних зовнішніх та внутрішніх викликів. Так, станом на 31.12.2018 Структура Фонду складалась з 25 самостійних структурних підрозділів, у тому числі: 7 департаментів, 4 управлінь, тощо.

Станом на 31.12.2018 фактична чисельність працівників Фонду, у порівнянні з 2017 роком не змінилась та становила 417 осіб, з них 231 жінка, 186 чоловіків. Середній вік працівників Фонду становить 39 років, 97 % працівників мають вищу освіту, серед них мають ступінь кандидата наук 9 осіб, адвокатів – 14 осіб.

Однією із складових кадрової політики Фонду є сприяння у здобутті нових професійних здібностей та розвиток практичних навичок персоналу. З цією метою протягом року забезпечувалось як внутрішньо корпоративні заходи з підвищення кваліфікації, так організація участі працівників у семінарах, круглих столах, конференціях, тренінгах, що організовували спеціалізовані тренінгові центри, у тому числі і міжнародні компанії. Протягом 2018 року відділом управління та розвитку персоналу було організовано 31 навчальний захід, з них:

- 1) з питань запобігання корупції - для всіх працівників Фонду, у тому числі для керівного складу Фонду «Практичні аспекти заповнення декларацій»;
- 2) стратегічна сесія для 31 керівника самостійних структурних підрозділів;
- 3) тренінг з ораторського мистецтва – для 6 членів виконавчої дирекції Фонду;
- 4) інші заходи - 26 керівників та 60 працівників Фонду.

Протягом року, у рамках Проекту ЄБРР «Технічне співробітництво з Фондом гарантування вкладів фізичних осіб – Стадія 2 Підтримка», спільно з консультантами ТОВ «КПМГ-Україна», відділом управління та розвитку персоналу проводилась робота по вдосконаленню системи оцінювання ефективності діяльності працівників Фонду та розробці Цільової операційної моделі управління персоналом. У 2018 році розроблено проект нового Положення про порядок проведення щорічної оцінки ефективності діяльності працівників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та відповідно до сучасних трендів відбувалась максимальна автоматизація процесів оцінки через єдиний програмний комплекс Фонду.

З метою ефективної комунікації з банками, що ліквідуються Фондом для забезпечення оперативного матричного управління у 2018 році, та як результат впровадження Цільової операційної моделі управління персоналу, у структурі відділу управління та розвитку персоналу виділено функції підтримки процедур та взаємодії з неплатоспроможними банками в окремий сектор. Працівниками сектору забезпечувалась оперативна робота щодо погодження проектів структур,

штатних розписів та кандидатур на посади керівників ключових структурних підрозділів неплатоспроможних банків та підтримку і координації єдиних підходів відповідно до порядку взаємодії структурних підрозділів Фонду та банків, що ліквідуються Фондом.

9.2. Внутрішній аудит

Протягом 2018 року, відповідно до плану проведення перевірок, було здійснено 16 аудиторських перевірок за основними напрямками діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та його структурних підрозділів, в тому числі:

- фінансово-інвестиційної діяльності Фонду;
- здійснення виплат вкладникам;
- перевірка дотримання процедур виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- перевірка контролю за виконанням зобов'язань банків у зв'язку з їх участю в системі гарантування вкладів фізичних осіб;

Під час проведення аудиторських перевірок проводилася оцінка систем внутрішнього контролю, перевірялась ефективність керування ризиками, притаманними перевіреному напрямку діяльності. Надавалися рекомендації щодо вдосконалення наявних процедур внутрішнього контролю.

Звіти по проведених перевірках з висновками та пропозиціями надавалися на ознайомлення керівництву Фонду, керівникам перевірених структурних підрозділів, а також на затвердження адміністративній раді Фонду.

Затверджені висновки та пропозиції, за матеріалами перевірок, були в повному обсязі враховані в роботі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

9.3. Інформаційні технології

Основними напрямками розвитку інформаційних технологій Фонду гарантування вкладів фізичних осіб в 2018 році було:

1. Удосконалення ІТ інфраструктури Фонду, впровадження систем і сервісів управління та моніторингу за процесами Фонду і НБ, впровадження процесів забезпечення безперервності діяльності Фонду, що включає:

- модернізація програмно-апаратного комплексу для забезпечення впровадження єдиної операційно-інформаційної системи неплатоспроможних банків;
- впровадження системи моніторингу параметрів фізичного середовища ІТ інфраструктури;
- впровадження цілодобового моніторингу сервісів та оповіщення про критичні проблеми в ІТ інфраструктурі;
- реорганізацію мережі ядра корпоративної мережі Фонду;

- запуск системи централізованого архівного копіювання ключових ІТ систем Фонду;
 - розробка плану дій на випадок виникнення надзвичайних ситуацій.
2. Розробка та впровадження єдиної операційно-інформаційної системи неплатоспроможних банків.
 3. Удосконалення програмного комплексу по виведенню неплатоспроможних банків з ринку.
 4. Удосконалення системи автоматизації процесу продажу активів неплатоспроможних банків.
 5. Модернізація програмного комплексу «Автоматизована система виплат Фонду».
 6. Удосконалення системи електронного документообігу Аскод Фонду.
 7. Модернізація програмного комплексу «Звітність банків».

Фондом в 2018 році були проведена модернізація програмно-апаратного комплексу для забезпечення впровадження єдиної операційно-інформаційної системи неплатоспроможних банків, та для підвищення надійності забезпечення необхідними електронними обчислювальними ресурсами інформаційних систем Фонду, а саме:

- програмного комплексу роботи з неплатоспроможними банками;
- автоматизована система виплат Фонду;
- програмний комплекс «Звітність банків»;
- інші автоматизовані системи (облікові, документообігу, довідкові, інформаційні, зв'язку тощо);
- забезпечення резервування промислових систем;
- забезпечення резервного копіювання;
- використання техніки віртуальних серверів для інфраструктури та додатків рис. 9.1.).

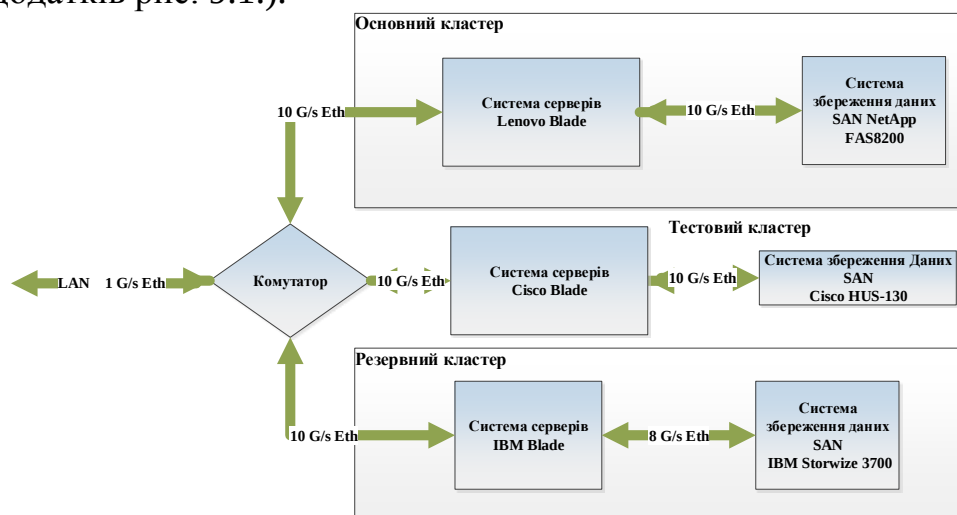

Рис. 9.1. Програмно-апаратний комплекс Фонду

Для забезпечення безперервного доступу до системи, було використана технологія кластеризації та була реалізована основна та резервна системи. Також, для надійності збереження даних, налаштовані механізми резервного копіювання.

Архівні копії зберігаються на відокремленій системі збереження даних. Впровадження програмно-апаратного комплексу надало Фонду можливості забезпечення електронними обчислювальними ресурсами діючих та перспективних інформаційних систем Фонду, а також забезпечення інформаційних систем неплатоспроможних банків.

Основною метою покращення інформаційної інфраструктури є забезпечення відмовостійкості її компонентів та забезпечення працездатності сервісів за умови можливих форс-мажорних обставин. Таким чином у 2018 році було впроваджено та виконано модернізацію систем віртуалізації інформаційних ресурсів Фонду для забезпечення їх доступності та зменшення загальної кількості обладнання, що використовується, завдяки більш ефективному використанню самого обладнання.

Протягом 2018 була впроваджена оновлена система автоматизації продажу активів (рис. 9.2.). Одним з головних етапів модернізації системи автоматизації продажу активів стало впровадження «голландських аукціонів» та підвищення темпів реалізації активів. Головною особливістю стало те, що відпала необхідність запуску нового бізнес-процесу співробітниками Фонду кожного разу, коли актив був не проданий, і його ціна зменшувалася.

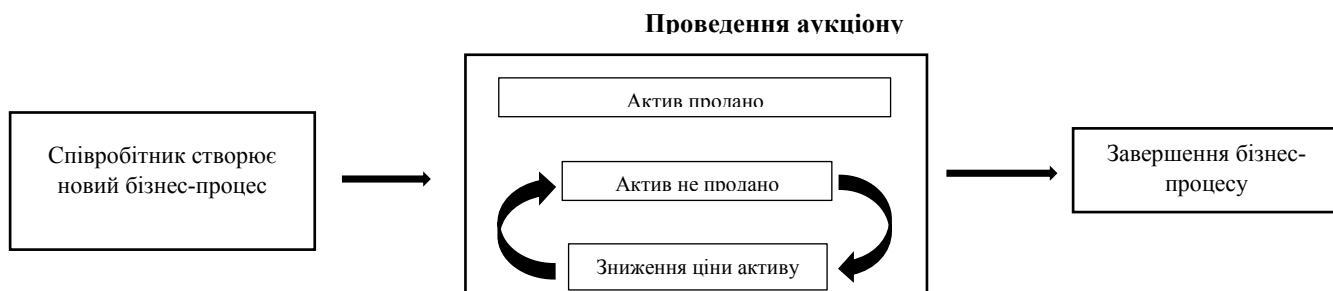

Рис. 9.2. Оновлена схема роботи системи автоматизації продажу активів

Завдяки застосуванню оновленої системи автоматизації процесу продажу були впроваджені інструменти роботи з «голландськими аукціонами», автоматизовані етапи розміщення оголошень про аукціони на офіційному сайті Фонду та інформаційному порталі Фонду, автоматизовано оновлення інформації в публічному паспорті активу на інформаційному порталі. Оновлена система суттєво скоротила час роботи з активом на етапі його підготовки та продажу, а також зменшила вплив «людського фактору» на процес продажу.

З метою забезпечення централізації процесів виведення неплатоспроможних банків з ринку та оптимізації витрат таких банків в 2018 році було розпочато проект створення та впровадження єдиної операційно-інформаційної системи (далі - ЄОІС) неплатоспроможних банків (далі - НБ).

ЄОІС НБ на базі Фонду, являє собою зведений програмний комплекс, що містить дані з ОДБ/АБС неплатоспроможних банків, та, в свою чергу, складається з наступних компонентів:

- база даних, яка об'єднує дані з ОДБ/АБС банків та додаткові дані з виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- програмне забезпечення для забезпечення супроводу та контролю даних

неплатоспроможних банків (анкет клієнтів, залишків на рахунках, сплачених документів, угод щодо зобов'язань або розміщення коштів та історії їх виконання (кредитний портфель, дебіторська заборгованість, тощо), основних засобів, іншої необхідної інформації для контролю банківської діяльності та формування відповідних форм оперативної звітності);

- систему контролю доступів для забезпечення необхідних прав по читанню та модифікації даних.

Головна мета розробки та впровадження Системи:

- створення єдиної уніфікованої інформаційної бази даних Фонду для автоматизації супроводу і щоденної оперативної роботи з даними ОДБ неплатоспроможних банків;

- автоматизація регламентних процедур неплатоспроможних банків;

- забезпечення автоматизації контролю за діяльністю банків, які визнані неплатоспроможними;

- автоматизація роботи з активами неплатоспроможних банків;

- підвищення якості інформації для прийняття рішень та практичних дій спеціалістами Фонду;

- спрощення адміністрування ОДБ/АБС неплатоспроможних банків;

- зменшення витрат на супровід ОДБ/АБС неплатоспроможних банків.

На рисунку 9.3. наведено складові частини єдиної операційно-інформаційної системи.

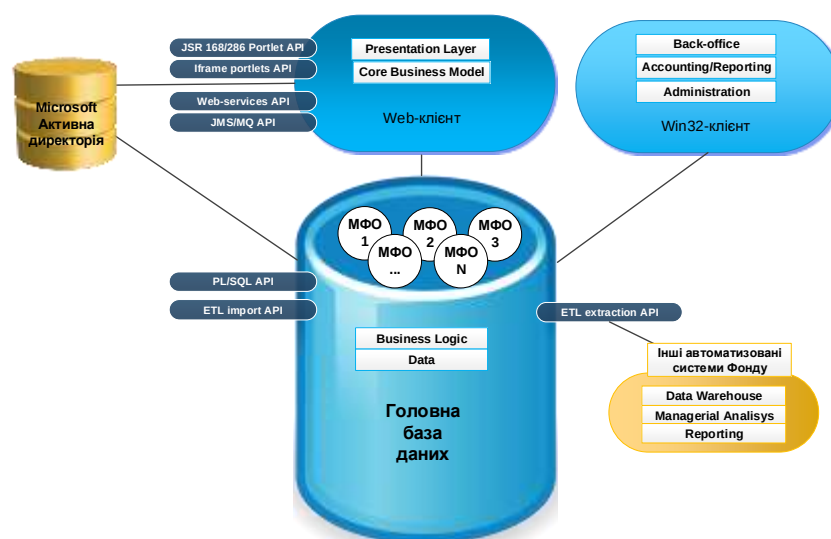

Рис. 9.3. Складові частини ЄОІС

Протягом 2018 року до ЄОІС було змігровано та переведено на роботу в ЄОІС 20 банків: ПАТ "БГ БАНК"; ПАТ "АКТАБАНК"; ПАТ "КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК"; ПАТ "РАДИКАЛ БАНК"; ПАТ "ТЕРРА БАНК"; ПАТ "МЕЛІОР БАНК"; ПУАТ "СМАРТБАНК"; ПАТ "ФІНБАНК"; ПАТ "БАНК"ФОРУМ"; АТ "ПОРТО-ФРАНКО"; ПАТ "ГРІН БАНК"; ПАТ КБ "АКСІОМА"; ПАТ "РЕАЛ БАНК"; ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ГЕФЕСТ"; ПАТ

"КБ "УФС"; ПАТ "ПРОФІН БАНК"; ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"; ПАТ "ІНТЕРКРЕДИТБАНК"; АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"; ПАТ КБ "СТАНДАРТ".

Переваги переведення НБ на роботу в ЄОІС:

- забезпечення контролю за діяльністю НБ, включаючи контроль фінансових потоків, транзакційний контроль;
- запровадження єдиної облікової політики в НБ;
- реалізація 3-ї моделі для НБ;
- повна інформаційна підтримка статусу ліквідації банку;
- забезпечення моніторингу активів НБ;
- реалізація централізованого управління НБ;
- суттєве зменшення інформаційних систем в НБ, їх супровід та витрати на їх утримання.

З метою забезпечення оптимізації процесів виведення неплатоспроможних банків з ринку в 2018 році було здійснено удосконалення програмного комплексу з виведення неплатоспроможних банків з ринку в частині:

- модернізації механізму міграції даних з автоматизованих систем НБ (рівня ETL) для групи банків (ПАТ АКБ «Капітал», ПАТ «КСГ БАНК», ПАТ «АКБ «НОВИЙ»», ПАТ «Комерційний банк «Гефест»», АТ «Банк «Богуслав»», АТ «Родовід банк», ПАТ «Банк «Юнісон»»);

- удосконалення процедури завантаження ліквідаційної маси (основних засобів);

- розробки функціоналу моніторингу працездатності програмного комплексу;
- розробки системи ведення господарських договорів та обліку оренди;
- розробки звіту «Звіт про виконання зобов'язань перед забезпеченими кредиторами»;

- розробка додаткових операцій та розширення функціоналу реєстру кредиторів. Модернізація операції погашення кредиторських вимог;

- розробка механізмів інтегрування з електронною торговою системою (ЕТС)

Модернізація програмного комплексу для роботи з неплатоспроможними банками надає Фонду можливості:

- використовувати цілісну уніфіковану інформаційну основу Фонду для прийняття рішень щодо забезпечення процесів виведення неплатоспроможних банків з ринку;

- формування звітності неплатоспроможних банків, що надається до Фонду за різними напрямкам діяльності;

- забезпечення автоматизації контролю за діяльністю банків, які визнані неплатоспроможними;

- централізованої роботи з активами неплатоспроможних банків;

- підвищення якості інформації для прийняття рішень та практичних дій спеціалістами Фонду;

- забезпечення аналізу показників діяльності проблемних банків з метою попередження критичного стану банку.

З метою покращення процесу здійснення виплат гарантованих сум вкладникам неплатоспроможних банків Фонд протягом 2018 року здійснював модернізацію програмного комплексу «Автоматизована система виплат Фонду» (далі - АСВФ).

АСВФ дає можливість:

- здійснювати виплати відшкодування вкладникам у режимі реального часу;
- використовувати уніфіковану і повну інформаційну базу даних (далі - БД), що вміщує інформацію про операції виплат сум відшкодувань вкладникам неплатоспроможних банків;
- забезпечити якість і швидкість обробки інформації про вкладників, що надходить від неплатоспроможних банків, за рахунок уніфікованого підходу до обліку інформації про вкладників і єдиного механізму контролю за дотриманням методології обліку виплат;
- застосовувати засоби електронного зв'язку для передачі інформації в процесі виплат відшкодувань вкладникам, що в свою чергу надало можливість оперативно здійснювати виплати та управляти процесами по виплатам.

На рисунку 9.4. наведено загальну схему побудови АСВФ.

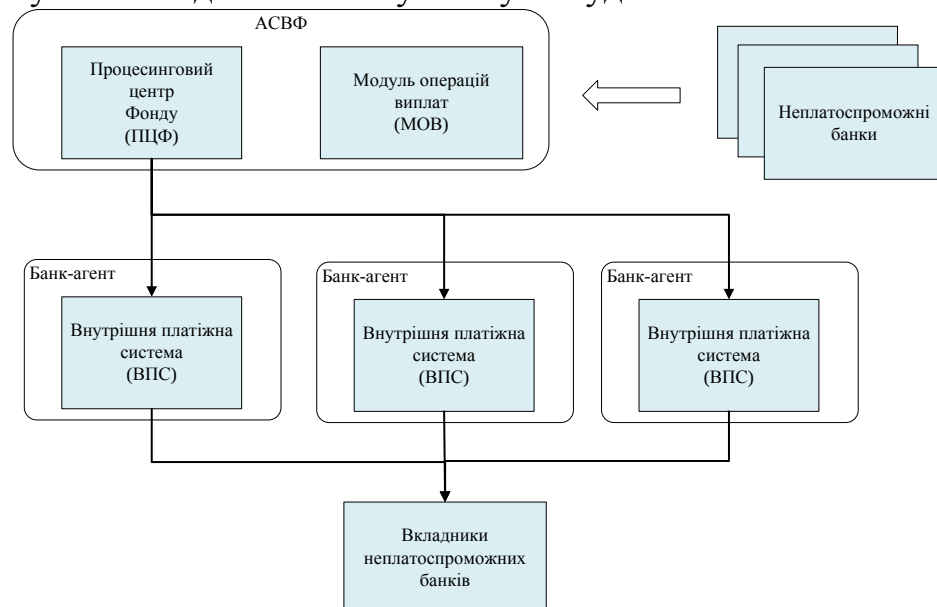

Рис. 9.4. Автоматизована система виплат Фонду

Проведення модернізації АСВФ В 2018 році здійснювалося по таким напрямкам:

- розробка автоматизованого робочого місця аудитора АСВФ;
- розробка інструменту для накопичення аналітичної інформації по формуванню звітності;
- розробка механізму обміну інформацією між Міністерством фінансів України та АСВФ;
- модернізація механізму забезпечення стійкості роботи АСВФ, за рахунок розпаралелювання процесів;
- удосконалення механізму адміністрування АСВФ;

- розробка механізму обробки та зберігання інформації про недіючі паспорти;
- модернізація механізму управління виплатами;
- розробка механізму відображення в АСВФ процесу продажу неплатоспроможного банку.

Зазначена модернізація дозволяє використовувати АСВФ в більш гнучкому режимі, що дозволяє оптимізувати в цілому процес здійснення виплат гарантованих сум вкладникам

На виконання державної політики, що направлена на переведення діловодства державних установ у електронну форму, та на виконання Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронний цифровий підпис», з урахуванням завдань, визначених Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року Фонд гарантування у 2018 році здійснював заходи щодо впровадження в Фонді безпаперового документообігу із застосуванням електронного цифрового підпису.

Також в 2018 році здійснено запуск пілотного проекту з впровадження безпаперового документообміну з Національним банком України на базі СЕД АСКОД Фонду та системи електронної взаємодії органів виконавчої влади (СЕВ ОВВ).

Впровадження безпаперового документообігу між Фондом та Національним банком України, а в перспективі і з іншими установами та підприємствами надає Фонду такі переваги:

- запроваджується електронний взаємообмін документами між Фондом та НБУ (за виключенням документів з обмеженим доступом (БТ), постійного терміну зберігання та пересилання звернень громадян тощо);
- усі електронні документи завіряються ЕЦП відповідно до вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»;
- зменшення вартості пересилання документів;
- час передавання документів між системами електронного документообігу Фонду та НБУ (типу АСКОД) на відміну від звичайних засобів зв'язку (Укрпошта, спецзв'язок та ін.) зменшується до декількох хвилин;
- зменшується кількість проміжних процедур по відправленню та отриманню кореспонденції (електронних документів) – практично електронні документи рухаються напряду з однієї СЕД АСКОД до іншої;
- отримання досвіду для переходу на електронний документообіг з іншими органами державної влади (Адміністрація Президента України, Кабінет Міністрів України, судові установи тощо) та діючими банками.

У 2018 році здійснено запуск СЕД АСКОД Фонду в напрямку централізації управління неплатоспроможними банками в сфері забезпечення документообігу між Фондом та неплатоспроможними банками на базі декількох неплатоспроможних банків.

У зв'язку зі змінами у процесі подання звітності до Національного банку України та змінами в правилах надання звітності в 2018 році Фондом було проведено удосконалення програмного комплексу «Звітність банків», а саме був

розроблений WEB-портал програмного комплексу «Звітність банків», що являє собою фронт-офісну підсистему інтерактивних сервісів по:

- автоматизованому прийому електронних звітів від Національного банку України та банків в форматах XML в інтерактивному режимі та в режимі програмного інтерфейсу (API);

- автоматичній перевірці електронних звітів;

- перевірці електронного цифрового підпису;

- завантаження звітної інформації, що успішно пройшла перевірку до сховища даних Фонду;

- наданню доступу банкам до результатів прийому електронної звітності в інтерактивному режимі та в режимі програмного інтерфейсу (API).

Застосування XML-звітності надасть наступні переваги:

- автоматичне введення-виведення даних без повторної трансформації;
- швидкість і автоматичне складання звіту, в тому числі консолідованого;
- швидкий, ефективний і надійний аналіз і зіставлення даних;
- відстеження даних, скорочення часу прийняття рішень;
- просування ефективності та економічності для регуляторного (наглядового) процесу.

Надання звітності в форматі XML реалізується за схемою наведеною на рисунку 9.5.

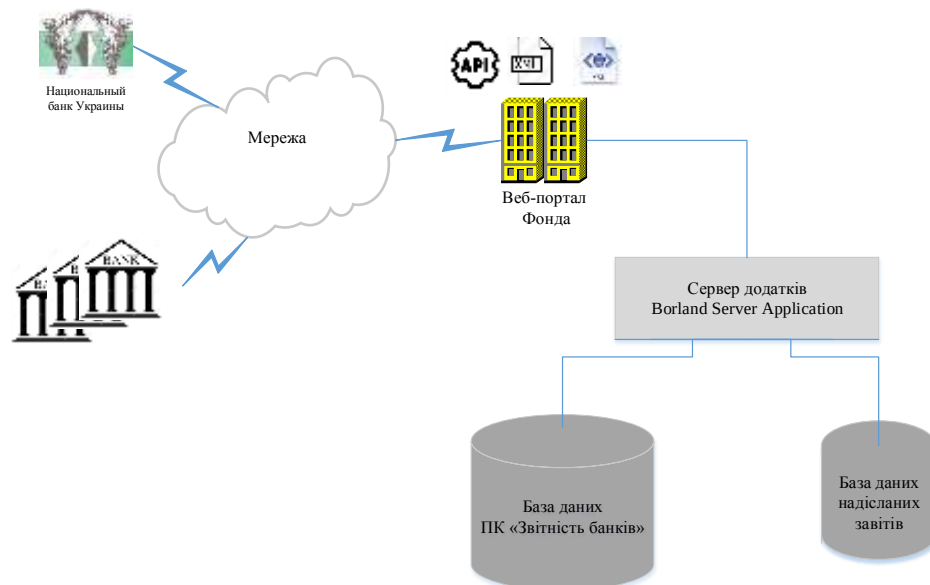

Рис. 9.5. Схема застосування XML-звітності

Звіт
про виконання Інвестиційного плану Фонду гарантування вкладів
фізичних осіб за 2018 рік

Інвестиції Фонду	Сума інвестування згідно з Інвестиційним планом 2018 року, млн грн	Фактична сума інвестування за 2018 рік, млн грн	Виконання, %
Сума інвестування всього, у тому числі:	4,0	0,0	0,0
Формування статутного капіталу всього, у тому числі:	4,0	0,0	0,0
<i>спеціалізованої установи</i>	0,0	0,0	-
<i>перехідного банку</i>	4,0	0,0	0,0
Сума інвестування в державні цінні папери, всього в тому числі по видам ОВДП (за терміном обігу, умовами випуску та погашення):	0,0	0,0	-
<i>короткострокові державні облігації</i>	x	0,0	x
<i>короткострокові державні облігації, номіновані в іноземній валюті</i>	x	0,0	x
<i>середньострокові державні облігації</i>	x	0,0	x
<i>короткострокові або середньострокові державні облігації, номіновані в іноземній валюті</i>	x	0,0	x
<i>середньострокові державні облігації з достроковим погашенням, номіновані в іноземній валюті</i>	x	0,0	x
<i>довгострокові державні облігації з достроковим погашенням</i>	x	0,0	x
<i>довгострокові амортизаційні державні облігації</i>	x	0,0	x
<i>довгострокові державні облігації</i>	x	0,0	x
<i>середньострокові державні облігації з індексованою вартістю</i>	x	0,0	x
<i>довгострокові державні облігації з індексованою вартістю</i>	x	0,0	x